

Rajaturvallisuusunioni ry

1/2015

RAJAVIESTI

Gränssäkerhetsunionen rf

www.rtu.fi

NUIJAMAAN

12 TUNNIN KOKEILU

ONKO MEILLÄ

**Uskottava
rajavalvonta?**

KAKSI RAJAMIEHEN KIRJOITTAMAA KIRJAA

5-PUTKI JA SISSIRITARIT

22h
HUVI-
RISTEILY
TALLINNAAN
ERILAINEN
JOKA PÄIVÄ
TALLINK

Alkuviiikko Meritansseja, loppuviiikko tico tico!

Löydä oma risteilysi ja varaa:
tallink.fi/22h tai 0600 157 00

Varaukset puh. 0600 157 00 (0600-puhelut 1,75 €/vastattu puhelu +
aina pvm/mpm). Paikkoja rajoitetusti. Operoiva yhtiö AS Tallink Grupp.
Oikeudet muutoksiin pidätetään.

Suomalaisten puolesta.



Saat mitä tilaat.

PÄÄTOIMITTAJA / HUVUDREDAKTÖR

Erkki Hirvonsalo
Seulankatu 4
94100 KEMI
erkki.hirvonsalo@rtu.fi
p. 040 752 1389

TOIMITUS / REDAKTIONEN

Olli Ranua
rajaviesti@rtu.fi
p. 0400 830 040

RUOTSIKSI / ÖVERSÄTTNING

Bertil Nygård

PAINO / TRYCK

KS Paino Kajaani 2014

ILMOITUSASIAIT / ANNONSER

(Laskulsta koskevat tiedustelut)
Ilpo Pitkänen Oy
Malmin raitti 17 B
00700 HELSINKI
p. 040 736 1996
vaihte: 040 545 8938

LEVIKKI / SPRIDNING

Lehti toimitetaan jäsenetuna
kaikille unionin jäsenille ja mm.
Rajavartiolaitoksen kaikkiin
toimipisteisiin, liittojen
sidosryhmille, ilmoittajille ja
kansanedustajille.
Tidningen distribueras till alla
medlemmar,
Gränsbevakningsväsendets
enheter, intressegrupper,
annonsörer och
riksdagsledamöter.

RAJAVIESTI NRO 2/2015

Artikkelien oltava
toimituksessa viimeistään
29.5.2015.
Redaktionen bör handa
artiklarna senast
29.5.2015.

KANNEN KUVA / PÄRMBILDEN

Olli Ranua

ISSN-L 1236-0104

ISSN 1236-0104 (Painettu / Tryckt)
ISSN 2242-3737 (Verkkojulkaisu / Nättidning)

Arvoisat lukijat!

Valtakunnan puolustaminen on aina ollut Rajavartiolaitokselle merkittävä tehtävä, joka hoidetaan yhteistoiminnassa puolustusvoimien kanssa. Rajavalvonta eli partiointi maastorajalla ja merialueella on samalla alueellisen koskemattomuuden valvontaa, joka on osa valtakunnan puolustamista. Rajavartiolaitos myös kouluttaa asevelvollisia.

Sotilaseläkejärjestelmä on osa Suomen puolustusratkaisua. Sotilaseläkejärjestelmä on ollut tarkastelun alla, koska yleiseen eläkeikään tuli korotusta. Pitää kuitenkin ymmärtää, että sotilaseläkejärjestelmä ratkaisu ei ole sosiaali- tai eläkepoliittinen, vaan puolustuspoliittinen. Sotilaseläkejärjestelmä perustuu maanpuolustuksellisiin tarpeisiin ja eroaa tältä osin merkittävästi perusteiltaan ja rakenteeltaan yleisestä eläkejärjestelmästä.

Uskottavan puolustuksen edellytys on joukkojen riittävä suorituskyky ja osaava johtajisto. Reserviläisiä ei voida käyttää kaikkiin operatiivisen johtajiston tehtäviin, koska moneen tehtävään tarvitaan sellaista erityisosaamista jota löytyy vain ammattisotilailta. Aktiivipalveluksessa toimivilla sotilailla, mukaan lukien Rajavartiolaitoksessa palvelevilla sotilasvirkamiehillä, on erikseen määritellyt sodanajan tehtävät. Nykyisen sotilaseläkejärjestelmän tehtävänä on varmistaa ja tuottaa oikeanikäistä koulutettua ja fyysisesti suorituskykyistä johtaja- ja asiantuntijareserviä sodan varalle.

Sotilaiden eläkkeellesiirtymistä on myöhennetty edellisten eläkeuudistusten myötä jo seitsemällä vuodella vuoteen 2023 mennessä verrattuna vuoteen 2003.

Nykyisen kaltainen sotilaseläkejärjestelmä on kustannustehokkain tapa ylläpitää tarvittava johtajareservi. Jos sotilaseläkejärjestelmää muutetaan, myös puolustusjärjestelmän perusteita on pohdittava uudelleen. Sotilasammattilaisesti koulutetun henkilöstön tarve sodanajan joukoissa on vuodesta 2015 alkaen noin 11 000 henkilöä. Rauhanajan vahvuus on noin 8 000 sotilasvirkaa, joten erotus on 3 000 henkilöä. Sotilaseläkejärjestelmän tulee siis ylläpitää määrältään noin 3 000 hengen vahvuista, sijoituskelpoista evp-reserviä.

Nykyisessä järjestelmässä sotilaat pääsääntöisesti eroavat 55-vuotiaana aktiivipalveluksesta ja siirtyvät reserviin. Mikäli pakollista eroamisikää nostettaisiin, jouduttaisiin perustamaan noin 1 500 uutta virkaa sodanajan tarpeiden kattamiseksi. Tämä lisäisi Suomen puolustukseen käytettäviä kustannuksia 100 miljoonalla eurolla vuosittain.

Katsonko tätä sotilaseläkeasiaa sitten liian läheltä, kun se koskettaa minuakin, tiedä häntä, mutta ihmetellä kyllä täytyy mikäli sotilaseläkejärjestelmää alettaisiin tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa rukkaamaan uusiksi.

Asiasta tulee tehdä poliittinen päätös: tarvitaanko Suomessa nykyisen kaltaista puolustusratkaisua, jossa sotilaseläkejärjestelmä on mukana kustannustehokkaana ratkaisuna vai luovutaanko järjestelmää ja järjestetään maanpuolustus jollakin toisella tavalla?

Keväisin terveisin
Erkki Hirvonsalo





SE ON MONELLE TUNNETILA. MUTTA EI RAJAVARTIOLAITOKSELLE. SILLE USKOTTAVUUDEN TULEE PERUSTUA TIETOOIN JA TAITOON EIKÄ TUNTEESEEN.

TEKSTI JA KUVAT **OLLI RANUA**

Euroopan muuttunut turvallisuussym-
päristö on viimeisen vuoden aikana
varoittanut meitä kaikkia enää tuudit-
tautumasta liialliseen turvallisuuden
tunteeseen. Vaikka Neuvostoliittoa ei
naapurissa ole enää neljännesvuosisataan ollut,
on itänaapurimme arvaamattomuus ja ennus-
tettavuuden vaikeus luonut turvattomuuden
tunnetta paitsi Suomeen myös koko läntiseen
Eurooppaan. Ukrainasta puhumattakaan.

EVAn maaliskuun alussa julkistaman arvo- ja
asenneraportin mukaan peräti 83 prosenttia
vastaajista pitää itänaapuria epävakana ja arvaa-
mattomana. Sotilaallisena uhkana Venäjää pitää
joka toinen kyselyyn vastanneista. Uhkaluku on
kasvanut liki 20 prosenttiyksikköä vuodesta 2005,
raportissa todetaan.

Taantuman vuoksi rahahanat ovat aiempaa
tiukemmassa, mutta tällaisen lähihistorian
varjossa meidän pitäisi pikaisesti saada rajaval-
vonta jälleen vahvaksi, itsenäiseksi ja varmasti
uskottavaksi.

JOKO ON TAI EI OLE

Rajavalvonta joko on uskottava tai sitten se ei ole.

Rajavalvonnan uskottavuudesta on puhuttu
jo useamman vuoden ajan. Ainakin niin kauan
kuin rahat ovat olleet tiukilla ja säästöohjelmia on
Rajavartiolaitokselle tuputettu.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö kenraa-
limajuri Ilkka Laitinen on uusimman Päällystö-
lehden mukaan huolissaan Suomen uskottavasta
rajavalvonnasta.

– Hyvän sään aikana toteutetut supistukset

ovat ajaneet meidät tilanteeseen, jossa Suomen
uskottava ja itsenäinen rajavalvonta on vakavasti
kyseenalaistunut, kertoo Laitinen Päällystö-
lehdessä.

Lehdessä siteerattiin Laitisen käyttäneen
nimenomaan sanaa VAKAVASTI.

Itsenäisen valtion rajojen valvonta tulee olla
kaikissa olosuhteissa uskottava. Siihenhän meillä
on totuttu. Mikäli maailmanpoliittinen tilanne,
varsinkin lähialueilla, antaa mahdollisuuden
”heikentää” rajavalvontaa, kuten viimeiset vuo-
sikymmenet on tehnyt, pitäisi pystyä tekemään
myös toisinpäin. Eli nyt kun tilanne on lähialueella
radikaalisti muuttunut, myös rajavalvontaa pitää
pystyä reilusti lisäämään.

Kriisit Afganistanissa tai Syyriassa eivät kovin
paljoa Suomen turvallisuustilanteeseen vaikuta,
mutta kun naapurimaan käytös muuttuu niinkin
radikaalisti kuin se nyt on muuttunut, niin ei siihen
voida olla reagoimatta.

Valtiotieteiden lisensiaatti Max Janzonin väitös
”Realizing Border Security Culture in Finland (and
Europe)” tarkastettiin viime vuoden marraskuus-
sa. RVLE:ssä raja- ja meriosastolla ylitarkastajana
toimiva Janzonin tutkimuksen mukaan Neuvosto-
liiton romahdettua Suomi pystyi jatkamaan
uskottavaa rajavalvontaa itärajalla ja samalla
kehittymään eurooppalaisessa rajavalvonnassa.

Janzonin mukaan parhaiden käytäntöjen
viemisellä ja yhteisillä operaatioilla on kyetty vai-
kuttamaan myös Euroopan muiden ulkorajojen
turvallisuustilanteeseen. Suomen käytännöllises-
sä raja-alueellisuudessa korostuu itäraja ja hyvin
toimiva Suomen ja Venäjän välinen rajaturvalli-
suusyhteistyö.

– Suomen rajaturvallisuusajattelu on koroste-
tusti yhteistyöhakuista, Janzon sanoo.

Itärajalle painottuva rajaturvallisuus on ainakin
toistaiseksi voinut pääosin luottaa Venäjän kanssa
tehtävään yhteistyöhön. Janzonin mielestä on
kuitenkin myös liikuttava turvallisuustilanteen
mukaan.

EI USKOTTAVA EIKÄ ITSENÄINEN?

Osa laittomista rajanylitystapauksista jää varmasti
paljastamatta ja paljastumatta jatkossakin, ja osa
paljastuu vasta rajaloikkareiden oman yhteyden-
oton kautta ja turvapaikkatutkinnassa. Joka ta-
pauksessa mikäli laitton rajanylitys paljastuu liian
usein vasta myöhemmin esim. siviilien sisämaa-
havaintojen tai loikkarien itsensä ilmoittamana, ei
rajavalvonta voi olla uskottava.

Luovuttamalla paljastamistehtävän vapaa-
ehtoisesti muille kuin itselleen, ja keskittymällä
esimerkiksi muualla kiinni jääneiden tutkintaan,
rajavartioviranomainen ottaa tietoisesti riskin ja
samalla myös vapaaehtoisesti luopuu uskot-
tavasta rajavalvonnasta. Jo vuosia on puhuttu hal-
litusta riskin otosta. Se onko riski hallittu vai ei, on
merkityksetöntä, mikäli halutaan käyttää termiä
uskottava rajavalvonta!

Yhteistyö Venäjän rajaviranomaisten kanssa on
perinteisesti sujunut hyvin, aivan kuten Janzonin
tutkimuksessaan toteaa. Mutta mikäli naapuri-
maan tehokkaaseen rajavalvontaan luotetaan
liikaa rajaloikkauksien estämisessä, ja supistetaan
vastaavassa suhteessa omaa valvontaa, kun
naapuri hoitaa tonttinsa hyvin, voidaan lopettaa
itsenäisestä rajavalvonnasta puhuminen.

Siviileille eli tavallisille kansalaisille kuva
rajavalvonnan tasosta piirtyy usein eri medioiden
kautta. Vuoden vaihteen molemmin puolin on
julkisuudessa ollut näkyvästi esillä kolmen syyria-

laisen laitton rajanylitys Pohjois-Karjalassa Kiteellä. Rajavartiostolle ilmoitettiin loikkareista, kun he olivat jo sisämaassa.

Syyrialaiset kommentoivat luvatonta rajanylitystään A-studiolle Joutsenon vastaanottokeskuksessa:

– Ei se vaikeaa ole. Kaikissa rajoissa on aukkoja.

”Ei se vaikeaa ole” -kommentti ei ainakaan lisää rajaseudulla asuvien turvallisuuden tunnetta. Eikä se myöskään lisää luottamusta rajavalvonnan tasoon.

Rajavartiolaitoksen raja- ja meriosaston päällikkö Jarkko Alén totesi YLE:n A-Studioissa helmikuun alussa, em. syyrialaistausta kommentoidessaan, että epävakaus maailmalla näkyy lopulta myös Suomen rajoilla.

– Kokonaisuudessaan turvallisuustilanne on muuttunut, eikä muutosta parempaan ole lähiaikoina näköpiirissä.

Rajavartiolaitos jalkautuu maastoon aiempaa harvemmin – syynä ovat valtionhallinnon säästöt. Alén jatkaa, että rajavartiolaiton itärajalla tulee entisestään vähentymään 28 miljoonan euron sopeuttamisohjelman takia.

– Itärajalla, kaakkosrajan painopistealueen ulkopuolella, tuhannen kilometrin rajaosuudella partiointi tulee vähenemään jopa kolmanneksen nykyisestä, Alén kertoo.

Vuodesta 2000 vuoteen 2014 rajavalvonta on suurin piirtein puolittunut, ollen nyt 165 000 tuntia vuodessa. Rauhallisena aikana ja vakaassa toimintaympäristössä tuo voisi olla ehkä riittäväkin, mutta miten on nykyhetken laita?

SOPEUTTAMISOHJELMASTA

Vaikka Rajavartiolaitoksen vuoteen 2017 ulottuva talouden sopeuttamisohjelma leikkaa rajojen valvontaan tarkoitettuja määrärahoja 40 prosentilla, eli 10 miljoonalla eurolla, Pohjois-Karjalan rajavartioston komentaja eversti Olli Lampinen luotti ainakin vielä viime marraskuussa rajavalvonnan tasoon myös leikkausten jälkeen.

– Meillä on kanttia sanoa, että ihmiset voivat nukkua yönsä rauhassa. Toimintamalli perustuu siihen, että kokonaisuus toimii. Miksi sahaissimme pipo märkinä pitkin korpia todeten vuoden jälkeen, ettei vastaan tullut ensimmäistäkään laitonta maahantulijaa, kun meidän tarvitsee kohdentaa vähenevä voimavaroja sinne, missä todennäköisyydet laittomuuksille ovat suuremmat, Lampinen mainitsee Karjalaisessa.

Perinteiselle rajavalvonnalle ei siis, muuttu-

neesta toimintaympäristöstä huolimatta, omien joukossa kaikkien taholta nähdä tarvetta lisätä tai edes vaadita sopeuttamisohjelman keskeyttämistä. Vaikka aika on pitkään ollut rajoilamme seesteinen, niin sahaamalla pipo ja lippis märkinä rajalla voisimme ainakin olla varmempia kuin nyt onko laittomia rajanylityksiä tapahtunut.

Partioivien rajamiesten ja koirien sijaan korpirajaa ja sen loukkaamattomuutta tarkkaillaan yhä enemmän teknisin apuvälinein. Kuitenkin kansalaisten turvallisuuden tunne ja rajavalvonnan uskottavuuteen luottaminen vaatii läsnäoloa myös rajalla. Esikunnassa toimistoissa työskentelevät, ja osa mahdollisesti teknisiä apuvälineitä tarkkaillen, eivät lisää turvallisuuden tunnetta ja uskottavuutta niin paljoa kuin rajalla partioivat rajamiehet. Ja rajakoirat.



Mikäli tuijotetaan, kuten nyt lieene ainakin osin on tehty, pelkästään paljastettuihin rajanylityksiin, rajaturvallisuus ja siis myös rajavalvonnan uskottavuus jatkaa tässä ympäröivässä tilanteessa heikentymistään. Vaikka tapahtumia on harvoin, niin maallikko voisi karrikoidusti kysyä että kuinka siellä rajalla mitään voi havaita jos ei siellä ketään partioi?

Rajavartiolaitoksen esikunnan henkilöstöosas-

ton päällikkö prikaatinkenraali Pasi Kostamovaara epäili jo viime vuoden toukokuussa Rajaturvallisuusunionin edustajakokouksessa heikennysten ja leikkausten järkevyyttä.

– Henkilöstö on nyt mitoitettu vuoden 2017 välttämättömän peruspalvelun mukaan. Mikäli tämän jälkeen tapahtuisi dramaattinen toimintaympäristön muutos, tähän sopeutuminen voisi olla erittäin hankalaa. Sopeuttamisia ja heikennyksiä ei kuitenkaan ole enää nykyisten leikkausten jälkeen järkevää tehdä, mikäli halutaan taata uskottava rajavalvonta, kertoi Kostamovaara.

Jo tuolloin oli kuitenkin nähtävissä vahvoja viitteitä toimintaympäristön muutoksesta, joka nyttemmin on sitten Ukrainan kriisin jatkumisen myötä realisoitunut.

SM JA VM

Sisäministeri Räsänen totesi marraskuussa, että Rajavartiolaitoksen voimavaroilla on tärkeä merkitys Suomen kriisivalmiuden ylläpitämisessä itärajalla ja merialueella.

– On tärkeä ymmärtää, että uskottava ja itsenäinen rajavalvonta on Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan toimintavapauden perusedellytys samalla tavalla kuin uskottava ja itsenäinen maanpuolustuskyky, ministeri painotti.

Ministeri Räsänen mukaan Suomen sisäinen turvallisuus on tiukasti sidoksissa muiden EU:n jäsenvaltioiden ja naapurimaiden turvallisuustilanteisiin, joten lisäatsaus rajavalvontaan on tässäkin mielessä vahvasti perusteltua.

Vuoden lopussa jälleen näemme kuinka paljon rajavalvontaa on vuoden aikana tehty.

Viime vuoden lopulla valtiovarainvaliokunta teki useita määrärahojen lisäyksiä. Rajavartiolaitokselle lisättiin 2 000 000 euroa. Valiokunta totesi, että muuttuneessa turvallisuusympäristössä Suomen on tärkeää säilyttää uskottava ja itsenäinen rajavalvonta sekä kyky alueelliseen koskemattomuuden valvontaan ja turvallisuuteen.

Suuntaus on oikea. Eihän meillä edelleenkaan ole tarvetta niin monelle rajavarti-jalle, että voidaan käsi kädessä seisoa koko rajan pituudelta. Mutta toisaalta ainakin toistaiseksi on ohi myös ne ajat, jolloin pitkiä pätkiä rajaa ei valvota viikko tai kuukausi tolkkulla.

Esimerkiksi rajan tarkastaminen kerran päivässä luo uskottavuutta varmasti enemmän, kuin että jos rajaosuus tarkastettaisiin ehkä vain kerran kuukaudessa?

Resurssipuutteet lienevät sisäministeriön tiedossa, joten korjausliikkeitä on toivottavasti odotettavissa pikapuolin.

MISTÄ LISÄRESURSSEJA?

Kaakkois-Suomen rajavartiostossa, kuten myös muualla, on rajanylitys-paikkojen ylitysmäärä laskenut. Ylikulkupaikkojen työpanosta onkin nyt ilmeisesti aikomus kohdentaa rajavalvontaan. Tämän lisäksi uusia rajavartijoita on koulutettu sitä skenaariota silmällä pitäen, että ylitysmäärät kasvavat vuosi vuodelta. Myös tätä työpanosta lienee tarkoitus väliaikaisesti suunnata toisiin kuin alun perin suunniteltuihin tehtäviin?

Pohjoisempaan olisi vastaavasti nyt hyvä ja perusteltu mahdollisuus korjata vääristynyttä ikä-rakennetta värväämällä sinne kourallinen uusia rajavartijoita. Kymmenen vuoden rekrytointitauko on ollut turhan pitkä aika odottaa uutta sukupolvea vartioimaan rajaa. Tämän lisäksi siviiliin lähtijöitä on ollut nimenomaan nuoremmissa kaartissa, jolloin kuilu on kasvanut entisestään.

Vaikka Neuvostoliitto on jo 25 vuotta sitten romahtanut ja pääosin Rajavartiolaitos on tähän jo ehtinyt reagoidakin, onneksi eläköitymisen kautta ja siirtämällä työvoimaa rajatarkastuksiin, niin muutama norsunluutorni on vielä purkamatta. Hallintoyksiköiden määrä porskuttaa edelleen

ennallaan, kuten ”vanhaan hyvään aikaan”, yhdeksänä kappaleena. Näihin päiviin asti on mieluummin vähennetty mm. rajavalvonnasta kuin hallintoyksiköiden määrästä. Joko olisi aika puolittaa niiden määrä ja sijoittaa säästyneet varat vaikkapa juuri suorittavaan portaaseen eli rajavalvontaan? Osassa vartiostoja on muutenkin



enää kourallinen rajavartioasemia johdettavina.

LOPUKSI

Rajavartiolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvia upseereita on siis antanut huolestuneita kommentteja rajavalvonnan uskottavuudesta jo pitkään. Muun muassa Laitinen, Kostamovaara ja Alen ovat esittäneet varsin kriittisiä lausuntoja.

Asetettuja sopeuttamishojoelmia pitää pystyä kritisoimaan, ja tarvittaessa vahvoinkin äänen painoin. Ja miksei myös omaa toimintaa voisi

arvostella? Rahastahan tässä kuitenkin taitaa olla pääosin kysymys. Ehkä lisäksi myös rahan kohdentamisesta. Ja mikäli uskottavan rajavalvonnan palauttamiseksi tarvitaan lisää rahaa, sitä olisi kyllä silloin jostakin saatava. Puolustuspolitiikasta puhumattakaan.

Meillä jokaisella Rajavartiolaitoksen työntekijällä on varmasti mielipide rajavalvonnan uskottavuudesta. Mikäli joku meistä miettii, tai esimerkiksi virallinen Rajavartiolaitos aprikoi, että onkohan rajavalvonnan uskottavuus enää samalla tasolla kuin aiemmin, tai että ei olla enää varmoja sen uskottavuudesta itsekkään, niin silloin rajavalvonta yksinkertaisesti ei ole enää uskottava. Sillä kukapa siihen uskoo, jos edes me itse emme. Uskottavuuden raja on tällöin kyllä kirkkaasti ylitetty vaikka sitä ei suoraan haluta sanoa. Toisaalta ei sitä

tuon suurempaa kannata julkisuuteen ainakaan RVLE:sta ehkä sanoakaan...?

Vaikka ajat ovat vaikeat, ei varmasti kukaan Suomessa haikaile Neuvostoliiton ”kultaisia” aikoja. Mutta pointti onkin nyt se, että entä sitten jos Venäjä niitä haikailee?

LÄHTEET

www.intermin.fi, www.rtu.fi, www.karjalainen.fi, www.helsinki.fi, www.yle.fi, www.iltasanomat.fi ja Päälystö-lehti



RTU:N Frisbeegolf 29.5.2015 Helsinki

ILMOITTAUDU NYT MUKAAN!!

Ensimmäisiin RTU:n virallisiin Frisbeegolfin mestaruuskisoihin legendaarisella Talin radalla 29.5.2015.

Tule yksin tai kaverin kanssa rentoon ”kisameininkiin” joko pelaajana tai huoltajana. Tässä kisassa ja illanvietossa ei kenenkään kenkä hierrä eikä pipo purista.

Ilmoittaudu nyt kisaan mukaan osoitteeseen suomenlahti@rtu.fi viimeistään huhtikuun 29 päivään mennessä. Ilmoittautuneille tulee huhtikuun lopussa tarkempaa kisainfoa.

TERVETULOA TALIIN

Bästa läsare!

Försvaret av landet har alltid varit en betydelsefull uppgift för Gränsbevakningsväsendet, vilket har skötts i samarbete med försvarsmakten. Gränsövervakning eller med andra ord patrullerande längs gränserna på land och till havs är samtidigt övervakning av territoriella integriteten vilket också är en del av landets försvar. Gränsbevakningsväsendet skolar även värnpliktiga.

Militärpensionssystemet är en del av Finlands försvarsstrategi. På grund av höjningen av den allmänna pensionsålder har även militärpensionssystemet hamnat under luppen. Man måste ändå förstå att lösningen med militärpensionssystemet inte är social- eller pensionpolitisk utan försvarspolitisk. Eftersom militärpensionen grundar sig på rikets försvarbehov skiljer det sig strukturellt betydligt från det allmänna pensionssystemet.

Ett trovärdigt försvar förutsätter att truppernas prestanda är tillräckligt och ledning är yrkeskunnig. Reservister kan inte användas i alla operativa ledningsuppgifter därför att många uppgifter förutsätter sådan kompetens som endast yrkesmilitärer besitter.

Alla militärer i aktiv tjänst, inberäknat Gränsbevakningens militärtjänstemän, har särskilda krigstida uppgifter. Det nuvarande militärpensionssystemet har till uppgift att tillhandahålla och producera en ledar- och expertreserv med rätt åldersstruktur och fysisk kondition med tanke på ett krig. Redan i den senaste förändringen sköt man fram militärers pensionering med 7 år fram till år 2023 jämfört med år 2003 nivå.

Det mest kostnadseffektiva sätt att upprätthålla en tillräcklig reserv av ledare är det nuvarande militärpensionssystemet. Det betyder att om militärpensionssystemet förändras måste man även omvärdera hela försvarssystemets grunder. Från och med början av 2015 är behovet av skolade yrkesmilitärer i krigstida trupper ca 11 000 personer. Den fredtida styrka är ca 8 000 militärtjänster vilket ger en skillnad på 3 000 personer. Militärpensionssystemet borde alltså fylla skillnaden på 3 000 personer och upprätthålla en stridsduglig reserv. I det nuvarande systemet förflyttas militärerna i huvudsak till reserven vid 55-års ålder. Om den obligatoriska pensionsålder höjs borde det alltså inrättas ca 1 500 nya tjänster för att täcka behovet under krigstid. Det här skulle höja helhetskostnaden för Finlands försvars med 100 miljoner euro årligen.

Är det så att man synar militärpensionsärendet på för nära håll för att det berör oss alla? Men man kan inte annat än förundra sig över att man i det här världspolitiska lägen börjar förnya militärpensionssystemet. Vi behöver ett politiskt beslut om Finland behöver den nuvarande försvarslösningen som innehåller det kostnadseffektiva militärpensionssystemet eller överger man det för att ordna landsförsvaret på något annat sätt.

Vårliga hälsningar,
Erkki Hirvonsalo



UUTUUS!

BEST-IN BARF

BIOLOGICALLY APPROPRIATE RAW FOOD

*Tuote-
sisältöimme.*



**100 % SUOMALAISTA RAAKAA
LIHAA JA LUUTA. EI MITÄÄN LISÄTTYÄ.
KAUPAN PAKASTEKAAPISTA.**

www.best-in.fi

BEST-IN

TROVÄRDIG GRÄNSBEVAKNING

FÖR MÅNGA ÄR DET EN KÄNSLA. MEN INTE FÖR GRÄNSBEVAKNINGSVÄSENDET. FÖR EN MYNDIGHET BÖR TROVÄRDIGHETEN GRUNDA SIG PÅ FAKTA OCH INTE KÄNSLOR.

TEXT OCH BILD **OLLI RANUA**

Den förändrade säkerhetsmiljön i Europa har under det senaste året varnat oss alla att inte invaggas i en överdriven känsla av säkerhet. Även om Sovjetunionen inte längre varit vår granne under det senaste fjärdedelen av århundradet har vår östra granne med sin oförutsägbarhet skapat en känsla av osäkerhet inte bara i Finland men även genom hela västra Europa. Dethär utan att ens nämna Ukraina.

EVA (Elinkeinoelämän valtuuskunta) publicerade i början av mars en attityd och värderingsrapport i vilken 83% av de tillfrågade anser vår östra granne labil och oförutsägbar. Varannan som svarat på gallupen anser att Ryssland utgör ett militärt hot. I rapporten konstateras att hotsiffran har stigit med 20 procentenheter sen år 2005.

Som en följd av recession är åtvidna penningkranar vanligt men i skuggan av den här närhistorian måste vi snabbt återställa en trovärdig och självständig gränsbevakning.

ANTINGEN SÅ HAR MAN ELLER SÅ HAR MAN INTE

Gränsbevakning är antingen trovärdig eller inte. Det finns inget däremellan.

Gränsbevaknings trovärdighet har redan påtalats under flera års tid. Åtminstone så länge som man hållit noga i pengarna och genomfört anpassningsprogram för Gränsbevakningen.

Gränsbevakningsväsendets vicechef generalmajor Ilkka Laitinen är enligt den senaste numret av Päälystölehti tidningen orolig för Finlands trovärdighet då det gäller gränsbevakningen.

- Åtstramningar gjorda under gynnsamma förhållande har försatt oss i den situation i vilken Finlands trovärdiga och självständiga gränsbevakning har allvarligt ifrågasatts, säger Laitinen i Päälystölehti

I tidningen citerade man att Laitinen uttryckli-

gen använt ordet ALLVARLIGT

En självständig stats gränsövervakning måste under alla omständigheter vara trovärdig. Det är vi ju vana vid. Om det världspolitiska läget, speciellt inom närområdet, ger möjligheten till förminskad gränsövervakning, vilket de senaste årtionden har, måste man kunna göra det omvänt i motsvarande riktningen åt andra hållet också. Det vill säga att nu då situation på närområdet förändrats radikalt, bör även gränsbevakningen utökas betydelsefullt. Kriserna i Afghanistan och Syrien påverkar inte

då den illegala gränsöverskridelsen upptäcks först senare t.ex. på anmälningar gjorda av civila inne i landet eller gränsöverträdaren själv anmäler sig kan man inte påstå att gränsbevakningen är trovärdig. Så är det bara.

Genom att frivilligt överlåta uppdragandet åt andra än den egna myndigheten och genom att t.ex. koncentrera utredningarna av de som tagits fast på andra ställen gör gränsbevakningsmyndigheten en medveten risktagning samtidigt som man förminskar gränsbevakningens trovärdighet.

Under årat har man pratat om kontrollerad risktagning. Det om risken är kontrollerad eller inte är betydelselöst om man vill använda sig av termen trovärdig gränsbevakning!

Samarbetet med Rysslands gränsmyndigheter har traditionellt fungerat bra. Men om man förlitar sig för mycket på grannlandets effektiva gränsbevakning när det gäller förhindrande av gränsöverträdelser samtidigt som man förminskar den egna övervakningen i samma utsträckning eftersom grannen sköter sig bra kan man sluta prata om självständig gränsbevakning.

Civilisters eller vanliga medborgares uppfattning om gränsövervakningen nivå skapas vanligtvis genom media. Både före och efter årskiftet har i offentligheten lyfts fram att tre syriers illegala gränsöverskridelse i Norra Karelen stad Kides. Gränsbevakningen fick anmälan om gränsöverträdarna då de redan fanns inne i landet.

Syrierna kommenterade den olovliga gränsövergången i A-Studio

från Joutseno mottagningscentral:

- Det var inte svårt. I alla gränser finns det luckor.

Kommentaren "det var inte svårt" förstärker åtminstone inte trygghetskänsla bland de som bor i närheten till gränsen. Det höjer inte heller förtroendet för gränsövervakningens nuvarande nivå.

Gränsövervakningen har i stora drag halverats från år 2000 till 2014 och är nu ca 165000 timmar i året. Under fredliga tider och stabil verksamhets-



Finlands säkerhetsmässigt men då ett grannlands beteende radikalt förändras så kan man inte låta bli reagera på det.

VARKEN TROVÄRDIG ELLER SJÄLVSTÄNDIGIT?

En del av illegala gränsöverskridelser blir säkert uppdragade i fortsättningen också, en del uppdragas först då gränsöverträdaren självmant kontaktar myndigheten och söker asyl. I det fallen

miljö är det kanske tillräckligt men hur är det i nuvarande situation?

OM ANPASSNINGSPROGRAMMEN

Trots att Gränsbevakningsväsendets anpassningsprogram, som sträcker sig fram till år 2017, minskar verksamhetsanslagen för gränsövervakning med 40 procent (ca 10 miljoner euro) förlitar sig Norra Karelen kommandör Olli Lampinen på gränsövervakningens nivå även efter nedskärningarna. Åtminstone ännu i senaste november.

- Vi vågar påstå att människor kan sova lugnt om natten. Verksamhetsmodellen grundar sig på en fungerande helhet. Varför skulle vi säga av och an i ödemarken med svetten lackande ännu ett år för att konstatera att inte en enda illegal invandrare påträffats istället för att koncentrera de minskande resurserna dit där sannolikheten för brottslighet är större säger Lampinen i tidningen Karjalainen.

Trots den förändrade verksamhetsmiljön anser

man alltså inte ens på endel nivåer i de egna leden att det är nödvändigt eller skäligt att kräva ett avbrott i anpassningsprogrammet för den traditionella gränsövervakningen. Även om våra gränser en längre tid varit lugna så genom att med svetten lackande säga av och an längs gränsen kan vi åtminstone vara säkra på att illegal gränsövergång inte har skett.

Ifall man endast stirrar på, som man nu uppenbarligen till vissa delar gjort, uppdragade gränsöverträdelser fortsätter

gränsbevakningen trovärdighet då det gäller gränssäkerhet att försvagas i nuvarande situation. Även om händelserna är få till antalet skulle en lekman karrikerat kunna ifrågasätta att hur kan någonting uppdragas längs gränsen om ingen patrullerar där?

Även brigadgeneral Pasi Kostamovaara, chef på personalavdelningen vid staben för Gränsbevakningsväsendet, uttryckte nämligen tvivel om försämrings- och inbesparingarnas förnuft under Gränssäkerhetsunionens kongress i april senaste år.

- Personalen är nu redan anpassad till kraven för att upprätthålla den nödvändiga grundservicenivån år 2017. Om det ännu till sker en dramatisk förändring i verksamhetsomgivningen

kommer anpassningen till den att vara ytterst svårt. Anpassningar och försämrings- är inte efter nuvarande nedskärningar kloka att göra ifall man önskar upprätthålla en trovärdig gränsbevakning, säger Kostamovaara.

VARFRÅN TILLÄGGSRESURSER?

I Sydöstra Finlands gränsbevakningssektion, liksom även i andra sektioner, har antalet resenärer vid gränsövergångsställena sjunkit. Nu har man uppenbarligen för avsikt att flytta över resurser från gränsövergångsställena till gränsövervakningen. Utöver detta utbildas nya gränsbevakare med ett sådant scenario att gränsövergångsstrafiken ökar till antalet från år till år. Även dessa resurser antas att åtminstone tillfälligt omplaceras till andra uppgifter än man ursprungligen planerat?

Längre norrut skulle det på motsvarande sätt vara bra och väl motiverat att korrigera den snedvridna åldersstrukturen genom att rekrytera en handfull nya gränsbevakare. Det tio år långa



upphållet i rekryteringen har varit en onödigt lång tid för att vänta på en generationväxling inom gränsbevakningen. Dessutom har de som övergått till civila yrken varit ur just det yngre gardet vilket gjort att klyftan har vuxit ännu mera.

Det är redan 25 år sen Sovjetunionens fall och Gränsbevakningsväsendet har redan hunnit reagera genom att i huvudsak pensionera och förflytta arbetskraft till gränsgranskningsuppgifter men det finns ännu några elfenbenstorn kvar. Antalet förvaltningsenheter är fortfarande det samma som på "den gamla goda tiden", mao nio stycken. Fram till dessa tider har man hellre minskat på bl.a. gränsövervakningen istället för antalet förvaltningsenheter. Skulle det redan va på tiden att halvera deras antal och använda

inbesparingarna till just operativa verksamheten, dvs gränsövervakningen? I en del sektioner är det för övrigt endast en handfull gränsbevakningsstationer kvar att leda.

AVSLUTNINGSVIS

Officerer som tillhör Gränsbevakningens högst ledning har alltså uttalat oroväckande kommentarer om gränsbevakningens trovärdighet. Bland dem Laitinen, Kostamovaara och Alen har framfört ytterst kritiska uttalande.

De fastslagna anpassningsprogrammen måste kunna kritiseras och vid behov så även högljutt. Och varför skulle man inte få ifrågasätta den egna verksamheten? Det är ju ändå i huvudsak frågan om pengar. Kanske även till vilka användningsändamål pengarna går? Och om det behövs mer pengar för att återställa en trovärdig bevakning av gränsen måste det då också tas från något annat ställe. Utan att nämna försvarspolitiken.

Vi har alla som arbetstagare i Gränsbevakning-

väsendet någon slags åsikt om gränsbevakningens trovärdighet. Ifall någon av oss undrar eller Gränsbevakningsväsendet officiellt undrar om gränsbevakningen fortfarande är lika trovärdig som tidigare, eller att man inte själv längre är säker på trovärdigheten, så betyder det i helt enkelt att gränsbevakningen inte längre är trovärdig. För vem skulle tro på det ifall vi själva inte tror så? Man har i så fall tappat sin tillit även om man inte vill säga det rakt ut. Å andra sidan kanske staben

för Gränsbevakningsväsendet inte i offentligheten kan säga det tydligare...?

Trots att tiderna är svåra och med all säkerhet vill ingen tillbaka till Sovjetunionens "gyllene" dagar bör man ändå poängtera, tänk om Ryssland trots allt längtar tillbaka till dessa tider?

KÄLLOR

www.intermin.fi

www.rtu.fi

www.karjalainen.fi

www.helsinki.fi

www.yle.fi

www.iltasanomat.fi

Tidningen Päällystö-lehti



Uusi hallitus.



VUOSIKOKOUKSESSA **SUOMENLAHDELLA**

PAIKALLISYHDISTYKSEN TOIMINTAA ARVOSTETAAN

KUTSUN SUOMENLAHDEN MERI- JA RAJAVARTIOYHDISTYKSEN VUOSIKOKOUKSEEN 11.2.2015 OTTI VASTAAN ILAHDUTTAVAN MONI. KOKOUKSEN TUNNELMA JA SEN AIKANA KÄYDYT KESKUSTELUT OSOITTIVAT, ETTÄ YHDISTYKSEN TOIMINTA ON TÄLLÄ HETKELLÄ VIREÄÄ JA TYÖHÖN OLLAAN TYTYVÄISIÄ.

TEKSTI JA KUVAT **SAMI HINTSALA**

Erityisesti ilahdutti se aktiivisuus, jolla vuosikokousta tänä vuonna puuhattiin kokoon. Työpaikoilta kantautui viestiä, että kokouskutsut on laitettu esille ja sana kiertämään. Sama aktiivisuus näkyi kokouspaikallakin. Jo ulko-ovella oltiin vieraita vastassa ja ohjattiin peremmälle.

Kokouspaikaksi oli valittu Sauna2 Kampissa. Paikka oli illanviettoon sopiva ja tilaa löytyi isommallekin porukalle. Useimmiten kokousta on pidetty pienemmissä, edullisemmissä liiton tiloissa. Hyvä puoli tässä oli avaran tilan ja pehmeiden sohvien lisäksi saunan, keittiön ja ruokailutilan sijoittuminen välittömään läheisyyteen.

Kokouksen kutsuvieraiden, RTU:n edustajien Erkki Hirvonsalon ja Jouni Kurttilan terveiset vuosikokoukselle nostivat esille edunvalvonnan merkityksen tänä päivänä. Rajavartiolaikoksessa

joudutaan painimaan tiukennusten kanssa vaikka oltaisiin painopistealueella. Kokousväellä oli esittää runsaasti tarkentavia kysymyksiä liiton edustajille, jotka jakoivat olla kokouksessa läsnä loppuun saakka.

KOKOUSASIAA

Talousasiat puhuttivat kokousväkeä. Yhdistyksen varojen käytöstä linjaa vuosikokous ja vastaa hallitus. Vuonna 2014 budjetti ylitettiin pikkujouluristeilyn kustannusten osalta. Puheenjohtaja Kerkkänen totesi, että pikkujoulujärjestelyiden kanssa tulee olla liikkeellä vieläkin aiemmassa vaiheessa, jotta kustannukset pysyvät pienempinä.

Hallituksen palkkioihin esitettiin korotuksia. Aloite tuli kokousväeltä, joka perusteli korotuksen tarvetta eri seikoilla. Yleisesti nähtiin, että vapaa-ajan käyttöä yhdistyksen asioihin tulee korvata tuntuvoimmin. Maltillinen korotusesitys hyväksyt-

tiin ja kirjattiin hallituksen toimintaohjeeseen.

Yhdistyksen säännöt mahdollistavat tuen jakamisen ja tukiohje linjaa asiaa tarkemmin. Hallitus päättää yleensä varojen käytöstä ja voi tarpeen mukaan myöntää rahallista tukea eri tapahtumiin. Tukianomusten käsittely vuosikokouksessa on kaksipiippuinen juttu. Kallista kokousaikaa kuluu hiukan turhaan. Sinänsä tarpeellista keskustelua jäsenten varojen käyttämisestä on hyvä käydä. Samalla tulee myös esitellyksi tulevan vuoden tapahtumia. Kannattaa olla aktiivinen ja osallistua tänä vuonna naisten risteilyyn, jääkiekkoturnaukseen, jalkapallo-otteluihin ja virkistyspäiviin!

LISÄÄ AKTIIVISIA TOIMIJOITA!

Yhdistyksen hallitukseen valittiin uusina jäseninä Satu Saarivuori, Petri Kettunen ja Saku Ruotsalainen. Hallituksessa jatkavat varsinaisina jäseninä Ari Seppälä, Pirkko Kujanen, Jukka-Pekka Tanninen, Ville Vilpas, Ville Kukkonen, Antti Elomaa ja Markku Väänänen. Yhdistyksen puheenjohtajana jatkaa Pasi Kerkkänen. Hallitukselle valittiin kolme uutta varajäsentä: Tommi Karhiala, Tuomas Nisu ja Sami Hintsala.

Kokouksen järjestelyihin oli satsattu tänäkin vuonna. Hallitus oli valmisteillut kokouksessa käsiteltävät asiat esimerkillisesti. Ruokaa ja juomaa oli tarjolla riittävästi. Vuosikokous eteni ripeästi ja sääntömääräiset asiat käytiin läpi. Toimintakerkkuus ja tilinpäätös hyväksyttiin ja vastuuvapaus myönnettiin. Pieni kokoustekninen puute löytyi. Kokoustilasta puuttui projektori. Esitänkin, että kokoukseen ennalta ilmoittautuneille lähetetään esityslistan lisäksi myös keskeiset vuosikokousasiakirjat etukäteen. Tällöin ei kokouksessa olla pelkkien puheiden varassa ja saattaapa asioiden käsittely jopa nopeutua!



Myynti ja huolto

- VIKING pelastuslautat ja evakuintijärjestelmät
- VIKING pelastusliivit ja -puvut, SOLAS
- VIKING palopuvut ja varusteet
- VIKING DIVING sukelluspuvut
- Pelastusveneiden ja taavettien huolto ja myynti
- Laivojen hengenpelastuslaitteiden myynti (LSA)
- Palo- ja pelastuskalusto
- TRELLCHEM kemikaalisuojapuvut
- CO₂ hiilidioksidi kaasupullojen täyttö
- Uutuus! VIKING laajentaa alusten turvallisuuspalveluita. Uusi paloturvallisuuteen keskittyvä huoltopiste avattu Helsingissä

VIKING LIFE-SAVING EQUIPMENT OY

Pääskykalliontie 13 · 21420 LIETO
Puh. (02) 489 500 · Fax (02) 489 5011
E-mail: viking-fi@viking-life.com · www.VIKING-life.com

OUTLANDER™-TRAKTORIMÖNKIJÄT

TESTIVOITTAJA! koneviesti
9/2014
Nyt myös yksipaikkaisena

500 DPS T3
YKSIPAIKKAINEN

alk. 8 990 €
+ toimituskulut, sis. ALV

MAX 500 DPS T3
KAKSIPAIKKAINEN

VAKIONA:
OHJAUSTEHOSTIN
WARN-VINSSI
ROTAX
V2-MOOTTORI

KONELIIKE KORTENIEMI

Myymälä p. 0207 433 570
Huolto p. 0207 980 210
Varaosat p. 0207 433 573

Avoimna ark. 9-17, la 10-14 | Vapaudentie 6 | Rovaniemi

canamoffroad.com POWERED BY ROTAX



IMATRAN
YH-RAKENNUTTAJA OY

AVAINPAIKKASI IMATRALLA

Vapautuvien osaomistusasuntojen tiedustelut ja varaukset

p. 05 - 235 2810 / Sari Myyriläinen

Laadukkaita vuokra-asuntoja myös keskustassa

p. 05 - 235 2822 / Kirsi Dillström

Yli 60 vuotta koteja Imatralla

Esterinkatu 10, 55100 Imatra
www.imatran-yh.fi



#SATTUIKO?

Miten turvallisuusalan leikkaukset näkyvät sinun arjessasi?

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL on käynnistänyt laajan vaikuttamistyönsä tueksi Sattuiko?-kampanjan, jonka tarkoituksena on nostaa esille turvallisuussektorin työntekijöitä ja heidän kokemuksiaan.

Voit lähettää tarinasi sähköpostitse osoitteeseen kampanja@jhl.fi. JHL julkaisee turvallisuusalaan liittyviä tarinoita maaliskuun loppuun saakka verkossa www.jhl.fi/sattuiko. Kaikki yhteydenotot käsitellään luottamuksellisesti, eikä henkilötietoja julkaista tarinoiden mukana.



12 TUNNIN TYÖVUOROKOKEILU

NUIJAMAAN RAJATARKASTUSASEMA KOKEILI VIIME KEVÄÄNÄ YHDEN KUUDEN VIIKON JAKSON AJAN 12 TUNNIN TYÖVUOROJA. TAVOITTEENA OLI SELVITTÄÄ JÄRJESTELMÄN VAIKUTUKSET OPERATIIVISEEN TOIMINTAAN, LIIKENTEEN SUJUVUUTEEN SEKÄ HENKILÖSTÖN TYÖSSÄ JAKSAMISEEN.

TEKSTI JA KUVAT **ANTTI SIITONEN**

Alkujaan idean työstäminen on lähtöisin kolmivuorotyötä tekevien keskuudesta, koska nykyinen voimassaoleva kahdeksan tunnin järjestelmä on elimistölle todella raskas (kuva1).

KUVA 1

MA 9.6	TI 10.6	KE 11.6	TO 12.6	PE 13.6	LA 14.6	SU 15.6
14:00 22:15 HLI	14:00 22:15 HLI	6:00 14:15 HLA	6:00 14:15 HLA	6:15 22:00 HLI	6:15	V
8:15	8:15	8:15	10:15	8:15	6:15	0:00

TYÖAJAT JA KIERTO

Työvuorot olivat kokeilussa pääsääntöisesti klo 06-18.15, 10-22 ja 18-06.15. Aamuvuoroja oli kaksi, jonka jälkeen tuli kaksi iltai- tai yövuoroa. Jäljelle jääneet tunnintunnit pyrittiin suunnittelemaan kahdeksan tunnin pituisiksi. Järjestelmän ansiosta jokaiselle päivälle saatiin klo 10-18 puolitoista ryhmää työpaikalle (kuva2). Käytännössä ruuhka-aikana kello 10-18 välillä töissä oli vähintään 35 rajatarkastajaa.

Kokeilussa työvuoron sisällä kierrätettiin työtehtäviä mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena oli vaihtaa ainakin kerran passintarkastajan tehtävää kesken työpäivän. Vuoropäällikkö vastasi työnkierrosta ja hänellä oli mahdollisuus vaihtaa seuraavia tehtäviä: hallinnollinen tutkija, II-linjan partio, valvomo, rikostiedustelu, asiakirjatutkinta, laivapartio ja ulkovalvonta. Kaikille ei pystytty vaihtelua joka päivä suunnittelemaan, mutta pääosa henkilöstöstä pystyi tämän asian kanssa elämään. Todettakoon vielä etteivät kaikki vuoropäälliköt toteuttaneet kiertoa, vaan istuttivat henkilöstöä

12H JA 8H LISTAT

Jakson tunnit viikoksi	MA 9.6	TI 10.6	KE 11.6	TO 12.6	PE 13.6	LA 14.6	SU 15.6	MA 16.6	TI 17.6	KE 18.6	TO 19.6	PE 20.6	LA 21.6	SU 22.6	MA 23.6	TI 24.6	KE 25.6	TO 26.6	PE 27.6	LA 28.6	SU 29.6	MA 30.6
12h 22:30 0:00 Tavoite 22:30 -0:00 - 0:00	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15
8h 22:30 0:00 Tavoite 22:30 -3:30 - 3:30	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15	0:00 18:15 0:00 18:15

samassa työpisteessä säännöllisesti.

EDULLISEMPI VAIHTOEHTO

Työaikakorvauksia tutkittaessa 12 tunnin työvuoro osoittautui olevan selvästi edullisempi työnantajalle. Liitteenä olevassa taulukossa (kuva3) on vertailtu työaikakorvauksia vuoden 2013 vastaavan ajankohdan jaksosta. Taulukko

liikennemäärät hankaloittivat todellisen kuvan muodostamista.

KYSELY JA KEHITYSIDEOITA

K-SRE vastasi työssä jaksamisen seurannasta kokeilun aikana. Ennen kokeilun alkua henkilöstö vastasi kyselyyn, joka kartoitti 8 tunnin kierron vaikutuksia työssä jaksamiseen. Kokeiluun

jälkeen tehtiin samainen kysely 12 tunnin kierrosta. Kyselyn tuloksista julkaistiin vain 12 tunnin tulokset, joten vaikutuksia on hiukan vaikea vertailla.

Henkilöstön keskuudesta tuli myös ideoita 12 tunnin kehittämiseen. Esitettiin vaihtoehtoa, jossa pääosa ryhmästä tekisi

12 tunnin vuoroja ja osa noin 3-5 henkilöä tekisi 8 tunnin vuoroja. Kyseinen idea helpottaisi työsuunnittelua, koska 8 tunnin tekijöillä saataisiin henkilöstöä kohdennettua vieläkin paremmin painopisteajoihin. Järjestelmä olisi siis joustavan nykyaikainen, joka ottaisi huomioon myös ne, jotka eivät pystyisi tekemään 12 tunnin vuoroja.

K-SRE SANOO EI

Nuijamaan rajatarkastusaseman raportin, kyselyjen ja äänestyksen jälkeen K-SRE antoi asiasta oman käskynsä. Käskyn mukaan uudistetun työvuorosuunnittelun kokeilua ei tulla jatkamaan vuonna 2014. Mahdollisuus kokeilun jatkamiselle varattiin kunnes rajanylityspaikkojen uudet rakenteet ja kehittäminen ovat valmistuneet vuoden 2014 lopussa. Käskyn sisältö ei sisältänyt yhtään

tuo esiin miten hyvin 12 tunnin kierto kestää poissaolot, käytännössä ylitöitä ei tarvitse tehdä. Haittatyökorvaukset laskevat kaikilla osa-alueilla. Vertailujaksoista pitää vielä huomioida se, että 2013 jaksosta Nuijamaalla työskenteli 13 henkilöä vähemmän rajavartijoita ja kyseisessä jaksossa tehtiin yksi pyhäpäivä enemmän. Tarkempia laskelmia 12 tunnin kierrosta ei ole tehty, mutta jokainen voi naputella taskulaskimella suuntaa-antavia lukuja.

ÄÄNESTYS

Kokeilun jälkeen asemalla järjestettiin äänestys 12 tunnin ja 8 tunnin välille. Äänestyksessä 71,5% kannatti 12 tunnin järjestelmää ja 28,5% 8 tunnin vuoroja. Äänestystuloksen ja kokeilusta tulleiden kokemusten perusteella Nuijamaan rajatarkastusasema esitti omassa loppuraportissaan jatkoa

Jaksot	Iltatyö	Yötyö	Lauantai	Sunnuntai	Lisätyö	50 % Ylityö	100 % Ylityö
15.4.2013 - 26.5.2013 (8 H)	2910	5803	1978	5209	464	585	63
28.4.2014 - 8.6.2014 (12 H)	2529	5073	1890	5025	25	25	0

KUVA 3

12 tunnin kokeilulle. Raportissa todettiin, että kuusi viikkoa on aivan liian lyhyt aika arvioida järjestelmän vaikutuksia operatiiviseen toimintaan sekä työssä jaksamiseen. Raportin mukaan myös asemalla olleet remontit ja normaalia pienemmät

12 tunnin työvuoroa puoltavaa asiaa.

Seuraavaksi muutama kohta käskystä, jotka ovat aiheuttaneet keskustelua, itkuja ja naurua.

"Vuorovahvuudet olivat aiempaa korkeammat, mutta vähäisen liikennemäärän takia muun



muassa henkilöstön työssä jaksamisesta ei saatu riittävästi havaintoja. Työterveyshuolto ei varauksella tukenut 12 tunnin vuoroja rajatarkastusten toimintaympäristössä, koska työn sisältöä ei voida rinnastaa esimerkiksi järjestyspoliisin 12 tunnin työvuoroon. Rajatarkastustyötä pidetään varsin kuormittavana, jossa työntekijä altistuu pitkässä työvuorossa enemmän erilaisille rasitusvammoille kuin lyhyemmässä työvuorossa. Tulevaisuudessa rajanylitysliikenne tulee kasvamaan, jolloin rajatarkastushenkilöstön työn intensiteettisyys ja tarkkaavaisuus kasvavat työvuoron aikana.”

Työterveyshuolto toteaa omassa lausunnossaan kuormittavimmaksi työaikamalliksi epäsäännöllisen jaksotyön, jossa tehdään ilta-aamu ja aamu-yö yhdistelmiä. Nuijamaalla kyseisiä kuormittavia vuoroja on tehty 15 vuoden ajan. Lausunnossa todetaan järjestyspoliisien kokeneen 12 tunnin kierron pääsääntöisesti parhaimmaksi. Intensiteetti ja tarkkaavaisuuden vaatimukset vaihtelevat poliisin työssä, joten pitkä työvuoro ei ole laskenut työtyötehoa ja turvallisuutta. Työn vaihtelevuudella voidaan vaikuttaa myös meidän työssä siihen onko työ vain ”liukuhihnatyyppistä” työtä.

Lausunnossa kannetaan huolta myös rasitusvammoista, joita 12 tunnin pitkä vuoro voi aiheuttaa. Onko tutkittu aiheuttaako neljä 12 tunnin peräkkäistä työpäivää enemmän rasitusvammoja, kuin 6-7 peräkkäistä lyhyttä 8 tunnin vuoroa? 12 tunnin vuoro antaa työntekijälle ainakin paremmat mahdollisuudet palautua, jos tarkastellaan vuorojen välisiä lepoaikoja ja vapaapäivien lukumääriä.

Lausunnon mukaan myös sairauspoissaolot saattaisivat kasvaa. Omalla ilmoituksella voidaan sairastaa kolme pitkää vuoroa, joten työajan menetys olisi huomattava. Kokeilun aikana ei tarvinnut tehdä ylitoita, ja kuten aikaisemmin tuli ilmi niin 12 tunnin kierto kestää huomattavasti paremmin poissaoloja, kuin 8 tunnin työvuorot.

Lausunnon lopussa työterveyshuolto ehdottaa pitempää kokeilua esimerkiksi puolen vuoden mittaista koejaksoja, joka sisältäisi elokuun ja vuodenvaihteen ruuhkahuiput. Lausuntoon kirjattiin vielä seuraavat suositukset jos 12 tunnin kokeilua jatkekaan:

- Työkiertoa suositellaan (välillä esim. ulkor.)
 - Tauotus on riittävää
 - Vuorojärjestelmä on suunniteltu niin, että vuorojen väliin jää riittävästi toipumisaikaa
 - Poissaolot huolehditaan riittävällä varamiehistöllä
 - Ylitoita ei merkittävästi teetetty
 - Työntekijät itse haluavat siirtyä järjestelmään
- Mainitut suositukset pystytään toteuttamaan, jos siihen on todellista halua. Tosiasia on, että 71,5% mielestä 12 tunnin pituinen vuoro on myös parempi terveydelle. Luulen ettei pääosa 12 tunnin vastustajista vastusta kiertoa sen rasittavuuden takia, vaan siitä syystä mitä pitkät päivät aiheuttavat siviililämälle. Tähän ongelmaan on vastauksena ottaa 8 tunnin vuorot 12 tunnin rinnalle.

”Kokeilun aikana rajatarkastusten suoritteiden määrä ei merkittävästi noussut, vaikka vuoroissa oli normaalia enemmän henkilöstöä. Yksittäisinä havaintoina nostetaan esille työnkierron rajallisuus johtamisen haasteet. Työnkiertoa ei voida järjestää vuoroissa siten, että kaikki pääsisivät tosiasiallisesti kokemaan työnvaihtelevuutta. Vuoronjohtajia ei ole tarkoituksenmukaista vaihtaa vuoroissa. Keinotekoinen työkierto ei palvele kustannustehokasta rajatarkastusta, jossa otetaan huomioon rajatarkastusten laatu ja asiakasnäkökulma.”

Liikennemäärän laskiessa laskee yleensä myös suoritteiden määrä. Työnvaihtelevuutta ei ole koskaan ollut Nuijamaalla yhtä paljon, kuin 12 tunnin kokeilussa. Vastuu työn vaihtelevuudesta oli vuoropäälliköllä ja ei se ollut niin hirveän haastavaa suurimmalle osalle johdosta. Työn vaihtelevuutta saatiin tarvittaessa järjestettyä kaikille, kunhan vuoropäälliköllä oli siihen todellista halua. Nykyisessä kierrossakin tulee tilanteita, jolloin vuoropäälliköitä voidaan vaihtaa kesken päivän. Kokeilun aikana rajatarkastusten laatu oli vähintäänkin samalla tasolla, kuin 8 tunnin kierrossa. 12 tunnin kierrolla saadaan auki kolme pikakoppia 8 tunnin kierrolla yksi, siinä on vastaus asiakasnäkökulmaan. Kustannustehokkuutta laskettaessa kannattaa lukea uudestaan liitteenä oleva taulukko haittamennoista. Mitä tarkoittaa keinotekoinen työnvaihtelevuus? En ymmärrä. Mitä tarkoittaa keinotekoinen käsky?

”Nuijamaan henkilöstölle tehdyn kyselyn perusteella 2/3 (71,5%) osaa oli kokeiluun tyytyväisiä ja kannattivat 12 tunnin työvuorosuunnittelua. 1/3 (28,5%) osa piti hyvänä nykyistä 8 tunnin mallia. Tulosta ei voida pitää sellaisenaan pelkästään 12 tunnin työsuunnittelua puoltavana tekijänä. Ei-tyytyväisten määrä ja 12 tunnin työsuunnittelua vastaan annettu sanallinen palaute eivät puolla uudistetun työvuorosuunnittelun käyttöönottoa. Nykyistä 8 tunnin työsuunnittelumallia tulee tarkastella erikseen ja etsiä vartiostosta siihen kehittämissajatuksia.”

Miksi ei alettu kehittämään 12 tunnin järjestelmää, 8 tunnin vuorot tuohon rinnalle ja 90% kannatus olisi ollut realismia. Sellaisenaan 71,5% kannatti 12 tunnin järjestelmää. 71,5 prosenttia kokeilijoista on varmaan kehunut 8 tunnin kiertoa ihan hyväksi kierroksi. Vartiosto on ilmoittanut, että työajan kehittäminen tapahtuu tästä eteenpäin henkilöstötoimiston toimesta. Nykyaikana luulisi vartioston johdon luottavan omiin johtajiin asemien johdossa. Asemien johdoille pitäisi antaa vastuu valita paras työaikamalli omalle työpäikkälleen menoraamien puitteissa. Nuijamaalle 12 tunnin järjestelmä sopii, muiden asemien puolesta en osaa sanoa. Töiden sisältö voi olla jokaisella asemalla sama, vaikka toinen asema tekisi eripituisia vuoroja.

”Kokonaisuutena uudistetun työvuorosuunnittelun (12 tunnin) mallia ei voida pitää tehokkaana tai järkevänä toimintatapana Kaakkois-Suomen rajavartioston maantierajanylityspaikoilla tällä hetkellä. Kokeilun ajankohta, infrastruktuurin kehittämisen keskeneräisyys, liikenne määrän lasku ja työterveyden haasteet eivät puolla kokeilun jatkamista. Kokeilun positiivisten tulosten takia varataan kuitenkin mahdollisuus jatkaa kokeilua vuonna 2015, kun rakennushankkeet valmistuvat.”

Kukapa sitä pitäisi järkevänä halvempaa, tehokkaampaa ja terveellisempää työaikamallia. Rakennushankkeet ovat nyt valmistuneet ja kannattaisi kääntää katseet kohti tulevaa kesää, jolloin liikennemäärät kasvavat nykyisestä. Nuijamaan henkilövahvuudet näyttävät laskevan edellisen vuoden tasosta joten nyt olisi järkevää aloittaa testaamaan 12 tunnin kiertoa Nuijamaan rajatarkastusasemalla.

TY	RE	VO	PE	LA	SO	MA	TY	RE	VO	PE	LA	SO	MA	TY	RE	VO	PE	LA	SO	MA	
18.00	6.15	18.00	6.15				6.00	14.15	6.00	18.15	10.00	22.00	10.00	22.00	10.00	18.15	10.00	22.00	10.00	22.00	
6.00	12.15	6.15	0.00	0.00	0.00	0.00	6.15	12.15	6.15	12.15	12.00	12.00	0.00	0.00	0.00	6.00	12.15	12.15	12.00	12.00	
0.00	14.15	0.00	22.00	6.15			14.00	22.15	14.00	22.15	6.00	14.15	6.00	14.15	6.00	14.15		10.00	22.15	14.00	22.15
6.15	10.15	6.15	6.15	0.00	0.00	0.00	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	6.15	

106-25

119-45

-6.00

Tavoite 114-45

Tavoite 114-45

118-15

131-15

-3.30

Tavoite 114-45

Tavoite 114-45

VIRKAMIEHEN SAIRAUSAJAN PALKKA

VIRKAMIEHEN OIKEUS SAIRAUSSLOMAN AIKAISEEN PALKKAUKSEEN PÄÄTTYY, KUN SAIRAUSSLOMA ON YHTÄJAKSOISESTI KESTÄNYT YLI 12 KUUKAUTTA (PL. TAPATURMA-, AMMATTITAUTI- TAI VÄKIVALTATAPAUKSET). SAIRAUSSLOMAT KATSOTAAN YHDENJAKSOISEKSI, JOLLEI VIRKAMIES NIIDEN VÄLILLÄ OLE OLLUT TYÖSSÄ VÄHINTÄÄN 30 KALENTERIPÄIVÄÄN SISÄLTÄVIÄ TYÖPÄIVIÄ TAI JOLLEIVAT SAIRAUSSLOMAT OLE JOHTUNEET SELVÄSTI ERI SAIRAUKSISTA.

TEKSTI PLM **JOUNI KURTTILA**

Vuorokauden palkanmaksu päättyy, virkasuhde jatkuu edelleen. Virkamiestä ei voida irtisanoa sairauden vuoksi, ellei sairaudesta ole ollut seurauksena työkyvyn olennainen ja pysyvä heikentyminen ja virkamiehellä on sen perusteella oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen (Virkamieslaki 7 luku 25 §).

Samalla, kun palkanmaksu päättyy, päättyy myös virkamiehen oikeus työnantajan järjestämään työterveyshuollon sairaanhoitoon. Työterveyshuollon lakisääteeseen osaan virkamiehellä on oikeus niin kauan kuin virkasuhde on voimassa. Näihin lakisääteisiin tehtäviin kuuluvat työhön paluun tukeminen ja kuntoutukseen ohjaus.

Jos virkamies on ollut jo useamman vuoden sairauslomalla, mutta ei ole vielä hakenut työkyvyttömyyseläkettä, kannattaa hakuprosessi aloittaa viimeistään nyt. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen myöntäminen edellyttää, että hakija arvioidaan sairauden, vian tai vamman vuoksi

pysyvästi työkyvyttömäksi virkaansa.

Kuntoutustuen eli määräaikaisen työkyvyttömyyseläkkeen edellytyksenä on sama työkyvyn heikentyminen, mutta tällöin työkyvyn ei arvioida heikentyneen pysyvästi. Eläkelaitos eli Keva voi myös arvioida hakijan työkyvyn heikentyneen vain osittain ja myöntää osatyökyvyttömyyseläkkeen tai osakuntoutustuen.

Jos työkyvyttömyyseläkehakemus on hylätty, pitää ottaa yhteys työnantajaan ja/ tai työterveyshuoltoon työhön paluun mahdollisuuksien selvittämiseksi. Hylkäyspäätös merkitsee sitä, että virkamiehellä on katsottu olevan työkykyä omaan työhönsä jäljellä. Työnantajan on hyvä tietää tämä, jotta virkatehtäviä olisi mahdollista järjestellä uudelleen tai selvittää vaihtoehdot sijoittaa virkamies muuhun työhön.

Jos työnantaja ei voi osoittaa virkamiehelle terveydentilan kannalta sopivaa työtä, niin virkamiehen tulee ilmoittautua TE-toimistoon työttömäksi työnhakijaksi ja hakea ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa toimeentulonsa turvaamiseksi. Työttömyyspäivärahaa haetaan

JATK:n työttömyyskassasta. Päiväraha-hakemukseen tulee liittää työnantajalta todistus siitä, että työnantajalla ei ole tarjota työkykyyn soveltuvaa työtä.

Vuoden 2015 alusta tuli voimaan lakimuutos, jonka mukaan Keva eläkelaitoksena tutkii aina työkyvyttömyyseläkehakemusta käsitellessään myös hakijan oikeuden ammatilliseen kuntoutukseen. Mikäli hakijalla katsotaan siihen olevan oikeus ja muut ammatillisen kuntoutuksen edellytykset täyttyvät, hän saa päätöksen oikeudesta ammatilliseen kuntoutukseen. Myönteinen päätös kuntoutusoikeudesta annetaan siis Kevasta ilman virkamiehen omaa hakemusta ja on voimassa 9 kuukautta. Ammatillisen kuntoutuksen esimerkiksi työkokeilun toteutuminen edellyttää hakijalta yhteistyössä työnantajan kanssa tehtyä ammatillisen kuntoutuksen suunnitelmaa.

Työsopimussuhteisten sairausajan palkkaukseen ei ole tehty muutoksia.

Lisätietoja: KEVA Työntekijöille ratkaisuja työkyvyn heikentyessä, KELA Työkykyneuvonta sekä JATK Ohjeita ansiopäivärahan hakijalle.

AT-Marine Oy

Täyden palvelun talo
merenkulkijoille ja telakoille

Navigointi-, ja merenkululaitteet

Kommunikointilaitteet

Säiliömittauslaitteet ja
lastausvarret teollisuudelle

Erikoiselektronikka-
laitteet puolustusvoimille

www.atmarine.fi

Vantaa p. (09) 5494 2600
Turku p. 0208 353400

ELLAPPI OY

Sairaalantie 3a, IVALO

Puh. (016) 661 999

Rautia Öystilä Oy

Energiate 1, Lieksa

Puh. 040-710 1100



FORCIT

TJÄNSTEMANNENS AVLÖNING UNDER LÅNGA SJUKSKRIVNINGAR

TJÄNSTEMANNENS RÄTT TILL LÖN UNDER SJUKLEDIGHET SLUTAR DÅ SJUKLEDIGHETEN VARAT OAVBRUTET I ÖVER 12 MÅNADER (BORTSETT OLYCKSFALL, YRKESSJUKDOMAR OCH VÅLDSRELATERADE OLYCKSFALL). SJUKLEDIGHETEN RÄKNAS SOM OAVBRUTEN IFALL TJÄNSTEMANNEN INTE KUNNAT ARBETA UNDER ARBETSDAGARNA INOM EN PERIOD PÅ 30 KALENDERDAGAR EMELLAN SJUKSKRIVNINGARNA FÖRUTSATT ATT SJUKLEDIGHETERNA INTE FÖRORSAKATS AV KLART OLIKA ORSAKER.

TEXT **JOUNI KURTTILA**

Tjämförhållande fortsätter även om löneutbetalningen slutar. En tjänsteman kan inte uppsägas pga sjukdom förutsatt att följden av sjukdomen inte resulterar i nedsatt bestående och märkbar arbetsförmåga och tjänstemannen på dessa grunder är berättigad till sjukpension (Tjänstemannalagen 7 kapitel 25 §).

Samtidigt som löneutbetalningen slutar, upphör även tjänstemannens rätt till arbetshälsosvårdens sjukvård ordnad av arbetsgivaren. Tjänstemannen har dock rätt till arbetshälsosvårdens lagstadgade del så länge tjänsteförhållande fortsätter. Till dessa lagstadgade delar hör stöd för att återgång till arbetslivet och anvisande till rehabilitering.

Ansökningsprocessen för sjukpension lönar sig att starta nu genast ifall tjänstemannen redan har varit flera år sjukskriven men ännu inte ansökt om sjukpension. För att bli beviljad full sjukpension förutsätts att den sökande bedöms vara permanent arbetsförmögen till sin tjänst pga av sjukdom,

skada eller annan orsak.

Förutsättningen för rehabiliteringsstöd eller tidsbunden arbetsförmögenhetspension är nedsatt arbetsförmåga men den bedöms som mer tillfälligt nedsatt och inte bestående.

Pensionsanstalten Keva kan även bedöma ansökandes arbetsförmåga nedsatt endast delvis och bevilja deltid arbetsförmögenhetspension eller deltid rehabiliteringsstöd

Ifall ansökan om sjukpension avslås bör man kontakta arbetsgivaren och/eller arbetshälsosvården för att utreda möjligheter att återgå till arbetet. Ett avslagen ansökan innebär det att tjänstemannen anses vara arbetsförmögen till sitt arbete. Det är bra att arbetsgivaren är medveten om detta för att kunna omorganisera tjänsteuppgifterna eller kartlägga alternativ att omplacera tjänstemannen till andra uppgifter.

Ifall arbetsgivaren inte kan ordna ett arbete som är lämpligt med beaktande av tjänstemannens hälsotillstånd ska tjänstemannen anmäla sig till TE-centralen som arbetslös arbetssökande och ansöka om inkomstbundet arbetslöshetsbidrag för att trygga sin egen försörjning. Arbetlöshetdag-

penningen ansöks från JATKK:s arbetslöshetskassa. Vid ansökan om dagpenning bör man bifoga arbetsgivarens intyg över att arbetsgivaren inte kunna erbjuda arbetsuppgifter som lämpar sig för den ansökandes hälsotillstånd.

Vid årskiftet 2015 förändrades lagen så att pensionsanstalten Keva i samband med ansökan om sjukpension alltid utreder den ansökandes rättighet till yrkesrelaterad rehabilitering. Ifall man bedömer att den ansökande är berättigad och även i övrigt uppfyller kraven för till yrkesrelaterad rehabilitering beviljas tjänstemannen rätt till yrkesrelaterad rehabilitering. Ett beslut om rätt till rehabilitering görs av Keva utan tjänstemannens egen ansökan och är i kraft i 9 månader. Yrkesrelaterad rehabilitering verkställs genom t.ex försök i arbetet enligt en plan om yrkesrelaterad rehabilitering gjord tillsammans med arbetsgivaren.

Avlöningen under sjukskrivningstiden har inte förändrats i anställningsavtalet

För mer information: KEVA Lösningar för arbetstagare vid nedstätt arbetsförmåga, KELA Rådgivning om arbetsförmåga och JATTK Anvisningar för sökande av inkomstrelaterad dagpenning.

JOPEN JUTTUJA RAJALTA:

Haaparannan Topi oli partiassa veneellä toisen rajamiehen kanssa Kanajärvellä kun Saarivaaran isännistä Onni Solehmainen oli sattunut myös kokemaan samaan aikaan kalan-pyydyksiään.

- No mitenkä se on kala käynyt rajamiesten pyydyksiin kysyy Solehmainen.

Topi näyttää puolillaan kaloja olevaa ämpäriä ja sanoo, "Näin paljon on kaloja ja omat pyydykset on vielä kahtomata".

Saarivaaran vartioaseman alueella oli aluesulkuharjoitus. Haaparannan Topi miehitti yhden sulkupisteen Saukkosen Markun kanssa Kanajärven pohjoispuolella. Syksyisessä ilmassa partio pystytti teltan ja laittoi kamiinaan tulen.

Harjoituksen luoteeseen kuului siihen aikaan, että komppanian päällikkö ja joukkueenjohtaja kävivät tarkastamassa sulkupisteitä. Kun he tulivat

edellä mainittuun paikkaan teltan torvesta tuprusi savu, mutta miehiä ei näkynyt missään. Tilanne kehittyi seuraavasti:

- Missäs ne miehet on? Heti ulos teltasta karjatteli majuri Taskinen.

Teltassa syntyi vipinä ja kenkiä jalkoihin vetäen ja silmiä hieroen väijyttäjät syöksyivät ulos teltasta. Tämän nähtyään alkoi Taskisen naamalle tulla tuttu punotus ja hän ryhtyi ripittämään partiota.

- Mitä miehet tekevät teltassa? Ei aluesulkupisteessä väijytetä teltassa vaan... Haaparanta, mikä tuo on? Keskeyttää päällikkö puhumisensa kun huomaa Haaparannan asennossa seisossaan piilotteleva jotakin selkensä taakse.

- Kirja! Kirja, herra majuri ja hirveän hyvä kirja onkin, sanoi Topi ja alkoi kertoa kirjan sisällöstä.

Niin siinä kävi kuten kuulemma monesti ennenkin. Itse pääasia unohtui ja partiomiehet pääsivät teltassa olostaan säikähdyksellä.

Haaparannan Topi kävi Tuupovaaran kirkonkylällä nimismiehen kansliassa asioilla ja tultuaan totesi:

- Se toimistovirkailija rouva S...n. Minä oon aina ihaillu miten tasanen luonne sillä on, aina pahalla päällä.

Saarivaaran vartion muonituksesta ja huollosta vastaavana henkilönä Toivo Haaparanta soitti komppaniaan Tohmajärvelle taloudenhoitajana toimineelle Jaakko Harmaalalle.

- Meillä on täällä ollut puutetta vähän kaikesta aloitti Topi ja kertoi pitkän rimpsun vartion huollon ongelmista. Sitten hänelle tuli mieleen, että pitää pikkuisen myös antaa myönteistä palautetta ja hän päätti kehaista taloudenhoitajaa.

- Joulukuusen jalaka tuli ajoissa, se tuli jo tam-mikuussa ja joutui tämän vuoden jouluksi.

Välttömästi, kun Topi sai tämän sanottua, täytyi taloudenhoitajan mitta ja hän paiskasi luurin kiinni.

SOTILASELÄKEJÄRJESTELMÄ ON OSA SUOMEN PUOLUSTUSRATKAISUA

SUOMEN PUOLUSTUSJÄRJESTELMÄ PERUSTUU YLEISEEN ASEVELVOLLISUUTEEN JA LAAJAAN RESERVIIN. USKOTTAVAN PUOLUSTUKSEN EDELLYTYS ON JOUKKOJEN RIITTÄVÄ SUORITUSKYKY JA OSAAVA JOHTAJISTO. RESERVILÄISIÄ EI VOIDA KÄYTTÄÄ KAIKKIIN OPERATIIVISEN JOHTAJISTON TEHTÄVIIN, KOSKA MONEEN TEHTÄVÄÄN TARVITAAN SELLAISTA ERITYISOSAAMISTA JOTA LÖYTYY VAIN AMMATTISOTILAILTA.

TEKSTI PLM JOUNI KURTTILA

Aktiivipalveluksessa toimivilla sotilaila ml Rajavartiolaitoksessa palvevilla sotilasvirkamiehillä on erikseen määritellyt sa-tehtävät. Heitä ei ole riittävästi sodanajan joukkojen vaativiin tehtäviin. Nykyisen sotilaseläkejärjestelmän tehtävänä on varmistaa ja tuottaa oikeanikäistä koulutettua ja fyysisesti suorituskykyistä johtaja- ja asiantuntijareserviä sodan varalle.

USKOTTAVA PUOLUSTUSJÄRJESTELMÄ EDELLYTTÄÄ SOTILASELÄKEJÄRJESTELMÄN SÄILYTTÄMISTÄ

Sotilaseläkejärjestelmä perustuu maanpuolustuksellisiin tarpeisiin ja eroaa tältä osin merkittävästi perusteiltaan ja rakenteeltaan yleisestä eläkejärjestelmästä. Nykymallissa sotilaat eroavat aktiivipalveluksesta pääsääntöisesti 55-vuotiaina, jolloin heidät sijoitetaan sodanajan joukkojen

tehtäviin, jotka edellyttävät ammattisotilaan koulutusta. Nykyisen kaltainen sotilaseläkejärjestelmä on kustannustehokkain tapa ylläpitää tarvittava johtajareservi. Jos sotilaseläkejärjestelmää muutetaan, myös puolustusjärjestelmän perusteita on pohdittava uudelleen. Sotilaiden eläkkeellesiirtymistä on myöhennetty edellisten eläkeuudistusten myötä jo 7 vuodelta vuoteen 2023 mennessä verrattuna vuoteen 2003. Lisämuutokset tähän nostaisivat edelleen johtajiston keski-ikää ja vaarantaisivat sijoituskelpoisen evp-reservin riittävyyden sekä Suomen puolustusjärjestelmän suorituskyvyn.

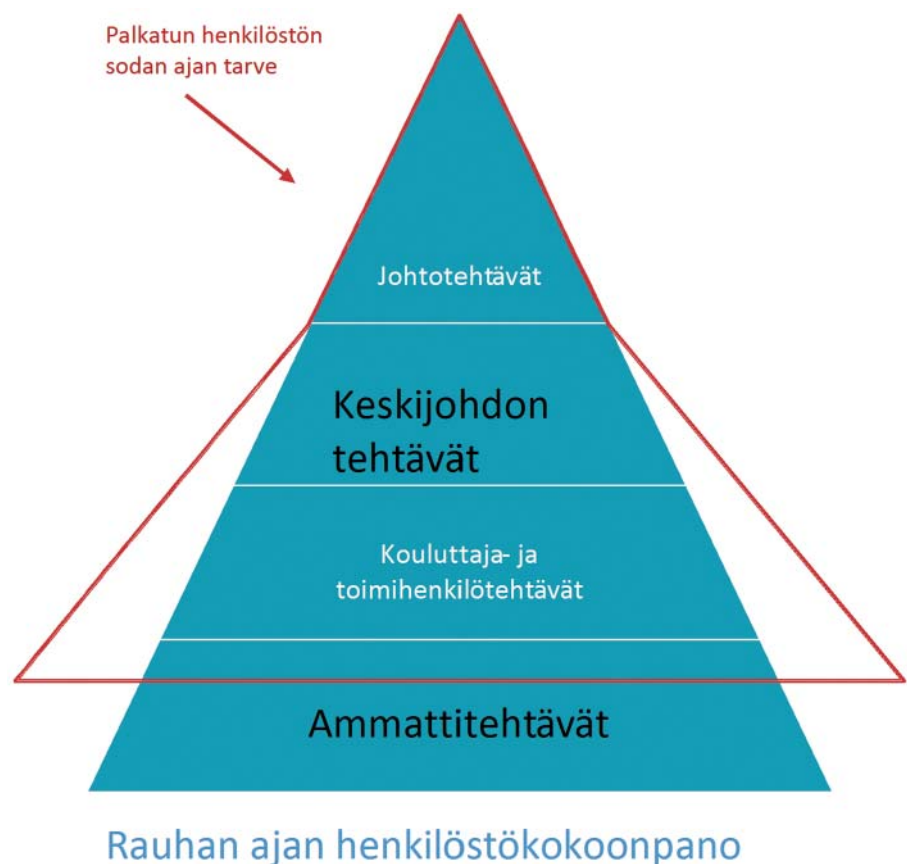
Nykyinen malli on kustannustehokkain tapa taata puolustusjärjestelmän toimivuus

* Sotilasammattillisesti koulutetun henkilöstön tarve sodanajan joukoissa on vuodesta 2015 alkaen n. 11 000 henkilöä.

* Rauhanajan vahvuus on noin 8 000 sotilasvirkaa, joten erotus on 3 000 henkilöä.

* Sotilaseläkejärjestelmän tulee siis ylläpitää määrältään noin 3 000 hengen vahvuista, sijoituskelpoista evp-reserviä.

* Jos eroamisikää nostetaan, pitää perustaa noin 1 500 uutta virkaa sodanajan tarpeen kattamiseksi. Tämä lisäisi Suomen puolustukseen käytettäviä kustannuksia noin 100 miljoonalla eurolla vuosittain.



MILITÄRPENSIONSSYSTEMET ÄR EN DEL AV FINLANDS **FÖRSVARLÖSNING**

FINLANDS FÖRSVARSHELHETEN GRUNDAR SIG PÅ DEN ALLMÄNNA VÄRNPLIKTEN OCH EN OMFATTANDE RESERV. EN FÖRUTSÄTTNING FÖR ETT TROVÄRDIGT FÖRSVAR ÄR TRUPPERNAS TILLRÄCKLIGA PRESTANDA OCH KUNNIG LEDNING. RESERVISTER KAN INTE ANVÄNDAS I ALLA OPERATIVA LEDNINGSUPPGIFTER OCH I MÅNGA UPPGIFTER BEHÖVS SÅDANT SPECIALKUNNANDE SOM ENDAST FINNS BLAND YRKESMILITÄRER.

TEXT **JOUNI KURTTILA**

Militärer i aktiv tjänst och bland dem i Gränsbevakningsväsendets tjänstgörande militärtjänstemän har särskilt bestämda uppgifter inom finska armén. Dessa militärer finns inte i tillräcklig utsträckning för de i krigstida krävande uppgifter. Det nuvarande militärpensionssystemet uppgift är att försäkra och producera ledar- och expertreserver med rätt ålder, skolning och fysik kondition för fylla krigstida behov.

EN TROVÄRDIG FÖRSVARSHELHET FÖRUTSÄTTER ATT MILITÄRPENSIONSSYSTEMET BEVARAS

Ett militärpensionssystem grundar sig på landsförsvaret behov och avskiljer sig markant från det allmänna pensionssystemets grunder och strukturer. I den nuvarande modellen avslutar militärer sin aktiva tjänstgöring huvudsakligen vid 55-års ålder varvid de omplaceras till krigstida truppers uppgifter som förutsätter yrkesmilitärens

skolning. Det mest kostnadseffektiva sättet att upprätthålla en ledarreserv är den nuvarande militärpensionssystemet. Ifall att militärpensionssystemet förändras bör även grunderna för försvarshelheten omvärderas. Militärernas övergång till pension har redan i föregående pensionsförnyelse förflyttats fram med 7 år före år 2023 jämfört med år 2003. Ytterligare förändringar skulle förorsaka höjd medelålder bland ledarna och riskera reservens tillräcklighet och Finska försvarets prestationsförmåga.

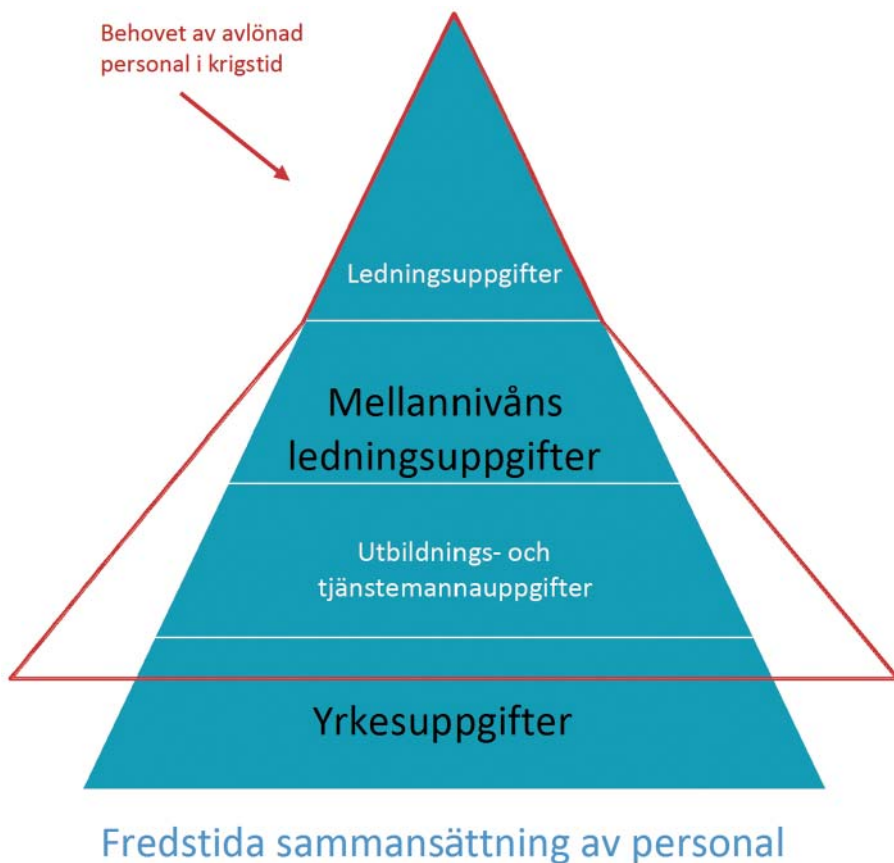
Den nuvarande modellen är det mest kostnadseffektiva sätt att garantera försvarets funktion

* Behovet av skolade yrkesmilitärer i krigstida trupper är från början av år 2015 ca 11000 personer.

* Styrkan i fredtid är ca 8000 militärtjänster, skillnaden är således 3000 personer.

* Militärpensionssystemet bör upprätthålla en funktionsduglig styrka på ca 3000 personer i reserven.

* Ifall att pensionsåldern höjs måste man även skapa ca 1500 nya tjänster för att trygga krigstida behov. Detta skulle förorsaka en tilläggskostnad på ca 100 miljoner euro i Finska försvarets årliga utgifter.



TURKIA JATKAA KUUSAMON JOHDOS

KUUSAMON

RAJAVARTIOYHDISTYKSEN

KOKOUKSEEN OSALLISTUI

KYMMENEN AKTIIVISTA YHDISTYKSEN

JÄSENTÄ. KOKOUS VALITSI TERO

TURKIAN JATKAMAAN YHDISTYKSEN

PUHEENJOHTAJANA. TURKIA TOIMII

TÄLLÄ HETKELLÄ MYÖS RTU:N

HALLITUKSEN JÄSENEÄ.

TEKSTI **TEEMU TAKALO**

Kokous valitsi hallituksen esityksen mukaisesti yllärajavartija Juha Imposen vuoden positiivariksi. Onnittelut Juhalle!

Yhdistyksen perinteisiin liittyen kokouksen jälkeen laskeuduttiin Kuusamon rajavartioaseman alakertaan jatkamaan vevää keskustelua saunomisen merkeissä.



Juha Imponen vastaanottaa vuoden positiivipalkintoa Teemu Takalolta.

P-K:N RAJAN HENKILÖSTÖYHDISTYKSEN VUOSIKOKOUS

KOKOUSASIAT SUJUIVAT POHJOIS-KARJALASSA RUTIINILLA JA TOMI STRANDMAN VALITTIIN ENNAKKO-ODOTUKSISTA HUOLIMATTA JATKAMAAN PUHEENJOHTAJANA SEURAAVAT KAKSI VUOTTA.

TEKSTI JA KUVAT **JORMA SUMMANEN**

Alakuvassa yhdistyksen sihteeri Kari Häsä, puheenjohtaja Tomi Strandman ja uusi luottamusmies Heikki Tiippana kuuntelevat tarkasti kun edellinen luottamusmies Tapio Hiltunen kertoo kuinka viime vuonna vietiin hommia eteenpäin. Myös hallituksen kokenutta kaartia edustava Jukka Tykkyläinen kuuntelee herkällä korvalla.

Yläkuvassa iloisia ilmeitä kokoussalissa, porukkaa oli ilahduttavasti yli 20 henkeä.



KAINUUN RAJAN HENKILÖSTÖYHDISTYKSEN VUOSIKOKOUS

KAINUUN RAJAN HENKILÖSTÖYHDISTYS PITI VUOSIKOKOUKSEN KAJAANISSA 20.2.2015 HOTELLI KAJAANISSA. KOKOUKSESSA OLI ENNÄTYSOSANOTTO, 22 JÄSENTÄ. ENNEN KOKOUSTA KÄVI KR:N LUOTTAMUSMIES MIKA KAIKKONEN KERTOMASSA AJANKOHTAISIA ASIOITA. TULEVA ELÄKEUUDISTUS MIETITYTTI KOKOUSVÄKEÄ.

TEKSTI **KALLE TOIVANEN**

KUVAT **PERTTU KIVIOJA**

Kokouksessa ei tehty henkilövaihdoksia, mutta muistimme pitkäaikaista entistä puheenjohtajaa ja RTU:n hallitukseen jäsentä ansiokkaasta edunvalvontatyöstä uudella henkilöstöyhdistyksen viirillä. Riston ilmekin kertoi, että pääsimme iloisesti yllättämään.

Viiri annetaan henkilöstöyhdistyksen hallituksen myöntämänä ansiotuneille jäsenille erillisestä esityksestä.

Henkilöstöyhdistyksen hallitus jatkaa kokoonpanolla pj Kalle Toivanen, vpj Antti Kyllönen, jäseninä Esa Saikkonen, Heikki Piirainen, Jani Laatikainen ja Tapani Kela (siht.). Rahastonhoitajana jatkaa Pirjo Urpilainen.



Yhdistyksen varapuheenjohtaja Antti Kyllönen luovuttaa viirin Ristolle, joka jää eläkkeelle 30.4.2015.

KAINUUN RAJAN HENKILÖSTÖYHDISTYS RY:N **UUSI LOGO**

KAINUUN RAJAN HENKILÖSTÖYHDISTYS RY:N HALLITUS ON 7.1.2015 PITÄMÄSSÄÄN KOKOUKSESSA VALINNUKSEN VUODEN 2014 LOPUSSA PÄÄTTYNEEN LOGOKISAN VOITTAJAN.

Logokisaan osallistui parisenkymmentä työtä, seitsemältä eri taitelijalta. Logokisan voittajaksi Kainuun rajan henkilöstöyhdistyksen hallitus valitsi Matti Reinikaisen Karunasta lähettämän "havun". Hallitusta miellytti ennen kaikkea

voittajatyön yksinkertaisuus ja käytettävyys. Hallitus oli voittajaa valitessaan lähes yksimielinen.

Kilpailun voittaja palkitaan 200€:n summalla.

Kainuun rajan henkilöstöyhdistys ry onnittelee voittajaa!





VUOSIKOKOUS IVALOSSA

LAAJAN LAPIN MAAN RAJAMIEHET JA -NAISET KOKOONTUIVAT HELMIKUUN LOPULLA IVALOSSA JÄRJESTETTYN VUOSIKOKOUKSEEN. RAVINTOLA NUTUKKAASSA JÄRJESTETTYN TILAISUUTEEN SAAPUI YLI KAKSIKYMMENTÄ YHDISTYKSEN JÄSENTÄ, JA HYVÄ OSALLISTUMISMÄÄRÄ MIELLYTTI TIETYSTI KOKOUKSEN JÄRJESTÄJIÄ.

TEKSTI **OSSI SANIOLA**

Koitoksen aluksi Rajaturvallisuusunionin puheenjohtaja Erkki Hirvonsalo toi tervehdyksensä ison kirkon isoista ja sikarinkäryisistä pöydistä.

SOTILASELÄKE

Meneillään olevasta eläkelain mulkkauksesta Hirvonsalo kertoi, että asiaa valmistelee sosiaali- ja terveysministeriön johtamalle Valtion eläkeneuvottelukunnalle (VENK) sen sisälle perustettu erillinen työryhmä.

Eläkeuudistus on iso monimutkainen kokonaisuus ja lopputulokseen vaikuttavat monet asiat. Yksi näistä ratkaisevista asioista on se, tehdäänkö sotilaseläkejärjestelmään kajoaminen sosiaalipoliittisin perustein vai otetaanko päätöksessä huomioon maanpuolustuksellinen näkökulma ja esimerkiksi ratkaisevasti muuttunut Suomen turvallisuusympäristö. Työryhmä on kokoontunut vasta yhden kerran (26.2.2015), joten sotilaita koskeva mahdollinen eläkeuudistus on vielä aivan alkutekijöissään. Eläkejuttu on aiheuttanut meillä ja etenkin puolustusvoimissa melkoisen huhumyllyn. Paikkaansa pitävää lisätietoa asiasta saamme kuulla neljän viikon kuluttua, jolloin VENK:ssa on bileet ja he pitävät seuraavan kokouksensa.

YKSI VAI KAKSI VIRANOMAISTA

Toinen Hirvonsalon esille tuoma ja Rajavartiolaitokseen mahdollisesti vaikuttava tekijä on Suomeen perustettu ”parlamentaarinen työryh-

mä”. Tämä mainio pumppu on käytännössä jo kertaalleen vuonna 2013 kuopatun ja unohdetun työryhmän ylösnoussut toisinto siinä mielessä, että siinä työskennellään päivän polttavien budjettivähennysten maailmassa. Jälleen kerran työryhmän listalla on myös ”yhden viranomaisen malli” rajanylityspaikoille ja jälleen asiassa on kissanhännän vetoa siitä kumpi viranomainen -raja vai tulli- tekisi homman huokeammalla. Käytännössä työryhmä hakee muun muassa PTR-porukoiden touhuista säästökohteita (yllätys-yllätys) pyrkimällä löytämään keinoja turvallisuuspalveluiden tuottamiseen Suomeen siten, että veronmaksaja saisi rahoilleen kaikkein eniten vastinetta. Yksi vanha kunnan keino on tietysti yhdistää ministeriöiden alla olevia viranomaisia saman ministeriön alle. Jäämme mielenkiinnolla odottamaan työryhmän tuloksia.

LAPIN KURKOIDIN RAJAMIES -ÄÄNESTYS

Hirvonsalon seikkaperäisten ja hienojen multimediaesitysten jälkeen kokous saatiin pidettyä joutuisasti loppuun. Illan odotetuin hetki oli Lapin vuoden rajamies -äänestys. Kokoukselle oli lähetetty kolme hyvää esitystä palkinnon saajiksi.

Vuoden 2014 Lapin kovimmaksi kurvariksi tuli äänestyksessä valituksi Mauri ”Miljoonan Markan Kulmakarvat” Männistö. Maukka on tunnettu tunnollisuudestaan ja hänestä voisi moni nuorempi ja vanhempi rajamies ottaa mallia. Tarkemmat speksit Maukan edesottamuksista ja valintaperusteista voitte lukea erillisestä jutusta. Onnittelut Mauritzille!

Toinen sija tiukassa äänestyksessä meni Joose-

pin ”Dempseylle ja Makepeaceille”, eli Aikion Jullele ja Janne Ronkaiselle. ”Poijat” ovat profiloituneet rajanylityspaikan autopuolella pystyviksi ja erittäin ammattitaitoisiksi miehiksi, jotka esimerkiksi paljastivat kalliin maastoauton luvattoman maastaviennin vuonna 2014. Onnittelut myös Pojille!

KOKOUKSEN PAKOLLISET JA VÄHEMMÄN PAKOLLISET

Yhdistyksen puheenjohtajana jatkaa Ivalon rajavartiolaitos Ossi Saniola ja hallitukseen valikoituivat tiukkojen tilanteiden jälkeen Juha Törmänen Kellosoelästä, Matti Ylitalo Joosepista, Toni ”Leikku” Leinonen ja Tuomas ”Vimma” Vihanta Ivalosta.

Kokouksen onnistuminen sinetöitiin herkullisella illallisella. Tämän jälkeen suurin osa kokousväestä suunnisti vielä henkilöstökerhon saunaosastolla pidettyyn karonkkaan, jossa noudatettiin perinteisen tiukkaa pukeutumisetikettiä (pitkät kalsarit ilman paitaa).

Niin vain sai saunassa vielä Hirvonsalo ja Saniola yllätyksekseen huomata, että joitakin asioita oli ilmeisesti jäänyt varsinaisessa kokouksessa käsittelemättä. Maltillinen, rakentava ja joiltakin osin viihdyttävä edunvalvontakeskustelu jatkui vielä puolen yön korville. Tämän jälkeen katsottiin tilaisuus päättyneeksi ja osa kiivaimmista liiton miehistä pyrki vielä tukemaan paikallista soittoruokalaa päästen samalla nauttimaan vielä pienen annoksen maailman kuulua ivalolaista korkeakulttuuria.

LAPIN VUODEN 2014 RAJAMIES

KELLOSELÄSSÄ KOIRAN OHJAAJANA TOIMIVA MAURI MÄNNISTÖ VALITTIIN LAPIN RAJAVARTIOYHDISTYS RY:N VUOSIKOKOUKSESSA LAPIN VUODEN 2014 RAJAMIEHEKSI. TÄMÄ KORKEA HUOMIONOSOITUS MYÖNNETÄÄN HENKILÖLLE, JOKA ERITYISEN ANSIOKKAALLA TEOLLAAN TAI RAJAMIESHENGEN MUKAISELLA TOIMINNALLAAN ON KUNNOSTAUTUNUT LÄHIMMÄISEN, TYÖYKSIKÖN TAI LAPIN RAJAVARTIOYHDISTYS RY:N HYVÄKSI.

TEKSTI JA KUVA **OSSI SANIOLA**

Seuuraavassa on lyhyt henkilökuvauk-
s Lapin elävästä legendasta, Mauri
"Vaattojärven Viiltäjä" Männistö.
Mauri on kolmekymmentävuot-
tisen uransa aikana ehtinyt tuottaa
korkeatasoisia turvallisuuspalveluitaan Suomen
valtiolle niin Ruotsin, Norjan kuin Venäjänkin
rajoilla. Pisimmän siivun Mauri näpsäytti Virtanie-
men rajavartioasemalla, missä hän palveli lähes
kaksikymmentä vuotta.

Kun vuoden 2013 lopulla Virtaniemen aseman
toiminnot lopetettiin, Mauri siirtyi vapaaehtoisesti
Kelloسلän rajavartioasemalle Sallaan, jonne
hän on kotiutunut todella hyvin. Mauri olisi
voinut valita helpommankin tien, sillä paljon
tutumat polut Raja-Joosepissa olisivat olleet
myös saavutettavissa oleva vaihtoehto. Monelle
viisikymppiselle rajamiehelle kinkeripiirin vaihto
tuntemattomille partiointiseuduille olisi voinut
olla tekemätön paikka, mutta Maukalta tämäkin
luonnistui helposti. Työkaverit ovatkin pitäneet
erittäin kunnioitettavana, että Mauri on astunut
kursailematta oman mukavuusalueensa ulko-
puolelle ja hakee vielä ennen eläkkeelle siirtymis-
täänkin uralleen lisää perspektiiviä ja haastetta.

Maurilla on yli 25-vuotinen kokemus koiratoi-
minnasta ja hänellä on tällä hetkelläkin toimiva
rajavalvontakoira. Uransa aikana "Maukka" on
kouluttanut lisäksi toimivan suojelukoiran.

Takavuosina hän saavutti kymmenen vuoden
aikana Lapin rajavartioston koiramestaruuskil-
pailuissa peräti kolme kultaa ja kolme hopeaa.

Tämän lisäksi
Maukka saa-
vutti seitsemän
kertaa Ivalon
rajavartioalueen
mestaruuden.
RVL:n mestaruus-
kilpailuihin hän
on osallistunut
viidesti, ja paras
sijoitus on ollut
viides. Huomion
arvoista on, että
tuohon aikaan
RVL:n kisoihin
pääsi vasta karsintojen kautta: ensin oli pärjättävä
oman rajavartioalueen kisoissa, sitten vartioston
kisoissa, jonka jälkeen vasta pystyi haaveilemaan
menestyksestä laitoksen kisoissa.

Maukan tavaramerkki on aina ollut (tuuheid
kulmakarvojen lisäksi) tunnollisuus. Hän tekee
työnsä aina erinomaisella asenteella ja on hyvän
esimerkkinä kaikille. Vanhan liiton miehenä Mauri
on myös tunnettu erittäin taitavana nikkaroijana,
jonka käsissä valmistuvat niin moottorikelkan
reet kuin myös monet muut teknistä osaamista
edellyttävät aparaatit.

Kun ilmoitin palkinnon saamisesta puhelimitse
Maurille hän suorastaan tyrmistyi:

"Ei, ei se palkinto minulle kuulu. Mielummin
soisin sen palkinnon jollekin muulle. Tekisi mieli
painautua lattian alle".



Tämä kertoo hyvin Maukan vaatimattomuus-
desta, epäitsekkydestä ja toisten huomioon
ottamisesta. Meillä kaikilla olisi paljon opittavaa
Maurin elämän asenteesta ja tavasta hoitaa
työnsä.

Kun kysyin Maukalta miten työt ovat hänen
mielestään Kelloسلässä sujuneet, kertoi Mauri
huomanneensa vasta siirron jälkeen kuinka
paljon merkitystä maaston ja paikallisten ihmis-
ten tuntemuksella onkaan rajavalvontatyössä.
Otetaanpa Maurin huomiosta koppi ja oppi!
Pidetään maaston tuntemuksemme rajaseuduilla
jatkoksakin korkealla tasolla ja jatketaan raatailua
niiden paikallisten ihmisten kanssa. Onnittelut
vielä kerran Mauri Männistö, ja kiitokset että meillä
on sinut työkaverinamme!

JOOSEPIN POJAT

VANHEMMAT RAJAVARTIJAT JUHA "JULLE" AIKIO JA JANNE "RONI"
RONKAINEN TULIVAT HIEENOСТИ KAKKOSEKSI LAPIN VUODEN 2014
RAJAMIES -ÄÄNESTYKSESSÄ.

TEKSTI JA KUVA **OSSI SANIOLA**

Julle ja Janne omaavat rautaisen
ammattitaidon ajoneuvojen identifi-
oimisessa ja he ovat luoneet toimivat
yhteydet muiden alan huippuosaajien
kanssa ympäri maailman. Lisäksi
tämä taistelupari on jo vuosien ajan huolehtinut
huvitoimikunnan keulamiesten ominaisuudessa

Raja-Joosepin raja- ja tullihenkilö-
kunnan työhyvinvoinnista järjestäen
toinen toistaan hienompia tapahtu-
mia henkilökunnan työviihdytyksen,
yhteishengen luomisen ja työssä
jaksamisen tueksi. Tätä toimintaa he
ovat jaksaneet järjestää pyyteettö-
mästi, välillä jopa omia taloudellisia
riskejä ottaen. Heidän toiminnallaan on ollut
valtava merkitys myös uusien vartiolle siirrettyjen



työntekijöiden sopeutumisen onnistumisessa.
Onnittelut Jannelle ja Jullelle!



RUSKAMARATON VIEHÄTTÄÄ SYKSYISELLÄ MAISEMALLAAN

TERVETULOA RAJAVIESTIMARATONILLE LEVILLE 5.9.2015!

VUODEN 2015 RAJAVIESTIMARATON JUOSTAAN JA KÄVELLÄÄN TÄNÄ VUONNA KIITTILÄN LEVILLÄ RUSKAMARATONIN YHTEYDESSÄ. TOTUTTUUN TAPAAN MOLEMMAT MARATONIT, RAJAVIESTIMARATON JA RUSKAMARATON, HOITUVAT YHDELLÄ SUORITUKSELLA. KOKO RAJAVARTIOlaitoksen HENKILÖKUNTA ON JÄLLEEN TERVETULLUT MUKAAN TAPAHTUMAAN JA TAVOITTEELLISEEN KUNNON KOHOTTAMISEEN!

TEKSTI JA KUVA **OLLI RANUA**

Kahdeksas Rajaviestimaraton palaa siis jälleen Leville. Upeasti järjestetty Ruskamaraton -tapahtuma vetää vuodesta toiseen pitkälti kolmatta tuhatta osallistujaa ympäri Suomea ja ulkomaita myöten. Myös Rajaviestimaraton haluaa jälleen olla osa mukavaa ja leppoisaa tapahtumaa.

Ruskamaratonilta löytyy seuraavat sarjat kaikilta kolmelta matkalta, eli varttimaraton, puolimaraton sekä kokomaraton: M, M40, M50, M60 ja M65 sekä N, N40, N50, N60 ja N65.

Edellä mainitun lisäksi on mahdollista osallistua Ruskamaratonin järjestämään kävelyyn.

Kumpaan tahansa lajiin (kävely tai juoksu) ja mille tahansa matkalle osallistuminen oikeuttaa osallistumaan runsaudesta kuuluisaan arvontaan. Palkintoina arvotaan jälleen maastopyöriä

ja muuta kuntoiluun liittyvää tavaraa. Rajaviestin varastoon on jo tilattu kolme hienoa Merida 27,5" maastopyörää arvottavaksi kaikkien osallistujien kesken!

Rajaviestimaratonille tasoitukset lasketaan kaikille em. matkoille ja sarjoille ja tasoitukset ovat samat kuin aiemmin. Pokaalit jaetaan vain juoksumatkoille, aivan kuten aikaisempinakin vuosina.

Ruskamaratonin hinnat varmistuvat Rajavartiolaityksen henkilökunnalle kevään aikana. Niistä lisää sähköpostilla ja seuraavassa Rajaviestissä. Ne ovat kuitenkin perinteisesti edullisemmat kuin muille.

Ilmoittautuminen tapahtuu molempiin tapahtumiin (Rajaviestimaraton ja Ruskamaraton) samalla tavalla kuin aikaisempina vuosina, eli maksamalla osallistumismaksun seuraavalle pankkitilille: Kuusamon OP 519407-20137723 (Mustalammen Urheilijoiden tili). Maksun mukana

oltava tieto kenen maksusta on kyse, sekä laji, matka ja sarja. Kun maksu on suoritettu, osallistuminen on kunnossa. Rajaviestimaraton ilmoittaa kaikki kerralla Leville hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Ilmoittautumisen yhteydessä on myös mainittava, mikäli haluaa seuraksi laitettavan Rajavartiolaityksen lisäksi jonkun muun seuran (esim. Rajavartiolaitys/Rajan Urheilijat).

Majoitusvaihtoehtoja löytyy Leviltä runsaasti.

Palkintojenjako suoritetaan heti tapahtuman jälkeen. Aikataulu julkaistaan myöhemmin.

Lisää tietoa aiheesta allekirjoittaneelta, seuraavasta Rajaviestistä Juhannuksen alla ja työpaikan sähköpostin kautta. Katso myös: www.ruskamaraton.com.

Kuntoilullista kevättä ja kesää!

COBHAM

Mastsystem Int'l Oy trading as Cobham Mast Systems

Puh. + 358 (0)20 775 0810, Fax. (013) 737 7113

www.cobham.com/mastsystems

HOTELLI *Soki*

Värtsilä,
Tohmajärvi
www.hotellijoki.com
0400 888 681

Majoitu, virkisty, juhli, kokoonnu!

Mukava juhlapaikka jossa kiuas höyryää ja laulu raikaa - nyt esim. karaoket A-oikeuksin!

Vain 4km Niiralan rajanylityspaikalta.
Tutustu ja tykkää: facebook.com/hotellijoki

Venäjän Viisumit:

Vuosi-, kerta- ja ryhmäviisumit myös postitse toimitettuna.

Valamon risteilyt 2015, liput ja varaukset.

Hotellivaraukset ja -maksut Venäjän Karjalaan 2015

Tilaa viisumi netissä: www.lampoidea.fi



VIISUMIPALVELU
Lampoidea Oy
LUOTETTAVAA PALVELUA

Järnefeltintie 8,
82600 Tohmajärvi
Puh. 050 309 6337,
045 650 1161

s-posti: viisumi@lampoidea.fi, faksi: 013-411 001



Shell Kontiomäki

- Kirjakassi
- kaikki kirjat tarjoushinnoin!
- Kainuun laajin ja monipuolisin kalastustarvikemyymälä
- Hukka Design tehtaanyymälä

Puh. (08) 687 2301, Viitostie 2, Kontiomäki

Matkasi varrella

- huollot
- renkaat ja rengashotelli
- varaosat
- sähköiset testaukset
- pesuautomaatti
- päästömittaukset
- 4-pyörä suuntaukset

Autojen, traktoreiden, raskas-
kaluston ja metsäkoneiden

**moottoreiden
optimoinnit**

www.digituning.com

Huolto / varaosat ma-pe 8.00-18.00
puh. (08) 711 504
puh. 044 726 6660 / Kalle
puh. 044 706 6660 / Kimmo
Sähkötyöt: puh. 044 737 6666 / Aleksi

Neste Oil
automaatti-
asemalta
laadukkaat
polttonesteet

Autohuolto K & K Oy

Siikarannantie 1, Suomussalmi
Kahvio puh. (08) 711 083
ma-pe 7.30-19, la-su 10-18



TURKU REPAIR YARD

BLRT GRUPP

TURKU REPAIR YARD LTD, Navirentie 21100 Naantali, Finland
tel.: +358 2 445 11, tel. 24h: +358 40 553 3491, www.turkurepairyard.com

Kuormaus- ja kuljetusliike J. PARVIAINEN

Porthanintie 5, Tohmajärvi
Puh. 050 3779 618

RAKENNUSLIIKE PURMONEN

Koskikatu 11 D 56, Joensuu
Puh. 0400 375 746



KOIRANOHJAAJIEN PERUSKURSSI 17 TEORIAOSA IMMOLASSA 12.-16.1.2015

RAJAVARTIOLAITOS ON KOULUTTANUT KOIRANOHJAAJIA **JO VUODESTA 1920**

KÄSKY ON KÄYNYT VIIDELLETOISTA RAJAVARTIJALLE OSALLISTUA KOIRANOHJAAJAN PERUSKURSSILLE. KURSSIA NRO 17 JOHTAA TOTUTTUUN TAPAAN ARI RAITANEN IMATRAN RAJA- JA MERIVARTIOKOULULLA. KURSSILAISET KÄYVÄT VIIKON MITTAISIA LÄHIOPISELUJAKSOJA VUONNA 2015 KOLME KERTAA. VÄLIAJAT OVAT ETÄOPISELUJAKSOJA. VUONNA 2016 KOIRANOHJAAJAN PERUSKURSSI 17 KOKOONTUU KAKSI KERTAA.

TEKSTI JA KUVAT **VESA TASKILA**

Suurin osa kurssilaisista on Kaakon miehiä joten odotettavissa on myös, että koulutusjaksot tapahtuvat Kaukopään tehtaan maisemissa. Seuraavan kerran kokoonnutaan samalla porukalla syys-lokakuussa jolloin uusi tulokaskoira on mukana koulutuksessa.

Ensimmäinen osio on teoriapainotteinen jonka aikana käydään läpi koiraa koskevat määräykset, lainsäädäntö, ruokinta, huolto, ensihoito jne. Viikon aikana myös käsitellään koiran elekieli, vietit, kehityskaudet. Pentukoiran kasvatusta ja koiran koulutuksen perusteita aletaan harjoitella kurssilla mukana olleilla kuudella koiralla. Oppimisteoriat, naksuttimen käyttö, Frontex standardit, tottisuus ja jälkikoulutus... ja paljon muuta kahlattiin läpi viikon aikana.

Kurssin anti oli paikallaan ja kurssilaiset poistuvat asemapaikoilleen hymyssä suin.



Jari Piironen ja spu Kossu.



Kimmo Hongisto ja spu Pekka.



Mika Kimmo ja spu Luca.



Pasi Narvola ja spu Jörö.



Tuomas Rämä ja spu Lefa.

Viereisellä sivulla matkalla mukana ylhäältä vasemmalta oikealle: Kimmo Mustonen, Toni Kalkasmaa, Timo Markkanen, Vesa Taskila, Petteri Lehmus, Juha Pasanen, Jarkko Keskitalo, Marko Niskanen ja Mika Lehtikoinen. Alhaalta vasemmalta oikealle Jari Piironen + spu Kossu, Tuomas Rämä + spu Lefa, Mika Kimmo + Luca, Pasi Narvola + spu Jörö, Kimmo Hongisto + spu Pekka. Kuvasta puuttuu opettaja Ari Raitanen ja opetuslapset Hannu Pekka Pesonen ja Tauno Palovaara.



Tikkurilan Uusi Apteekki

LENTOASEMAN APTEEKKI

Avoinna

maanantai-perjantai	7.00 - 18.00
lauantai	9.00 - 17.00
sunnuntai	12.00 - 18.00

Palvelupiste kansainvälisellä puolella maanantai-lauantai 5.30 - 21.00
T2 Schengen (Porttialue 16-31) sunnuntai 5.30 - 21.30

Katso kuukauden tarjoukset nettisivuiltamme!
www.tikkurilanuusiapteekki.fi

verkkoapteekki
www.netti-apteekki.fi

— **BR** — Asesepäneliike BR-Tuote Oy —
Sahamyllynkatu 33, 80170 JOENSUU
puh./fax 013-896 862
markku@brtuote.fi
www.brtuote.fi

Sähköurakointi M. Tuomi Oy

Havutie 3, 21250 Masku
Puh. 0400 825768

HAMINAN KESKUS-APTEEKKI

Satamakatu 9, Hamina
Puh. (05) 344 0172

JOENSUU

Kuljetus J. Hirvonen Oy

Puhoksentie 15 • 82500 Kitee
Puh. 010 322 4950

Puhtaanapitoa rajalla!
www.puhtaatpaikat.fi

LVI-KUUSAMO OY

Airotie 4G, Kuusamo
Puh. (08) 851 4056

ST1 LIEKSA

Mönninkatu 30, Lieksa
Puh. 013 522 288

UUDET LADUT AUKEAVAT MATTI VUOLLOLLE

MATTI JOHANNES VUOLLO
SYNTYI MAAILMAN NAVASSA
MUONIOSSA 6.2.1962. URA
RAJAVARTIOLAITOKSESSA ON
NYT TULLUT TIENSÄ PÄÄHÄN JA
HÄNEN VIIMEINEN TYÖPÄIVÄNSÄ OLI
13.3.2015 RAJA-JOOSEPISSA LAPIN
RAJAVARTIOSTOSSA.

TEKSTI JA KUVAT **VESA TASKILA**

Muonio oli pitkään Matin kotipaikka. Peruskoulun ja lukion ensimmäisen luokan jälkeen opiskelu ei oikein enää maittanut, joten armeija oli pelastus koulunkäynnin korvikkeeksi. Varusmiespalvelus alkoi "siviilikarkurina" 17-vuotiaana Lapin rajavartiostossa Rovaniemellä. Alokasaika Rovaniemellä, aliupseerikoulutus Immolassa ja loppuaika varusmiesajasta ryhmänjohtajana Rovaniemellä.

Armeijassa oloaika jäi mukavasti mieleen ja siviiliin päässyt nuori kersantti ei aikaillutkaan työhakemuksen kanssa. Siviilissä Matti kerkesi olla kolme kuukautta, kun kutsu rajajääkäriksi saapui 1.4.1981. Virkapaiikka avautui kotikonnuille Muonion rajajääkärikomppaniaan Särkijärven rajavartioasemalle. Tuolloin vartioaseman päällikönä toimi rajavartiomestari Raimo Brännare.

Särkijärven vartioasemalla palvelu kesti 21 vuotta. Kun Särkijärvi luovutettiin Senaattikiinteistöille ja siirryttiin pienempään kiinteistöön entiseen TVL:n tiloihin Muonion keskusta, vartion nimeksi tuli Muonion rajavartioasema.

Muonion rajavartioryhdyksen puheenjohtajan tehtävät Matti otti haltuunsa vuonna 1996, Paason Ilkan jäädessä pois. Puheenjohtajan tehtäviä Matti hoiti vuoteen 2012 asti, jolloin siirtyi Ivaloon Raja-Joosepin rajavartioasemalle.

Päällimmäisenä on Matille jäänyt puheenjohtaja-ajalta mieleen ikuinen uhka Muonion alueen lakkauttamisesta. Perusteluja rajavartijoiden



Kuvassa vasemmalta Matti Vuollo ja Vesa Taskila. Viimeisenä päiväpartiona Matti hiihti 100 kilometriä jättäen haastetta nuoremmille. Urheilu on Matin yksi henkireikä elämässä ja liikkumaan on pystynyt myös työnteon ohessa.



Lapin rajavartiosto osallistuu vuotuisiin Barents- hiihtoihin sotilasjoukkueella Venäjän Rajakoskella. Norja ja Venäjä kokoavat myös omat joukkueensa. Urheilijamies ja kilpailuvietin omaava Matti pääsi heti joukkueeseen siirtyessään Rajajoosepin rajavartioasemalle. Kuvassa 16.3.2013 kilpailun jälkeen tarjotaan soppatykistä lämmin ruoka, leipää ja teetä. Kuvassa vasemmalta Tommi Harju-Autti (Kelloسلک), Asko Sutinen (Rovaniemi), Matti Vuollo (Rajajooseppi) ja Juha Julkunen selin (Kelloسلک).

pysymisestä länsirajalla yhdistyksen puolelta tehtiin Rajavartiolaitoksen esikuntaan ja poliitikoille vuosittain johtuen jatkuvasta epävarmuudesta. Asioita on tuotu esille hyvässä hengessä ja keskustelu on ollut rehtiä ja asiallista. Tästä Matti haluaa sanoa kiitoksensa niille jotka ovat olleet vaikuttamassa alueen säilymiselle nyt ja myös jatkossa.

Siirtyminen Raja-Jooseppiin tapahtui omasta tahdosta. Vuoropäällikön tehtävä tuli siellä haikuun. Matti haki tuota tehtävää ja sai sen.

Ennen siirtymistä Raja-Jooseppiin toukokuussa 2012 Matti teki Pohjois-Espanjaan pyhiinvaellusmatkan el Camino de Santiagoon, jonka pituus on huikeat 800 kilometriä. Aikaa kului matkaan 21 päivää.

Ajansaatossa, 34 vuotta palvelleena, Rajavartiolaitoksessa on Matti saanut tehdä monenlaista työtehtävää hyvien työkaverien kanssa. Heitä Matti haluaa myös kiittää.

Viimeiset vuodet Raja-Joosepissa ovat osoit-

taneet, että vaikka siellä on suuri työyhteisö, niin työyhteisössä on hyvä henki ja yhteen puurtamisen meininki. Siellä kukoistaa hurtti huumori ja töitä tehdään "pilke silmäkulmassa". Joosepin perheen hyvä olo alkaa emäntien aamupuuroheteistä, jolloin keskustellaan "perheen asiat halki".

Matille on ollut kunnia palvella Rajavartiolaitoksessa ja hän on ylpeä siitä. Vuosien aikana Matti on myös tukenut komennuksilla Länsi- ja Eteläsatamaa sekä Nuijamaata.

TYÖKAVEREIDEN SUUSTA

"Mattia voidaan sanoa helposti lähestyttäväksi kaveriksi. Matti siirtyi tänne Muonion rajavartioloalta vuonna 2012 ja on lyhyessä ajassa saanut luotettavan, sosiaalisen ja hyvän huumorin omaavan kaverin maineen."

"Ei ainakaan jää sanattomaksi."

VIRKAKOIRIEN VALJAKKOHIIHTOKILPAILUT KAJAANISSA

VIRKAKOIRIEN VALJAKKOHIIHTOKILPAILUT JÄRJESTETTIIN 18.-19.2.2015 KAJAANISSA. TÄMÄN TALVEN KILPAILUT JÄRJESTIVÄT YHTEISTYÖSSÄ RAJAN KOIRAMIEHET JA POLIISIKOIRAYHDISTYS.

TEKSTI **HENRI MANNINEN**
KUVA **ARI KOMULAINEN**

Ensimmäisenä päivänä kilpailtiin henkilökohtaisilla matkoilla. Sarjoja oli kaksi, harrastesarja 5 km ja yleinen kilpasarja 10 km. Harrastesarjassa sai hiihtää myös omalla siviilikoiralla.

Kisat saatiin vietyä läpi loistavissa olosuhteissa. Kisapaikalla Vimpelin urheilupuistossa paistoi aurinko ja pakkastakin vain asteen verran, joten meno kisaladuilla oli lennokasta.

Torstaina oli kilpailumatkana 3 x 5 km viestihiihto. Mukana kilpailussa oli kaksi Rajan koiramiesten joukkuetta ja yksi sekajoukkue.

TULOKSET

HARRASTESARJA 5 KM

1. Hanna Kaipainen Lksu Topi Raja 12.16, 2. Lauri Ryhänen Spu Eko Sotak. 13.22, 3. Rauno Saukkonen X Malinois Örkki Poliisi 13.51, 4. Juho Penttinen Spu Huli Sotak. 14.34, 5. Lauri Ijäs Spu Piki Sotak. 14.34, 6. Jani Nygård Spu Eemeli Sotak. 14.47, 7. Jaakko Halttu Lbnu Tito Raja 15.08, 8. Pertti Manninen Spu Rudi Raja 16.01, 9. Antti Kotiranta Spn Unna Raja 16.20 ja 10. Jarmo Rautiainen Spu Piki Raja 17.02.

KILPASARJA 10 KM

1. Arto Juutinen Spn Debie Raja 27.28, 2. Timo Kinnunen Spu Andy Raja 28.21, 3. Henri Manninen

Spu Sisu Raja 29.48, 4. Tauno Palovaara Spu Ara Raja 29.57, 5. Juha Vataa Spu Elmo Raja 30.16 ja 6. Hannu Heiskanen Spu Rommel Raja 31.15.

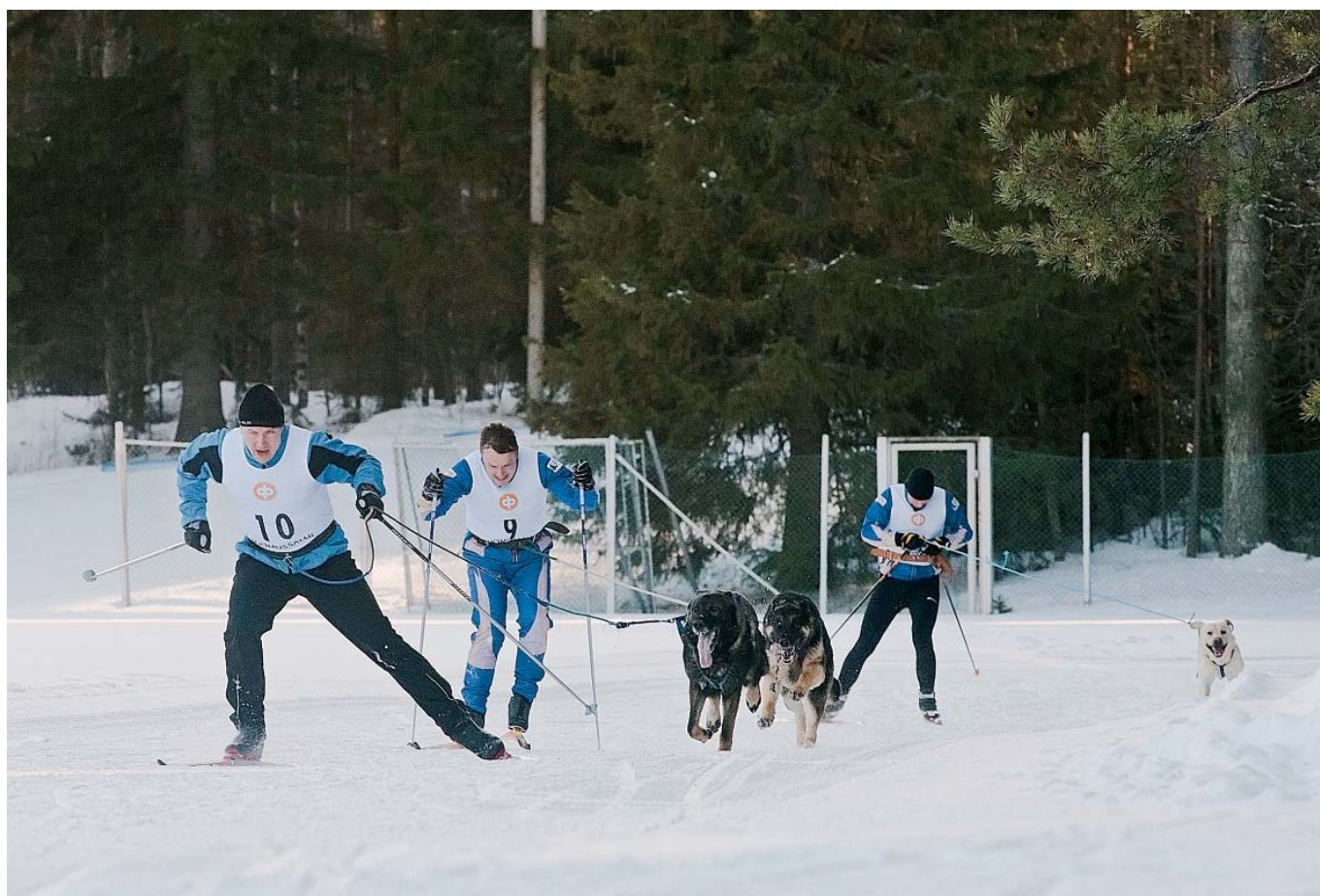
VIESTIHIIHTO

1. Rajan koiramiehet 2. joukkue 46.41 (Arto Juutinen Spn Debie 15.13, Hannu Heiskanen Spu Rommel 15.24 ja Timo Kinnunen Spu Andy 16.04)

2. Rajan koiramiehet 1. joukkue 46.49 (Henri Manninen Spu Sisu 15.14, Antti Kotiranta Spu Unna 16.38, Juha Vataa Spu Elmo 15.27)

3. Rajan koiramiehet/Poliisi 47.34 (Jaakko Halttu Lbnu Tito 16.14, Rauno Saukkonen X Malinois Örkki 14.33, Tauno Palovaara Spu Ara 16.47)

Kuvassa vasemmalta Pertti Manninen ja Rudi, Jarmo Rautiainen ja Piki sekä Jaakko Halttu ja Tito.



PERUSTARPEET JA PUOLUSTUS, HYVINVOINTIVALTIO

VALTIOLLA ON USEITA ERI TEHTÄVIÄ KANSANTALOUDESSA. MASLOWN TARVEHIERARKIAAN PERUSTUEN IHMISTEN HYVINVOINTI JA TARPEENTYYDYTYKSEN MINIMI MUODOSTUU ENSI SIJASSA FYYSISETEN TARPEIDEN, KUTEN RUOKA JA JUOMA, TÄYTTÄMISESTÄ. EDELLISEN JÄLKEEN TULEE TYYDYTTÄÄ TARVE TURVALLISUUDESTA. TÄSTÄ YLÖSPÄIN TARPEENTYYDYTYKSESSÄ VOIDAAN EDETTÄ VAIN EDELLISET TARPEET HUOMIOIDEN JA TÄYTTÄMÄLLÄ.

TEKSTI JA KUVA JUSSI PASONEN

Valtion eräs rooli on turvata yhteiskunnan vähimmäistarpeiden tyydytyksen taso. Hyvinvointivaltio tasaa riskejä ja poistaa köyhyyttä. Osallistuminen yhteiskuntaan on kansalaiselle ns. ”pakollista” ja Suomessa arvo-maailmamme on universaalia eli samat säännöt koskevat kaikkia (vain teoriassa). Hyvinvointivaltio on enemmän kuin mitä minimitarpeemme ovat. Valtio hyödyttää meitä kaikkia, koska se on enemmän kuin osiensa summa. Työnjako tuo tehokkuutta. Palvelemme toinen toisiamme täyttäen kunkin eri tarpeita. Yksin olisimme tehottomampia.

Valtiolla on keskeinen rooli lakien ja järjestyksen ylläpitämiseksi sekä suojaautumisessa valtiota uhkaavilta ulkoisilta uhilta. Vain Valtiolla on viime käden oikeus voimankäyttöön järjestyksen ylläpitämiseksi ja oikeuksien suojaamiseksi. Tämä oikeus on rajoitettu vain oman maan alueelle. Jos meidän täytyisi itse yksin jatkuvasti varautua väkivallan tai muun turvallisuuden uhkaan, se kuuluttaisi resurssijamme. Taloudellisessa mielessä Valtiolla on tärkeä rooli suojata omistusoikeutta. Ilman omistusoikeuksien määrittelyä ja sen suojaamista kapitalismi ei toimi. Kun omistajuus olisi epävarmaa tai puuttuisi, investoinnit epävarmaan vähenisivät tai puuttuisivat. Kuka omistaja katsoisi hyvällä ja uskoisi tulevaisuuteen, jos naapuri tulisi ja ottaisi pääomat omakseen luvatta ja seuraamuksitta? Tästä syystä meillä tulee olla keppeä (rangaistukset) ja porkkanoita (voitot) toimia oikein.

Valtio ylläpitää raha- ja rahoitusmarkkinoita ja takaa sen vakautta. Tästä vastaa Suomen keskuspankki yhdessä muiden maiden keskuspankkien ja Euroopan keskuspankin kanssa. Keskuspankki seuraa inflaation kehitystä säätämällä korkotasoa ja rahan määrää taloudessa. Keskuspankit takaavat viimekädessä itsenäisten valtioiden maksuvalmiutta. Teoriassa Valtiot eivät mene konkurssiin. Maksuvalmiuden hallinta on nykyisin vain osin Suomen omissa käsissä, sillä Euroopan keskuspankki on Euroopan yhteinen. EKP ei ole

sitoutunut ostamaan suoraan yksittäisen Euroopan yhteisön valtion velkakirjoja, jos maksukyvytömyys uhkasi. Esimerkiksi Kreikan tukeminen on tapahtunut vain jälkimarkkinoilla. Tällä on ollut alentava vaikutus Kreikan lainojen korkotasoon. Toistaiseksi Kreikan rahoitus on järjestynyt eli markkinat ovat luottaneet Kreikan (tosiasiassa EKP:n) takaisinmaksukykyyn.

Pääomamarkkinat eroavat muista markkinoista, joilla vaihdetaan hyödykkeitä tai palveluja tässä ja nyt. Pääomamarkkinoilla vaihdetaan rahaa tänään lupaukseen rahasta jonakin tulevana hetkenä. Normaali markkinamekanismi menisi niin, että korkeimman tarjouksen antanut tekee sopimuksen tavarasta. Pääomamarkkinoilla parhaan tarjouksen tehnyt ei ole se, joka takuulla maksaisi lainan takaisin. Kyse on markkinoilla tarvittavasta luottamuksesta. Jotta luottamusta voisi syntyä palvelun tarjoajiin kuten pankkeihin, Valtio muun muassa takaa talletuksia. Lisäksi valtio luo informaatiota pankkien luotettavuudesta valvonnan avulla. Nämä ovat perusteluja miksi Valtio toimii rahoitusmarkkinoilla. Ilman luottamusta rahoituksen hinta olisi korkeampi ja toiminnassa olisi kitkaa.

Sixten Korkmanin mukaan minimi tarpeentyydytyksen (fysiset tarpeet ja turvallisuus) täyttävästä Valtiosta käytetään nimitystä yvartijavaltio. Yvartijavaltio -toimiin kuluu Länsi-Euroopassa n. 10 % vuotuisista Valtioiden budjeteista. Loppuosa Valtioiden menoista muodostuu hyvinvoinnin tuottamisesta ja siihen liittyvistä menoista, hyvinvointivaltioiden ylläpitämisestä. On arvokysymys kuinka suuri osuus Valtiolla pitäisi ylipäänsä olla palvelujen tuottamisessa. Toisten mielestä minimi riittää, mutta toiset haluavat Valtion turvaa myös pahan päivän varalle ja/tai eläkkeen muodossa. Valtion roolin kasvaminen taloudessa on ristiriitainen asia ja toiset näkevän sen vääristävän markkinoita. Markkinoiden vääristyminen aiheuttaa aina jollain tasolla hyvinvointitappioita siinä missä markkinatalouden monopolitkin. Joku saa ansaitsematonta hyötyä, mutta ei välttämättä muiden kustannuksella. Toisaalta Valtion suuri menojen osuus bruttokansantuotteesta tuo vakautta talouteen, sillä Valtion verotus

ja sosiaaliturvet toimivat talouden automaattisina vakauttajina taloussyklejä vastaan.

TULONJAKO, JULKISHYÖDYKKEET JA SUBVENTIOT

Valtio osallistuu yhteiskunnan tulonjakoon verottamalla, sosiaaliin ja erilaisin muiden tukien kautta. Yhteiskunnan varallisuuden jakoa mitataan gini -kertoimella. Yhteiskunnan tasaisella tulonjaolla pyritään välttämään kaikkein huono-osaisimpien syrjäytymistä yhteiskunnassa. Viime kädessä leivän pitää tulla pöytään köyhimmällekin tai muuten alkaa varastaminen sen saamiseksi ja muu anarkia. Pohjoismaissa olemme katsoneet arvoksi, että valtio takaa katon jokaisen pään päälle, koska talvella tulisi monille liian kylmä. Oikeudenmukaisuuteen kuuluu, että jos parempiosaiset hyötyvät, tulee tämän hyödyttää myös vähempiosaista edes vähän tai muutoin etu ei ole oikeutettu.

Valtio tuottaa julkishyödykkeitä, joita yksityisen sektorin olisi hankala tuottaa tai kerätä tuotetuista hyödykkeistä maksuja. Näitä hyödykkeitä rahoitetaan kerätyillä veroilla. Tällaisia hyödykkeitä ovat esimerkiksi puistot, erilaiset yhteiskuntapalvelut ja infrastruktuuri kuten tiestöt ja sähköverkosto. Tiestöjen kunto vaikuttaa välillisesti kansantalouden tuottavuuteen, kun taas puistojen arvoa tai sivistys- ja tietopalveluita ei voi täysin mitata rahassa ja niiden vaikutukset ovat välillisiä. Myös koulutus on katsottu tarpeelliseksi osaksi Valtion tuottamia julkishyödykkeitä, koska sen on katsottu hyödyttävän koko yhteiskuntaa. Koulutus on kallista ja on oikeudenmukaista antaa sitä vähempiosaisillekin, joilla ei vapailla markkinoilla olisi varaa koulutukseen. Koulutus antaa mahdollisuuden hyvään tai parempaan elämään kunkin kykyjen mukaan riippumatta varallisuudesta.

Valtio subventoi eli tukee, myös kuntien kautta, palveluja jotka maksavat tuen vuoksi kuluttajalle alle markkinahinnan. Tällaisia palveluja ovat esimerkiksi hammaslääkäri tai lääkäripalvelut. Näiden palvelujen subventio on yhteiskunnallista tulojen tasaisempaa jakoa. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteiden vuoksi näitä palveluja

saavat käyttää myös yhteiskunnan parempiosaiset. On katsottu tarpeelliseksi, että tietyt palvelut sisältävät kohtuullisen maksun (omavastuu), koska näin verorasitus ei muodostu liian suureksi niille, jotka eivät näitä palveluja käytä. Subventiot kohdistuvat myös Valtion turvallisuuden kannalta strategiseen toimialaan, elintarviketeollisuuteen. Mitä tapahtuisi, jos ruoan tuotanto siirtyisi Suomesta muiden valtioiden käsiin? Kriisitilanteessa olisimme pulassa tai sitten laskut olisivat kohtuuttomia. Elinkeinotuilla on huomattava vaikutus ruuan hintaan ja haittapuolena se vääristää markkinoita. Vääristyminen koituu jokaisen hyvinvoinnin tappioksi, vaikka emme sitä käytännössä huomaakaan.

MONOPOLIT JA ULKOISVAIKUTUKSET

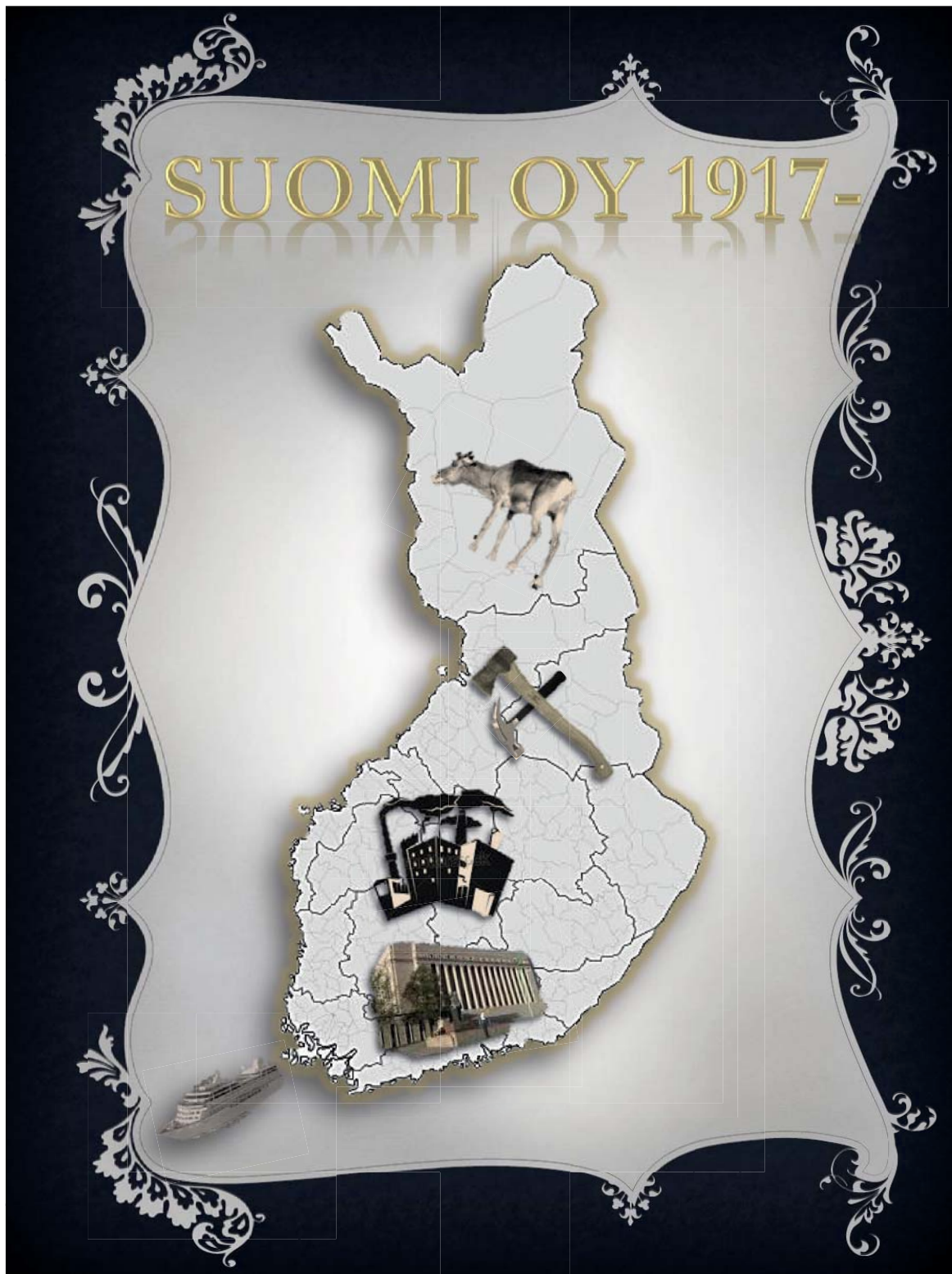
Julkinen viranomaisen säätelee monilla tavoilla kansantalouden tuotantoa ja

kauppaa. Jotkin hyödykkeet ovat luonnollisia monopoleja. Kun hyödykkeen tarjonnassa ei ole kilpailua, hyödykkeiden hinta voisi karata liian korkealle, ellei valtio tuottaisi niitä tai puuttuisi tuotantoon muilla keinoin. Keino rajoittaa yritysten "monopolivoittoja" ilman Valtion omistajuutta, on sääntely lainsäädännön avulla. Voittoja voidaan rajoittaa pääomantuottoja rajoittamalla esimerkiksi verojen avulla tai määräävään markkina-asemaan voidaan puuttua pilkkomalla yritys pienempiin osiin kilpailulainsäädännön

avulla. Lainsäädännöllinen vaikuttaminen on ollut enemmän tyypillinen toimintatapa Yhdysvalloissa, kuin Euroopassa. Energia-, posti-, rautatiekuljetukset ovat olleet tyypillisiä luonnollisia monopoleja. Myös infrastruktuurin kuten teiden rakentaminen on kuulunut suurelta osin Valtiolle. Ei ole järkevää rakentaa kahta siltä samaan joen yli, jotta kilpailu toimisi.

Joillakin tuotantomuodoilla tai palveluilla on positiivisia tai negatiivisia ulkoisvaikutuksia. Ulkoisvaikutukset kohdistuvat ulkopuolisiin

osapuoliin. Näille vaikutuksille ei aina löydy suoranaista tahoa, joka olisi varsinaisesti rikkonut jotain tiettyä periaatetta tai lakia, vaan toimet ja niistä seuraavat haittavaikutukset ovat yleisesti hyväksytyjä tai sallittuja, joskus tahattomiakin seuraamuksia tuotannosta. Näiden vaikutusten aiheuttajaa kannattaa tukea tai rangaista sen mukaan ovatko ne hyödyksi vai haitaksi. Valtio voi ohjata valintoja verotuksen avulla. Esimerkiksi ilman saastuttamisesta tai vesistöjen pilaamisesta tulisi rangaista haittaveroja ja saaduilla verotuo-



toilla sitten korjataan tai vähennetään aiheutettua haittaa. Valtio voi myös tukea hyödyllisiä toimia verohelpotuksin tai muiden tukien muodossa. Muu tuki voivat olla esimerkiksi tulleeja, tuontikiintiöitä tai muita protektionistisia rajoituksia. Tuki auttaa markkinoiden muodostumista tai pysymistä toimialoilla, jotka Valtio katsoo merkittäviksi yhteiskunnan kannalta eivätkä markkinat voisi muodostua tai pysyä ilman Valtion tukea. Tällaisia tuettavia toimialoja ovat vaikkapa kehittyvä kestävä kehityksen mukainen energiantuotanto tai muu tärkeä teknologian tai osaamisen toimialasektorin pysyminen Suomessa, kuten telakkateollisuus.

KRIISIT JA SUHDANNEVAIHTELUT

Valtio voi pyrkiä vaikuttamaan suhdannevaihteluihin taloutta elvyttävien toimenpitein. Se voi pitää budjettinsa alijäämäisenä, jos tarkoitus on elvyttää matalassa suhdanteessa tai ylijäämäisenä, jos tarkoitus on painaa jarrua hyvässä suhdanteessa ylikuumenemisen estämiseksi. Optimaalista olisi, jos Valtion talous olisi kuitenkin hyvin lähellä tasapainoa. Huomionarvoista on, että jos velka paisuu, se tarkoittaa leivän syömistä etukäteen ja laskun saavat tulevat sukupolvet ennemmin tai myöhemmin. Suomessa näin ajateltuna kysymys on, pitäisikö tulevien sukupolvien verottaa suurten ikäluokkien eläkkeitä enemmän myöhemmin tai onko se edes mahdollista? Jos suuri osa äänestäjistä kuuluu tulevana vuosina eläkeläisten luokkaan, he tuskin haluavat murentaa jo saavutettua etujaan. He tulevat äänestämään näitä ratkaisuja vastaan.

Suhdannevaihteluissa ja niiden tasaamisessa on kaksi eri koulukuntaa, klassinen ja Keynesiläinen koulukunta. Klassisen koulukunnan mukaan suhdannevaihtelut ja tuotanto päätyvät tasapainoon hintojen ja palkkojen sopeutumisen kautta. Keynesiläinen lähtökohta on, että työllisyys lyhyellä

aikavälillä riippuu tuotantoon kohdistuvasta kokonaiskysynnästä. Keynesiläiset lähtevät siitä, että markkinoiden toiminnassa on epäsuotuisia suhdanteita ja tuotannon vaihteluita, joihin kannattaa puuttua ja niitä kannattaa tasata. Viime vuosina olemme nähneet Keynesiläistä oppia valtioiden elvytystoimenpiteiden muodossa. Keskeistä on, että talouteen syötetyt elvytysmiljardit tuovat kerrannaisvaikutuksia talouteen

riippuen kansantalouden säästämisen asteesta. Säästäminen ei aiheuta kulutusta ja sitä kautta tuotannon elpymistä. Jos elvytysmiljardit ovat setelirahoitusta, uutta painettua rahaa, niiden vaikutukset hintatasoon ovat historiallisesti olleet aina yllättäviä. Suhdannevaihtelujen tasaaminen aiheuttaa isossa mittakaavassa sen, että varallisuuden uudelleen jakoa ei tule siinä mittakaavassa kuin mitä ilman tasaamista voisi mahdollisesti tapahtua. Mahdollisuudet investoida ja sijoittaa suuremmalla riskillä pienenevät, koska hintojen vaihtelut ovat tasaisempia. Sanotaan että taloudesta on vähemmän dynamiikkaa kuin ilman suhdannevaihteluita. Tasaisempi kehitys on katsottu tärkeämmäksi kuin se, että työllisyyden ja hintojen vaihtelut olisivat suurempia kuin nyt. Keynesiläisyys tarjoaa poliitikoille aktiivista roolia taloudessa ja siksi se lienee suosittu poliitikkojen keskuudessa. Tarjoaahan se vaihtoehdon pitää työllisyyttä yllä sen sijaan, että se vaihtelisi suuresti suhdanteesta riippuen. Tämähän kelpaa suomalaiselle riskiä karttavalle äänestäjälle. Toisaalta paljonko ja kuinka kauan hyvinvointiyhteiskunta sitten lopulta kestäisi työttömyyttä, jos taloudellinen suhdanne olisi huono eikä mitään toimenpiteitä tehtäisi?

JULKISEN SEKTORIN TUOTANTO JA OMISTAJUUS

Suomessa Valtion yhtiöomistus alkoi elinkeino- ja yhteiskuntapolitiittisista tarpeista itsenäisyytemme ensimmäisinä vuosikymmeninä. Syyt olivat aluepolitiittisia ja rahoituksellisia sekä perustuivat tarpeeseen. Teollistuminen piti saada käyntiin. Valtiolla omistajana on viime kädessä ns. ”pohjaton kassa”. Pohjaton kassa tuo oman laiskuutensa kaikkeen tekemiseen ja omistajalle tarjotaan näkemystä tuottavuudesta ja työn tarpeesta johdon näkökulmasta, jota pyritään joskus yhtenäistämään omistajan kanssa erilaisin optio-ohjelmin. Olla töissä ja tehdä töitä ovat hyvät termit tähän tekemään eron toisistaan. Valtion tuotannolla ei välttämättä ole kilpailua tai vastaavaa vertailtavaa arvoa, joten työn tuotoksen ja siihen liittyvien kulujen ja rahoituksellisten kustannusten vertaaminen muuhun liiketaloudelliseen tuotantoon voi olla vaikeaa. Valtion laitos käyttää verovaroja ja on siksi tietysti tilintekovelvollinen maksajilleen, mutta maksajat ovat lopulta melko kaukana. Tämä raportointivelvollisuus lisää osaltaan byro-

kratiaa ja heikentää tuottavuutta, mutta parantaa valvontaa tuotannon suhteen mitä tuotetaan ja mihin hintaan. Valvonta pitää aisoissa kustannusten karkaamista, vaikka päämies -agenttiteorian mukaiset intressierot vaivaavat myös valtion omistajaa ja laitosten johtajien sekä työntekijöiden keskinäisiä suhteita.

Viime vuosikymmeninä Valtio on myynyt useita omistamia yhtiöitä kokonaan tai jätteen osittaiseksi omistajaksi. Näistä yhtiöistä on tullut muun muassa suuria ja keskikokoisia pörssiyrityksiä. Myynti on tarjonnut yhteiskunnalle mahdollisuutta pääomien laajempaan omistajuuteen, joka on yksi Valtiomme tasa-arvoisuuden perusperiaatteista. Monet sijoittavat karttavat Valtion yhtiön Valtion enemmistöomistajuutta, koska yritys saatetaan joissain tilanteissa valjastaa toimimaan muiden kuin markkinataloudellisten seikkojen pohjalta. Jos Valtion laitoksen rahoitus yksityistetään, sijoittajan kannalta Valtio velan takuumiehenä on pienempi riski kuin yksityinen omistaja. Tämä näkyy rahan hinnassa ja tuo etua Valtiolle.

Periaatteessa Valtio ja sen muodostamat instituutit tulisi järjestää yhteisen hyvän ja hyödyn paremmuusperiaatteita noudattaen. Se on hyvä, joka maksimoi meidän jokaisen hyvinvoinnin ja tukee yhteiskunnan oikeudenmukaista järjestymistä. Valtio voi viime kädessä työllistää siksi siten, että tuottamattomana työtä voisi kutsua yhteiskunnalliseksi subventioksi verovaroin, mutta työn arvo ei ole suoraan rahalla mitattavissa, vaan arvot ovat filosofisia eikä tämä ja muut edellä mainitut seikat ole yksityisen omistajan etu, vaan työtä tekevän yksilön hyvinvoinnin etu. Yksityinen omistaja pyrkisi maksimoimaan omat etunsa kilpailun vallitessa. Täytyy muistaa, että yhteiskunnan tavoitteet ovat yhteisen hyvän edistäminen yhteistyöllä ja raha on ainoastaan väline tähän tarkoitukseen.

LÄHTEET

Korkman, Sixten 2012. Talous ja Utopia. Docendo oy 2012. 3. painos.

Rawls, John 1971. Oikeudenmukaisuusteoria. WSOY, 1988.

Yksityistäminen. Valtioneuvoston kanslia 2014. Luettaavissa: <http://valtioniomistus.fi/suomi/omistajapolitiikka-ja-ohjaus/yksityistaminen/>.

JOPEN JUTTUJA RAJALTA:

Turtiaisen Veikko oli yleismies ”Jantunen” Tohmajärven komentopaikalla vuosikaudet. Tulipa hänelle postiakin nimellä Maalari Veikko Turtiainen.

1970-luvun alussa Veke oli komennettu monen

muun rajamiehen kanssa sotaharjoituksiin Ylämyllylle. Joukon johtajaksi oli määrätty luutnantti Hannu Viitanen, joka toimi joukkueenjohtajana Kaustajärvellä.

Pitkän odottelun aikana Veikon kahvihammasta alkoi pakottamaan ja hän sytytti nuotion ja laitto kahvia varten veden pakkiiin lämpiämään.

Sattui kuitenkin olemaan metsäpalvaroitukseen aika, jonka takia Viitanen puuttui toimintaan ja alkoi nuhdella Veikkoa.

- Mitä se Turtiainen tekee jos se tuli tästä karkaa?

- No, no, pittää tehdä uudet tulet.

GT TOHMAJÄRVI

Järnefeltintie 5, Tohmajärvi, puh. 0400 264 148

keittolounas • burgerit • á la carte
auton pesut • Fixus-autohuolto

Tervetuloa!

Oy Lunden & Co Ab

Pansiontie 45, 20210 Turku,
puh. (02) 260 9911

HONKALAMPI

Säätiö

NIKLA SHIPPING OY LTD



Tainionkoskentie 1 B, 55100 IMATRA
Puh. 020 7433 770
www.termoins.com

TASALAN KUUKKELI OY

Jalonkatu 11
Suomussalmi
Puh. (08) 711 246

EV Group Oy

Matkakuja 6 A 12, Kotka
Puh. 05-230 8100

Husun Metsäkuljetus Oy

Husunpääntie 45, Muurikkala
Puh. 0400 881 508

International Paper Velarium Oy Ab

Metsä-Karvinen Oy

Kympintie 10, Lehmo
Puh. 0400-170 951

VARTIOINTI TANSKANEN OY

Teollisuuskatu 15, Joensuu
Puh. (013) 255 522

KAINUUN JÄTEYHTYMÄ OY

Koulukatu 12, 88900 Kuhmo
p. 08-653 0121 | www.jateyhtyma.fi



Mukana surussa ja ilossa
Lieksan seurakunta

Mönninkatu 13, 81700 Lieksa, Puh. 013-417 7410



TOHMAJÄRVEN KUNTA
Rajattomat mahdollisuudet

Hyvä paikka asua ja elää! Tonteista on vara valita. Talojakin tarjolla.
Lisätietoja puh. 040 105 4015/Laasonen, www.tohmajarvi.fi

Rakennusliike Evälahti Oy

Tainiokoskentie 22, Imatra
Puh. 05-635 3700
www.evalahti.com

KULJETUS PENTTI AHOLA KY

Vilajoenpolku 5, 54410 Ylämaa
Puh. 0400 771 778

5-PUTKI

IMATRAN RAJATARKASTUSASEMALLA
TYÖSKENTELEVÄ
LAPPEENRANTALAINEN JUSSI
TIAINEN ON KIRJOITTANUT
KIRJAN 5-PUTKI. KIRJA ON
VEIJARITARINA NUIJAMAAN
VANHALTA RAJANYLITYSPAICALTA
MUTTA KIRJASSA LIIKUTAAN YMPÄRI
EUROOPPA.

TEKSTI **OLLI RANUA**

Seuraavassa Jussi Tiainen kertoo itses-
tään, kirjastaan ja kirjoittamisesta.

JUSSI TIAINEN

Ikä: 48v

Perhesuhteet: Vaimo ja 14-v poika

Harrastukset: Lenkkeily, hiihto, jne. . .

Kotipaikka: Lappeenranta

Virkaura: Helsingin Etelä-satama 2000-2001,
Nuijamaan Rt-asema 2001-2012, Vainikkalan 3 kk
komennus vuonna 2005 ja Imatran Rt-as 2012-.

*Mikä sai sinut kirjoittamaan kirjan ja onko 5-PUTKI
ensimmäinen kirjasi?*

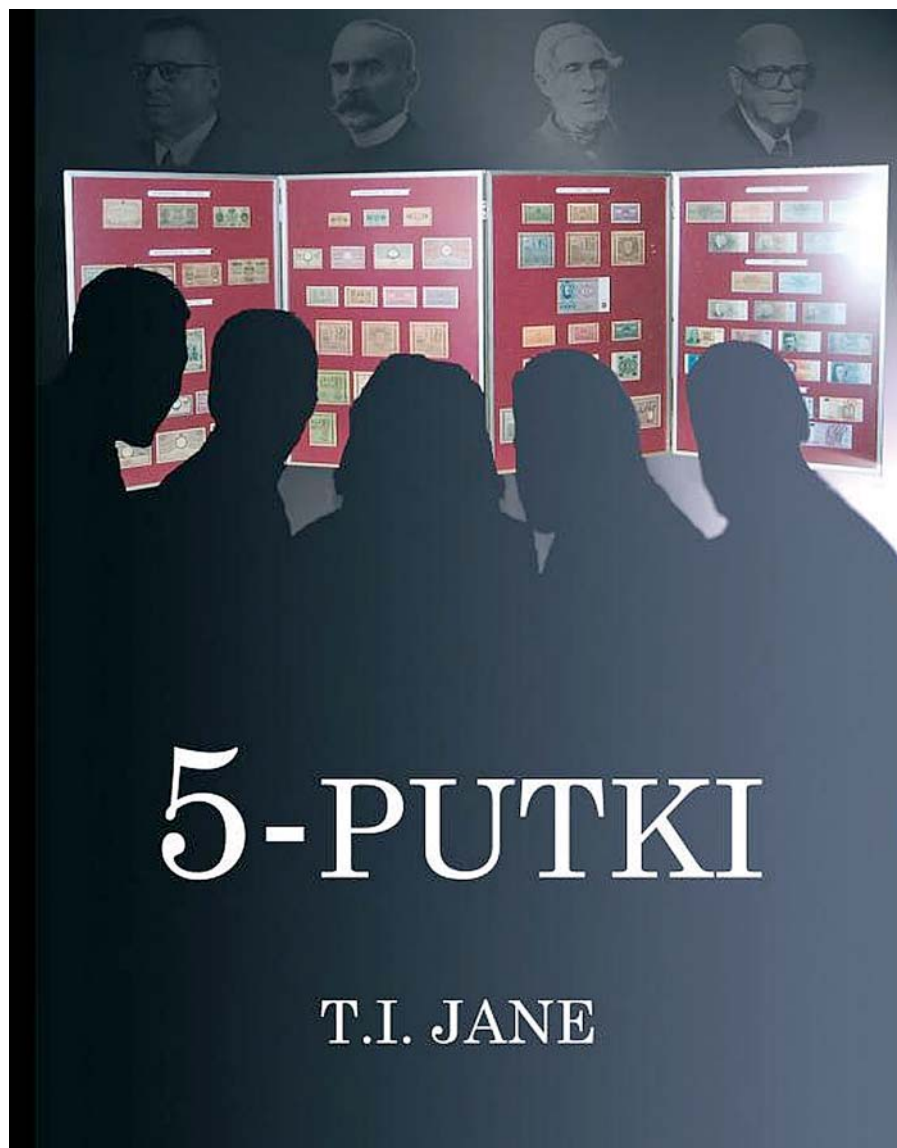
"5-PUTKI on ensimmäinen kirjani (= VITOS
PUTKI).

Homma lähti käyntiin vuonna 2002 Nuijamaan
vanhalla rajanylityspaikalla. Meitä oli siinä viisi
henkilöä paikalla tiettyssä jutussa ja Pitkäsen
Jamppa sanoi meikäläiselle, et tee meistä elo-
kuva. Vastasin et voinhan mie tehäkin. Sit aloin
kirjoittaa semmoset yhdeksän sivuu meripelas-
tustilanteeseen liittyvää tarinaa.

Olin huomannut vuonna 2002 alkuvuodesta
myös mielenkiintoisen erikoisuuden liittyen seteli-
euroihin ja niitä ennen olleisiin viimeisiin Suomen
setelimarkkoihin. Erikoisuudesta huolimatta
tekstiä ei lähtenyt syntymään helpolla, niinpä
kirjoittamiseen tuli useamman vuoden pysähdys.
Kunnes sit alkoi aiheeseen liittyen lauseita ja juttu-
ja tulemaan sieltä sun täältä ja niitä yhdistelemäl-
lä homma eteni.

Vuonna 2008 suunnistuin ensimmäisen eloku-
vatuottajan luo Helsinkiin. Useamman tuottajan
luona tuli käytyä ja tosiaan positiivista palautetta
riitti, jopa optiosopimustasolle asti, mutta siihen
ei tullut lähdeyttä, kun tarina olisi muutoin muut-
tunut melko rajusti.

Jokaisella tuottajalla oli ymmärrettävästi oma



makunsa. Esim. yks tuottaja ois halunnut tekstistä
pelkän rahakuvion, toinen taas olisi halunnut
rahakuvion pois jne. Hienointa oli se, että lähes
kaikki tuottajat pitivät porukan meininkiä sellai-
sena, että oisivat itsekin mielellään halunneet
kuulua siihen!

Koska elokuva suunnitelma ei edennyt päätin,
että sit teen tästä kirjan ja nimenomaan elokuva-
käsikirjoitusmuotoon, jotta saan jotain todellista
aikaiseksi."

Mistä kirja kertoo?

"Kirja on veijaritarina Nuijamaan vanhalla
rajanylityspaikalla. Paikkahan on vielä tänäkin
päivänä omalla paikallaan Saimaan kanavan
vieressä ja josta monella rajanylittäjällä, että pas-
sintarkastajalla on varmasti oma tarinansa.

Tarinassa kerrotaan Nuijamaan rajanylitys-
paikan vitos-työputkesta ja sen sisällä olevasta
viidestä kaverista, joilla ei oikein kemiat toimi
vuoropäällikön kanssa, mutta siihen on omat
syynsä puolin ja toisin. Tarinan pahis Lars Luberg
osoittaa mitä on ahneus ja miten siinä yleensä
tuppaa käymään.

Tarinassa on erikoinen rahakuvio liittyen aikaan
jolloin siirryttiin setelimarkkoista setelieuroihin.
Avainmysteeri on myös sellainen, jota lukija saa
hetken miettiä.

Jotta viisikko pääsee juttujen jäljille täytyy
heidän koluta mm. Las Palmasissa, Nuijamaan
rajanylityspaikalla, Kouvolassa, Haapasaaren
merivartioasemalla ja useammassa paikassa
Sveitsissä."

Perustuuko tarina millään tavalla tositahtumiin?

"No, vitsit on kaikki valitettavasti tosielämä-
stä. No, ei sentään. Kyllä, tässä on jonkin verran
tosijuttujakin, toki niitä on sit pitänyt vähän vielä
värittää. Rahakuvio menee kuitenkin ihan vuosi
rytmillä todellisuudessaakin ja se laittanee lukijan
miettimään, miten ja miksi?

Mainittakoon, että mm. eräs kaveri joka ei
ole rajalla töissä luki kirjan ja tuumasi, että "Tuo
kaikki voisi olla täysin tapahtunut". Mutta fiktiivinen
tarinahan se on."

Oliko vaikea saada kustantaja kirjalle?

"Ei ollut. Kirja on omakustanne.

BOD:n sivustojen kautta= "Books on Demand".
Suositellen!"

*Millainen kirjantekoprosessi kaikkineen on ja
kuinka kauan se kesti?*

"Kirjantekoprosessi on yksilöllistä ja vaihtelee
sen mukaan, millaista kirjaa ollaan tekemässä.
Omalta kohdaltani voin kertoa, että kun teksti
oli vuosien jälkeen valmis, niin sen jälkeen se piti
syöttää BOD:n tiedostoihin. Samalla siihen täytyi
liittää kansikuva ja takakansiteksti, jotka piti tehdä
myös itse.

Hannosen Peku Kaakon Nettipalvelusta hoiteli
homman, toki olin itse katsoos tapahtumaa, eikä
se ihan yksinkertainen juttu ollut. Päivä pitää vara-
ta tuohon syöttöhommaan ja kannattaa vielä sen
jälkeen käydä koko setti läpi, jotta mahdolliset vir-
heet tulisi esille ja niitä voisi vielä muuttaa. BOD:n
sivustoilta voi myös tilata kyseisen palvelun."

Joko on suunnitelmassa seuraava teos?

"Pari juttua on suunnitelmassa, joista toinen
jollain tapaa jo aloitettu. Se pitää yrittää kirjoittaa
ihan proosatekstinä.

Sikäli tällä tyylillä
kirjoitettuna varsin-
kin miespuoliset
saattavat lukea kirjan
helpommin loppuun
asti, kun siinä on
harvempaa tekstiä ja
se ei ole liian pitkä."

*Mistä kirjan voi hank-
kia ja kuinka paljon se
maksaa?*

"Tilaamalla jostain
seuraavista: Prisman
verkkokauppa,
Adlibris, CDON.Com,
SSKK (Suuri Suomalainen kirjakerho/kirjakauppa)
tai BOD (Book on Demand).

Hinta vaihtelee 19.60-25.00 euron välillä."

*Mitä neuvoja antaisit kirjankirjoittamisesta haavei-
leville?*

"Olkaa kärsivällisiä. Periksi ei saa antaa. Omasta
ideasta kannattaa pitää loppuun asti kiinni



PRISMAN VERKKOMYNNIN TALVEN SUOSITUIMMAT KIRJAT: "Hauskalta ja mukavalta
tuntui nähdä vuoden 2015 tammikuun puolessavälissä Prisman verkkomyyntin talven
suosituimmat kirjat, jossa 5-PUTKI oli Mielenpahoittajan vieressä"

Kuten se Tampereen näyttelijä meikäläiselle
sano: Tehkää omannäköinen juttunne!

Jos siinä on rosaa ja särmää niin silloin se
yleensä kiinnostaa muitakin. Älkää pelätkö
kirjoitusvirheitä, älkääkä omaa tyliänne kirjoittaa!
Toteuttakaa haaveenne!

Itsellä oli tavoitteena tuottaa positiivinen luku-
kokemus, josta lukijalle jäisi hyvä mieli!"

Valokuvaamo Studio JAAKKO REPO Ky

Parikkala – Simpele
Puh. 040-554 0625
jaakko.repo@jarefoto.fi

KUHMON PYÖRÄ JA PIENKONE

Kainuuntie 95, Kuhmo
Puh. 0400 537 065, 0400 383 575



TAKALAPIN POJAT

Kari Piirainen lukkoseppä puh. 040 589 4520
Markku Suonnansalo kylmälaitehuoltaja puh. 040 755 5245
www.takalapinpojat.fi

Kuljetus Hannu Karjalainen Oy HINAUSPALVELUT KOILLISMAALLA Puh. 0400 353 354

Sasta Oy

Eteläinen kauppatori 4, Nurmes
Puh. 020 742 4430
www.sasta.fi

Kokkonen Veljekset Ky

Lamminkyläntie 38, Lieksa
Puh. (013) 523 501



KIIHTELYSVAARAN OSUUSPANKKI

kiihtelysvaaran@op.fi
Puh. 010 257 6601

OVAKO

IMATRA

VARATTU



www.taivalkoski.fi

SUURTEOS MANNERHEIM-RISTILLÄ PALKITUISTA SISSEISTÄ

AMANITA OY:N KUSTANTAMA JA MARTTI PELTOMAA:N KIRJOITTAMA SISSIRITARIT-KIRJA ON SUURIKOKOINEN, 25 SENTTIÄ LEVEÄ X 31 SENTTIÄ KORKEA X 4 SENTTIÄ PAKSU JA ERITTÄIN HWÄLAATUISELLE SUOMALAISELLE PAINOPAPERILLE LATVIAN RIIKASSA PAINETTU SOTAHISTORIEOS.

TEKSTI **ARI KOMULAINEN**

Kirjan painos käsittää 1944 numeroitua kirjaa. Tämän kirjan vankka selkämyskin kirjahyllyssä tai pöydällä herättää luottamusta. Siinä on otettu onnistuneesti mallia vuosikymmenten takaisista suurteoksista. Teos on normaalia kirjaa huomattavasti arvokkaampi hankinta.

Kirjan tekstiosuuden kirjoittaja Martti Peltomaa s. 1948, muistetaan Rajaturvallisuusunionin edeltäjän Rajavartioliiton puheenjohtajana vuosilta 1986–1991. Peltomaa on eläkkeelle jäämisensä jälkeen v. 1998 profiloitunut enemmän eräkuin sotakirjailijana. Teoksia – lähinnä eränovilleja – on ilmestynyt vuodesta 2001 alkaen yhdeksän ja viimeimpänä Ristikettu vuodelta 2012 Kariston kustantamana.

Niinpä tartuin hanakasti Sissiritarit-suurteokseen hetken saatua. Eipä näitä rajavartijan kirjoittamia sotahistoriateoksia ole kovin monta ilmestynyt. Sissiritarit-kirjan kansikuvassa komeilevat asepuvissaan ylikersantit Arvo Möro ja Paavo Suoranta, Mannerheim-risti kiinnitettynä asetakkiin vasemman rintataskun kohdalle. Molemmat sissit palvelivat 1./Er.P 4:ssa, eli Osasto Vehniäisessä. Möro teki 12 kaukopartiomatkaa ja Suoranta peräti 17 ja päälle vielä kaksi retkeä Lapin sodassa. Kuvavallinta on erittäin osuva kirjan kanteen, molemmat valiosisessä parhaimmasta päästä.

Valokuvia on kirjassa käytetty säästelemättä ja suuressa koossa. Sivun- ja aukeamankuvia on runsaasti. Pääosa kuvituksesta on SA-kuva-

arkistosta peräisin. Pari vuotta sitten tapahtunut SA-kuva-arkiston vapautuminen yleiseen käyttöön on mahdollistanut niiden runsaan käytön. Myös kuvankäsittely on onnistunut pääosin hyvin, roskat ja muut näkyvät virheet on kärsivällisesti kloonattu näkymättömiin. Tosin muutama kuva on jäänyt liian tummiksi ja keskisävyt tukkoon. Erittäin laadukas painopaperi olisi mahdollistanut täyden sävyloiston paremmalla säätämisellä näissäkin kuvissa. Kaikkien SA-kuvien skannaus-

en varusteista ja aseistuksesta – näistäkin monet suurina aukeamankuvina. Kuvapaljous alkaa jo hivenen syödä kokonaisuutta, koska monet kuvista eivät liity suoranaisesti tekstissä esiteltyyn asiaan tai tapahtumaan ja jää tuntuma, että kuvia on paiskottu kirjaan, kun niitä on runsaasti ollut saatavilla.

Tekstin osalta kirja jakaantuu kolmeen osioon. Ensimmäisessä esitellään sissitoimintaa yleisellä tasolla ja sen perusteita, talvisota mukana, toisessa osiossa

esitellään kirjaan valitut Mannerheim-ristin saaneet sissit ja lopuksi esitellään KaPo, eli Kaukopartio-opas. Oppaan työstivät 3./Er.P 4:n päällikkö, majuri Paul Marttina ja varapäällikkö, kapteeni Pauli Ipatti jatkosodan lopulla 1944. KaPo:n teksti lienee pääasiassa Marttinan kirjoittama. Kuten kirjassa mainaan, se on suomalaisen kaukopartiotoiminnan testamentti ja syntynyt vankasta kokemuksesta sissi- ja kaukopartiotoimintaan.

Kirjaa lukemaan aloittaessani kiinnosti myös se, onko Peltomaa saanut kaivettua sissi- ja kaukopartiotoiminnasta ja niissä kunnostautuneiden sissiritarien vaiheista uutta, ennen julkaisematonta tietoa. Jos mistä, niin sisseistä on kirjoitettu suomalaisessa sotakirjallisuudessa läjä päin kirjoja.

Tähän päivään mennessä eräänlainen jatkosodan ajan sissi- ja kaukopartiotoiminnan raamattu on ollut Lasse Saressalon kirjoittama

ja vuonna 1987 julkaistu Päämajan kaukopartiot jatkosodassa -teos. Tätä kirjaa ei jostain syystä mainita Sissiritarit-kirjan kirjallisuusluettelossa. Myös Jaana Jänhilän kirjoittamat kaksi massiivista teosta: Sissisotaa kaukopartiossa I ja II, vuosilta 2009–2010 kannattaa tässä yhteydessä



resoluutio ei ole aivan kestänyt niiden sijoittamista aukeaman tai sivun kokoon ja rakeisuus on silmiinpistävä. Nämä olisi suosiolla kannattanut jättää pienempään kokoon.

Kuvituksena on lisäksi uutta, tätä kirjaa varten kuvattua kuvamateriaalia värikuvina sissi-

mainita alan perusteoksina. Nämä Janhila kirjat luettelosta löytyvät.

Lisäksi Sissiritarit –kirjan ensimmäisessä osiossa on presidentti Mauno Koiviston kirjoittama 28 sivun pituinen artikkeli otsikolla: Törnin porukassa. Oiva muistelu, josta huokuu tapahtumissa mukana olleen kertojan omakohtaista kokemusta.

Peltomaa kirjoittaa sujuvasti, kuten ansioituneen kirjoittajan kuuluukin, ja välttää onnistuneesti maallikolle vaikeita sotilastermejä ja lyhenteitä. Näin teksti on hyvin luettavaa myös sellaiselle, joka ei tähän termistöön ole niin perehtynyt. Talvisodan ajan partioinnista tuodaan oivasti esille Osasto Pennasen partiomiesten toimintaa Petsamon suunnalla.

Kirjan pääosio on sissiritareiden esittely. Sissiritareiden esittelyä olisi mielellään luenut enemmänkin tekstiä, jotkut esittelyt ovat aika lyhyenpuoleisia.

Mutta! Tekstiä lukiessani eteen tulee monta sellaista kohtaa, joka ovat ainakin tämän tekstin kirjoittajan tiedossa olevien lähteiden mukaan täysin väärin. Lisäksi tekstistä puuttuvat lähdeviitteet ja näin lukijalle jää epäselväksi se, mistä lähteistä kirjan tietopohja on koottu. Olisiko kirjan tekstin lopullisessa koostamisessa tullut hieman liian kiire? Dokumentit, josta useimmat väärät tiedot olisi voinut tarkastaa, on nykyisin saatavilla netistä, vain muutaman klikkauksen takaa.

Muutamia esimerkkejä:

Sivu 78: Luutnantti Heikki Nykänen kerrotaan kuuluneen 14.Divisioonan sissiosastoon. Nykänen oli todellisuudessa 3.Divisioonan kaukopartio-osaston johtaja Uhtuan suunnalla vuosina 1942–44.

Lause sivulla 85: ”Suurhyökkäyksen tulo (alkoi Kannaksella 9.6.1944 kirj. lis.) tiedettiin siis jo viikkoja aikaisemmin marsalkka Mannerheim päämajassa Mikkeliissä. Siihen osattiin myös varautua.” Tämän lauseen on nykyinen sotahistoriantutkimus osoittanut vääräksi. Tietoa kyllä oli, mutta suurhyökkäykseen (Puna-armeijan neljäs strateginen isku) ei varauduttu, kuten olisi pitänyt ja se maksoi paljon suomalaista verta ja lähes maamme itsenäisyyden. Tilanne oli kannaksella kesä-heinäkuussa 1944 veitsen terällä. Tämä oli ehkäpä ylipääällikkö Mannerheimin suurin epäonnistuminen talvi- ja jatkosodan aikana.

Sivulla 86: ”Pataljoonan (Er.P 4, kirj. lis) tappiot olivat 86 kaatunutta”. Lasse Saressalon kokoama tilasto Er.P 4:n tappioista pitää sisällään 85 nimeä, joista kaksi on osastossa palvellutta Syväriin 31.3.1943 hukkunutta lottaa. Katso Lassi Saressalo Päämajan kaukopartiot jatkosodassa -kirja sivut 524–529 (pokkari).

Sivuilla 165–167 kerrotaan Erkki Raappanasta joukkojen johtajana: ”Hyökkäysvaunuista selvittiin kohtalaisesti polttopulloilla -- Polttopulloja täyttelivät partiopojat Joensuun Seurahuoneen kellarissa ja kaupungin juopotkin tekivät osansa.”

Loppuosaa lainauksesta voi pitää paikkansa, mutta Pohjois-Karjalan ryhmän alueella, – nykyisen Lieksan alue – jossa Raappana sotatoimia talvisodassa johti, ei tuhattu ainuttakaan hyökkäysvaunua polttopulloilla. Vaunut tuhoittiin jv-kanuunoiden (76 K 02) suorasuuntausammunnalla. Kivivaaran tien suunnassa on tykin ampujakin tiedossa, kersantti Härmäläinen. Hän kaatui myöhemmin Kuhmon taisteluissa. Yksi vaunu meni miinaan, jonka tuleva sissiritari Toivo Korhosen vetämä partio asensi Kitsissä Inarin tielle. Katso SPK: Erillinen pataljoona 12 1939–1940 (SPK 480).

Myös lause Omelian mottitaistelusta: ”Omeliassa vihollinen ahdistettiin motteihin, jotka laukesivat 23. kesäkuuta. Merkittävä osa vihollisdivisioonasta tuhoittiin.” Lause ei tarkasti ottaen pidä paikkaansa. Motti, ei motit, laukesi 24. kesäkuuta ja vastassa olleen 54.Divisioonan päävoimat olivat Uhtualla, eivät Repolan suunnalla. Omeliassa tuhoittiin tähän divisioonaan kuuluneen Jalkaväkirykmentti 337:n pääosa, josta toista tuhatta miestä pelastautui Roukkulanjärven yli Kiimäsjärvelle, omalle puolelle rintamalinjaa. Täälläkin tulee esille virheellinen tieto, että Heikki Nykänen olisi palvellut 14.Divisioonassa sissipäällikkönä.

Ilomantsin mottitaisteluista kerrotaan: ”Mukanaan hän vei everstilutnantti Väinö Partisen omasta divisioonastaan.” Tätäkin pitäisi tarkentaa. Raappanalla oli mukanaan Ilomantsissa 14.Divisioonan esikunnasta huoltopäällikkö, everstilutnantti Vilho Tuulensuu ja operatiivisen osastolta, majuri Eino Lassila. Everstilutnantti Väinö Partinen ei seurannut Raappanaa Ilomantsiin, vaan eteni Lepasalmelta korven poikki muodostetun osasto P:n (I/JR 52 ja Er.P 24) komentajana katkaisten Hullarista Vellivaaraan johtavan tien.

Sivulla 185 kerrotaan kuuluisasta Stalinin kanavalle suuntautuneesta kornetti (väenrikki) Jorma Härmäläisen johtamasta partiosta ja sen aseistuksesta: ”Myös aseistus oli saksalaista, Schmeisser-konepistoolia ja Parabellumeita.” Tämä ei täysin pidä paikkaansa. Partiomiehillä oli aseistuksena saksalaiset Bergman MP 35 –konepistoolit, Parabellum-pistoolit ja kaksi sotilaskivääriä. Partion palattua retkeltään Lieksan Inariin 11.7.1941 on siellä otetuissa SA-kuvissa (kolme kuvaa partiosta löytyvät SA-kuva-arkistosta hakusanalla Inari. Näistä yksi kuva on Sissiritarit-kirjan sivulla 62, jossa kuvatekstin asetieto on oikein) on parilla miehellä kädessään myös Suomi-konepistooli.

Sivu 189: Mistä kirjoittaja on päätellyt, että tieto siviilien sitomisesta ja mökin oven pönkkäämisestä ei pitäisi paikkaansa, vaan kanavanvartijavanhuspariskunta surmattiin? Onni Palasteen dokumenttiromaanissa Siviilisissit Stalinin kanavalla vuodelta 1973, meneteltiin ensin kerrotun mukaisesti, eikä heitä surmattu kylmäverisesti. Palasteella oli haastateltavana romaaninsa kirjoitusaikaan useampi retkellä mukana ollut sissi.

Sivun 302 kuvateksti: ”Arnold Majewski johti mm. hurjaa ja vaativaa sissi-iskua Maigubaan ja

Muurmannin radalle helmikuussa 1942. Matkalle osallistui toistasataa miestä. Osasto oli koottu Osasto Laguksen ja 14.divisioonan valiomiehistä. Retki onnistui täydellisesti.” Tekstissä on selviä virheitä. Arnold Majewskin johtama retki Muurmannin radalle tehtiin 14.–23.1.1942 ja sen vahvuus oli 1286 miestä ja 268 hevosta. Radalle ja Mai Gubaan hyökännyt Osasto M oli koottu 14.Divisioonan kahdesta pataljoonasta: RajaJP 6 ja I/JR 10, mukana ei ollut yhtään Osasto Laguksen miestä.

Sivulla 323 kerrotaan: ”Syksyllä 1940 Pöllä komennettiin rajajääkäriksi Suomussalmelle, Juntusrannan vartioasemalle. -- Rajakomppanian päällikkönä oli Jussi Kekkonen, Urho Kalevan velipoika.” Tosiasiassa välirauhan aikana 1940–1941, Rajavartiosto 5:n 2. K:n (Suomussalmen rajakomppania) päällikkönä toimi U.K. Leskinen ja 1.K:n (Kuhmon rajakomppania) päällikkönä toimi Jussi Kekkonen. Katso Isänmaan portinvartijat –kirjan sivu 581.

Sivulla 345 lukee: ”Marraskuussa 1943 perustettiin 14.Divisioonan alaisuuteen Jääkärikomppania, Osasto Törni.” Osasto Törni perustettiin 1.Divisioonan alaisuuteen.

Sivulla 357 kirjoitetaan: ”Toivo Korhonen -- Talvisodan syttyessä raja-alueensa parhaiten tuntevista rajavartiomiehistä tehtiin Ilomantsin suunnalla vihollisen sivustaan ja selustaan iskevien partioiden johtajia.” Toivo Korhonen palveli ennen talvisotaa Lieksan rajakomppaniassa Kokkojärven rajavartioasemalla, josta joutui talvisotaan. Korhosen partiomatkat eivät yltäneet Ilomantsin alueelle.

Samalla sivulla: ”Joulun jälkeen suomalaiset vetäytyivät Kitsin linjalta Hattuvaaran tasalle.” Tosiasiassa Kitsin linjalta vetäydyttiin Hattuvaaran tasalle jo 4.12.1939. Katso SPK: Lieksan harjoituskeskus. Osasto B. 2. komppania 1939–1939, (SPK 2349).

Sivulla 360 kerrotaan: ”Toivo Korhonen nimettiin jatkosodan alussa divisioonansa kaukopartio-osaston johtajaksi.” Tämä ei pidä paikkaansa. 14.Divisioonan kaukopartio-osaston johtaja oli vuosina 1941–1943 luutnantti Eino Penttilä. Toivo Korhonen toimi kaukopartio-osastossa aluksi joukkueen- eli partionjohtajana. Väenrikki Korhonen oli vasta 11.5.1943 alkaen saman vuoden loppuun koko osaston johtaja. Katso SPK: 14. Divisioona. Kaukopartio-osasto 1943–1943, (SPK 6142).

Näillä oikaisulla haluan tuoda esille sen, että jos historiasta kirjoitetaan, niin faktat pitää olla dokumenttien mukaan kohdallaan ja ennen kaikkea kun kyseessä on arvosteos kaikilta osin. Nyt lukijalle jää vähän karvas maku, ettei tekiäjien asiantuntemus sotahistoriasta ole aivan riittänyt tämän kirjahankkeen vaatimalle tasolle. Puolustukseksi ei oikein riitä saatteeksi (sivu 10.) kirjoituksen loppulause: Toimitustyön mahdolliset epätarkkuudet ja virheet ovat toimituskunnan vastuulla.

Täpläkylki

Viljo Lampi. Se oli vanhan miehen nimi. Hän asui yksin mökissään Kivi-vaaran kylällä keskellä riistarikkaita salomaita. Siellä Viljo oli asunut jo pienestä pojasta lähtien samassa talossa.

Hän muisti ajat jolloin hevosella ajettiin tukkia metsästä ja joet oli perattu kivistä puhtaiksi uittoon varten. Siellä hänkin oli ollut nuorena miehenä hankkimassa leipäänsä. Nyt ikää oli 74 vuotta ja metsätyöt olivat jääneet nuoremmille.

Vaimoa ei Viljolla ollut eikä liioin muita sisarusiakaan. Vanhempi veli oli ollut mutta hänkin oli aikoja sitten kuollut. Ainut seuralainen mökissä oli koira. Suomen pystykorva Tapio oli kuusivuotias eli koira parhaassa iässä. Sen kanssa Viljo oli saanut monet linnut syksyisiltä saloilta.

Lähin naapuritalo oli kilometrin päässä ja siellä asuivat naapurit Anja ja Valto. Valto oli ollut Viljon kanssa nuorena metsätoissa ja kahdestaan he olivat usein tehneet savottaporukan päiväkohtaisia ennätyksiä tuikin teossa.

Viljo oli herännyt aamulla vähän ennen kuutta. Hetken sängyssä vanhuuden jäykkiä niveliään oiottunaan hän oli noussut kahvin keittoon.

Pakkasta oli tammikuun alkupäivinä -24 astetta ja kuura piirsi tuvan ikkunaan lumitähtiä. Lunta oli satanut viimeksi jouluaattona. Sen jälkeen tuuli oli kääntynyt koilliseen ja taivas oli kirkastunut.

Aamun kajo alkoi näkyä itäisellä taivaalla kun Viljo nosti repun selkään, painoi karvalakin päähänsä ja astui mökistään ulos. Lumi narahteli kengän alla kun hän asteli tuvan seinustalle ottamaan suksia. Napakasta pakkasesta huolimatta eilen tervatut suksit toivat nensä mukavan tuoksun Viljon sovittaessa saappaitaan siteisiin. Tapio-koira pyöri ympyrää vinkuen ja malttamattomana lähtökäskyä odottaen.

Koira juoksi jo mäkeä alas kun Viljo laski tuttua uraa joen jäälle. Viima puri poskipäitä ja sai nensä vuotamaan hänen hiihdellessä eteenpäin.

Kilometrin hiihtämisen jälkeen hän saapui kohtaan, jossa joki leveni pieneksi järveksi. Sen itärantaa kohti hänellä oli suunta. Siellä, keskellä jäätä, oli pystyssä pieni kuusenkäppyrä. Se oli merkinä verkkoavannosta. Itse Viljo ei suurta merkkiä välttämättä olisi tarvinnut. Hän oli pitänyt talviverkkoja samassa paikassa jo pienenä poikana isänsä kanssa ja nyt kymmenien vuosien jälkeen löysi sinne tien kelissä kuin kelissä.

Kuusen vieressä oli pystyssä lapio, kaira ja keppi, jossa roikkui narukela. Käytyään kiinnittämässä kelasta narun verkon toiseen päähän hän palasi takaisin kuusenkäppyrän luo. Sen vieressä oli avanto ja avannon päällä kansi, jonka päälle oli viime kerran jälkeen tuuli tuivertanut vähän lunta.

Viljo nosti kannen ylös ja koukkasi verkon

toisen pään ylös jäälle. Verkko alkoi heti ilmaan jouduttuaan jäätyä mutta se ei vähentänyt sitä sähkötyksen tunnetta, joka välittyi käsiin kun kalat potkivat verkossa.

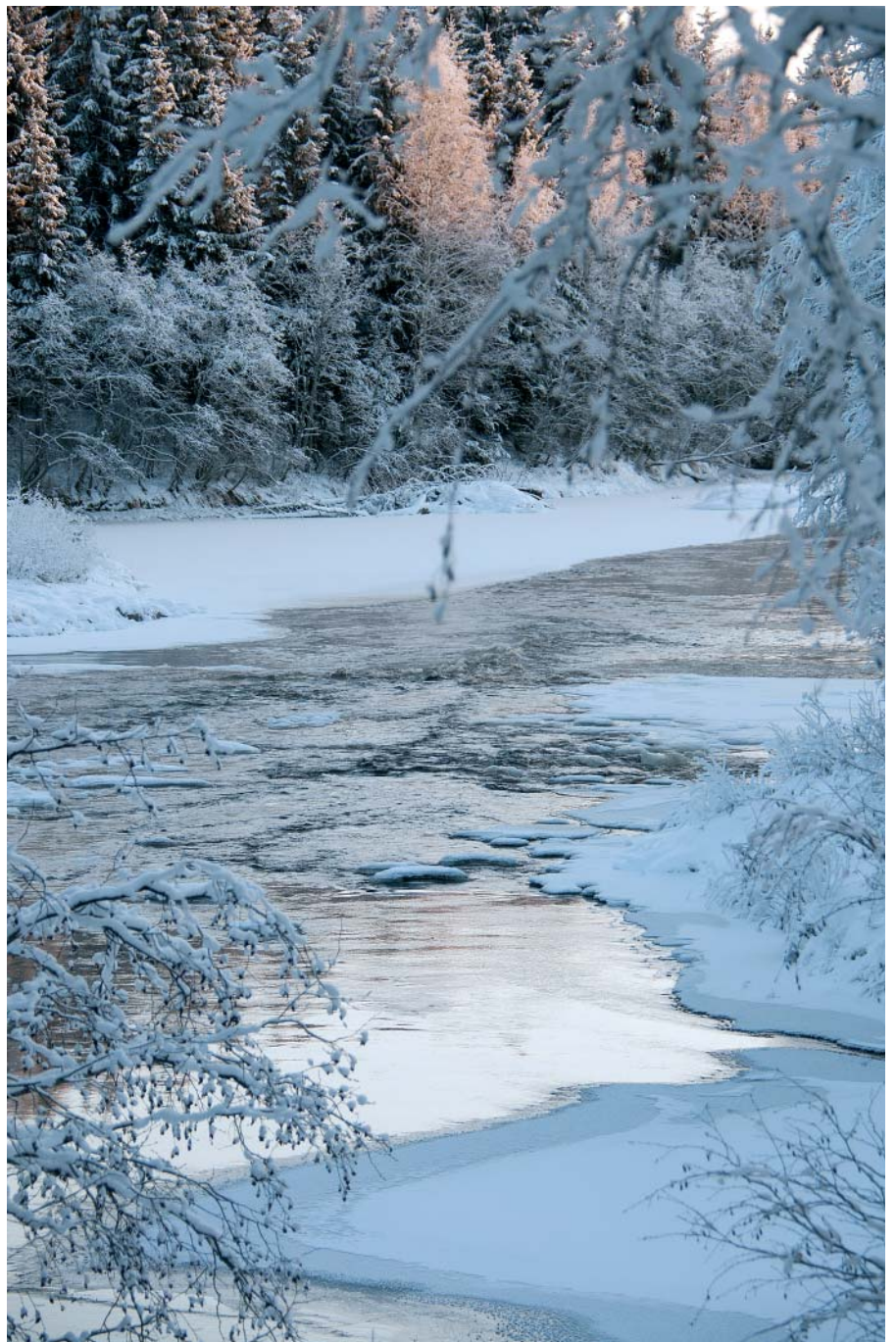
Metri toisensa jälkeen verkko nousi vedestä kokeneissa käsissä. Verkon puoliväli alkoi lähestyä kun näkyviin nousi ensimmäinen kala. Taimen! Sitä ei vielä tänä talvena ollut tullut verkoista.

Viljo muisti lapsuuden kalaretket isänsä kanssa kun yhdestä verkosta saatettiin saada kymmenkin taimenta. Jokien perkaamisen jälkeen taimenten määrä oli vähentynyt ja nykyisin niitä ei saanut edes joka viikko. Vanhaa miestä hymyilytti

eivätkä pakkasen kohmettamat sormetkaan hälventäneet sitä ilontunnetta, joka kupli rinnassa.

Viljo ravisteli verkosta pahimmat sotkut auki ja tuumi, että selvittelee verkon paremmin toisella kerralla kunhan pakkasen vähän lauhtuu. Nyt verkko alkoi olla jo jäätynyt ratisevaksi jääharsoksi ja sen selvittäminen oli turhan hankalaa.

Verkon nostaminen jatkui ja lopulta jäälle nousi vielä kolme hyvän kokoista siikaa. ”Näilläpä sitä taas muutaman päivän täyttää vatsaansa”, Viljo ajatteli suolistaessaan kaloja. ”Nooiin, siinä on repolaisillekin vähän syötävää”, hän mutisi itseksensä ja pudotteli suolet ja päät kasaan avannon



viereen. Kalat hän työnsi reppuun ja sulki läpän.

Viljo pudotti jäätyneen verkon mytynä jään alle, tarttui pitkään naruun ja alkoi kiskoa verkkoa suoraksi. Lopuksi hän kävi irrottamassa vetonarun verkon toisesta päästä ja peitteli avannon huolella, ettei se jäätyisi umpeen. "Eipä taida enää olla nuorista verkontekijöiksi", Viljo ajatteli narua kerießään. "Nykyisin kaikki on niin helppoa. Senkun ostat marketista verkon ja alat kalastaa". Verkkonsa Viljo oli itse pauloittanut. Sen taidon hän oli oppinut isältään ja tämä taas omalta isältään.

Pakkanen oli hieman lauhtunut aamun lukemista ja aurinkokin kurkisteli matalalta puiden latvojen välistä Viljon hiihdellessä kohti kotia. Tapio pyörähti jaloissa ottaen taas etumatkaa kuin huudellen: "Ota kiinni jos saat!"

Joen varren puista lehahti lentoon teeriparvi ja Viljo pysähtyi katselemaan niitä. Ne kiersivät kunniakierroksen joen päällä häviten sitten kohti aurinkoa. Vanhan miehen sydäntä lämmitti kun hän ajatteli edellisen kesän hyvin onnistunutta lintujen pesintää. Marjoja oli ollut hyvin ja lämmintäkin sopivasti. "Toivotaan, että nuoret linnut selviäisivät talvesta kasvamaan seuraavaan kesään", hän ajatteli nostellessaan suksia takaisin mökin seinustalle.

Päivä oli kääntynyt iltaan polttopuita tehdessä, mökkiä lämmittäessä ja lehtiä lukiessa. Radiosta Viljo kuunteli uutiset mutta muuta hälyä hän ei mökkiinsä kaivannut.

Takassa hiillos oli jo sammunut ja Viljo sulki pellin. Hän kävi maata sänkyynsä, risti kädensä, kiitti Luojaansa ja nukahti hymy uurteilla vanhan miehen kasvoillaan.

Pakkanen napsahteli nurkissa. Kuu katseli alas taivaalta ja hymyili.

JOPEN JUTTUJA RAJALTA:

Kapteeni Eino Ilmari Kekäläinen tuli Tohmajärvelle varapäälliköksi 1970-luvun puolivälin jälkeen. Hän päätti tutustua komentopaikan jokaiseen työntekijään ja lähti varasto – ja verstaas kierrokselle. Puusepänverstaan maalaamossa hän tapasi Veikko Turtiaisen.

- No, mitäs sitä Turtiaisen tehtäviin täällä kuuluu?

- No, eiköhän se selviä kapteenillekin lähivuosisien aikana.



HELMI JA HEVI



KAINUUN RAJAVARTIOSTON MESTARUUS SUOMUSSALMELAISILLE

KUUSAMON VANHASSA IGLUSSA PELATTIIN KAINUUN JÄÄKIEKKOMESTARUUDESTA NELJÄN JOUKKUEEN VOIMIN. RAJAN JOUKKUEIDEN LISÄKSI TURNAUKSEEN SAATIIN VAHVISTUKSEKSI PELASTUSLAITOKSEN JA KUUSAMON POLIISIN HENKILÖSTÖSTÄ KOOTTU NAAPURIVIRKAKUNTIEN JOUKKUE. JÄÄKIEKKOTURNAUS ON JÄRJESTETTY VUOSITTAIN KUHMON, KAJAANIN, SUOMUSSALMEN JA KUUSAMON JOUKKUEIDEN KESKEN.

TEKSTI **TEEMU TAKALO**
KUVAT **OLLI RANUA**

Tänä keväänä Kajaani ei enää saanut kasattua joukkuetta turnaukseen. Henkilöstön väheneminen alkaa pikku hiljaa näkyä tässäkin joukkuelajissa. Kuitenkin loput aktiiviset jääkiekon harrastajat saapuivat perinteiseen turnaukseen, eikä pitkä jääkiekkouperinne katkenut. Turnauksen jatkuvuus on kuitenkin vaarassa jääkiekkouperin vähenyessä ja uusia ideoita jääkiekon talviklassikkoon kaivataan.

Turnauksessa pelattiin kuusi ottelua. Jokaiselle joukkueelle kertyi kolme peliä. Voittajaksi itsensä pelasi suvereenisti pelastuslaitoksen ja poliisin yhteisjoukkue voittamalla kaikki ottelunsa. Heidän ykköstyökkinsä oli 17 maalia iskenyt palomies Olli Luukkonen. Luukkonen oli liikkeellä todella kevyellä jalalla ja hän voittikin turnauksen pistepörssin tehoilla 17+2. Luukkosta komppasi kaksi peliä pelannut Vesa Timonen, joka kuritti vastustajiaan

yhdeksällä maalilla. Kainuun mestaruuden voitti pitkästä aikaa Suomussalmi, joka venyi tahdolla tasapeliin viimeisessä ottelussa Kuusamon joukkuetta vastaan. Tasaisten pelien mennessä sopivasti ristiin Kuusamo jätettiin tyyliä kotiturnauksessaan viimeiseksi. Pelit saatiin vedettyä läpi ilman isompia loukkaantumisia ja tapahtuma hoiti asiansa henkilöstön liikuttajana.

Turnauksen aikana nähtiin lukuisia iloisia yllätyksiä ja yksi komeimmista oli Kuhmon konkarin Risto Komulaisen van-taimeri nollakulmasta



Suomussalmi ja Kuhmo pelaavat.

maalikehyksen kattoon. Huomioitavaa oli myös Hannu Pulkisen takuuvarma puolustaminen. Molemmat siirtyvät ensi vuonna pelaamaan reserviläisiin. Rajavartioston maalikuninkuuden voitti 6 maalilla Suomussalmen torpedoo Antti Holappa ja syöttöpörssin seitsemällä syötöllä kahdessa joukkueessa urakoinut taikurimainen Jussi Oikarinen. Jussi voitti myös rajan sisäisen pistepörssin tehoilla 3+7. Vahvana jässikkänä tunnettu Marko Morri Räsänen leipoi komean ohjausmaalin lempipaikaltaan maalin edestä aiheuttaessaan samalla leikkimielistä pahennusta. Tilastonikkaroinnin ja kuulutuksen hoitavat hienosti yhteistyössä varttuneempi parivaljakko Tommi Harjumaa ja Markku Hyrkäs.

Kainuun rajavartioston seuraava haaste on maaliskuussa Oulunsalossa pelattavissa laitoksen kisoissa, jonne Kainuu lähtee puolustamaan edellisen vuoden mestaruutta. Niissä peleissä ainakaan Kaakonkulman joukkue ei anna mitään ilmaiseksi. Heidän joukkueensa kun tuntuu vuosi vuodelta vain nuortuvan ja nopeutuvan. Länsi-Suomen merimiehiä ja heidän yllätyksellisyyttään ei voi koskaan unohtaa. Tänäkin vuonna meillä on ollut joukkueeseen hyvä veto, joten Oulun matkalta saadaan hyvä rosteri. Rosteri, jolla taistellaan ainakin mitalisijoituksista.

Kuusamon pelaajia.





MALLIVUODEN 2016 LYNX-MOOTTORIKELKAT

ÄÄRIMMÄISIIN TALVISIIN SEIKKAILUIHIN!

HEMAVAN, RUOTSI, 9.3.2015 – BRP JULKISTAA ÄÄRIMMÄISIÄ TALVISEIKKAILUJA VARTEN KEHITETTY MALLIVUODEN 2016 MOOTTORIKELKAT.

Lynx Commander Touratech -kelkka kehitettiin yhteistyössä maailman johtavan moottoripyörien seikkailuvarusteiden valmistajan Touratech AG:n kanssa. Yhteistyön pohjalta syntyi seikkailumoottorikelkka, joka on räätälöity laajalla valikoimalla talvikäyttöön tehtyjä Touratech-seikkailuvarusteita. Suosittuun Lynx Commander 800R E-TEC -malliin pohjautuva crossover-kelkka on suunniteltu pitkille matkoille vaihtelevissa olosuhteissa ja siinä on erityinen seikkailuvarustelu sekä suuret tavaratilat.

"Haluamme kannustaa ihmisiä kokemaan maailmaa, liikkuvatpa he moottoripyörällä tai moottorikelkalla. Touratechille ja BRP:lle on yhteistä innovatiivisuus, korkealaatuiset tuotteet ja halu palvella asiakkaita parhaalla mahdollisella tavalla", sanoo Martin Wickert, Touratech AG:n myyntijohtaja.

"Seikkailumoottoripyöräily on jo vuosia ollut kasvava trendi, ja matkojen suunnittelu sekä pyörän varustelu näyttelevät suurta osaa harrastuksessa. Seikkailukelkailijoilla on samanlainen intohimoinen suhtautuminen yksityiskohtiin. Lynx Commander Touratech -kelkka on suunniteltu antamaan heille välineet unelmien toteuttamiseen", sanoo Jukka Jokinen, BRP:n Skandinavian ja Itä-Euroopan toimitusjohtaja.

Commander Touratech -kelkan neitsytmatka

starttaa 9.3.2015 Rovaniemeltä. Touratechin myyntijohtajan Martin Wickertin ja ammattiseikkailija Sami Päivikkeen matkaa Napapiiriltä Jäämerelle voi seurata osoitteessa www.lynxadventure.com.

ÄÄRIMMÄISEN URHEILULLINEN XTRIM-MALLI

Crossover-segmentin toinen uutuus on Lynx Xtrim RE 800R E-TEC, kaikkien aikojen urheilullisin Lynx crossover-kelkka. Kelkan ominaisuuksiin kuuluvat 3 487 mm pitkä PowderMax-telamatto, uudet Blade DS -sukset, Rotax 800R E-TEC -moottori ja menestyksekkäistä Lynx Rave RE -urheilukelkoista tutut KYB-iskunvaimentimet. Xtrim RE on yhdistelmä Lynxin vahvoja kisakelkkaperinteitä ja uusia syvän lumen kelkkailun innovaatioita. Kelkka on tehty erityisesti jännityksenhakuisille ja kokeneille kuljettajille ja se soveltuu aggressiiviseen ajamiseen sekä reitillä että syvässä lumessa.

UUDISTUNEET BOONDOCKER-MALLIT

Vuoden 2016 Lynx BoonDocker syvän lumen kelkkojen mallisto on laajempi kuin koskaan. Kelkkojen merkittävästi uudistuneet ominaisuudet parantavat niiden käsiteltävyyttä ja ketteryyttä, samalla säilyttäen vakauden ja etenemiskyvyn,

joista Lynx BoonDocker-kelkat tunnetaan. Kaikissa BoonDocker-malleissa on nyt A-LFS+-etujousitus, uudet, nimenomaan syvän lumen ajoon suunnitellut Blade DS -sukset sekä uusilla liukurungoilla varustettu PPS²-DS-telasto. Uudessa BoonDocker DS 4100 800R E-TEC -mallissa on 4 414 mm pitkä telamatto 74 mm korkealla harjalla. DS 4100- ja DS 3900-, sekä BoonDocker 3900 -malleissa on lisäksi taivutetut liukurungot, joiden ansiosta käsiteltävyys syvässä lumessa on helppoa.

"Asiakaspalautteen perusteella kelkkailijat arvostavat BoonDocker-kelkkojemme vakautta ja etenemiskykyä, mutta kaipaavat kevyempää käsiteltävyyttä", sanoo Jukka Jokinen. "Olemme vastanneet asiakkaidemme toiveisiin uudistuksilla, joiden ansiosta mallivuoden 2016 BoonDocker-kelkat käyttäytyvät johdonmukaisesti ja reagoivat ohjausliikkeisiin aiempaa herkemmin. Kelkat ovat myös kevyempiä: esimerkiksi BoonDocker DS 3900 -kelkan paino on pienentynyt 5 kg:lla. Ammattilais-freeriderit ovat testanneet uudistuneita kelkkoja, ja he ovat olleet positiivisesti yllättyneitä niiden ajamisen helppoudesta."

LISÄTIETOJA

Lisätietoja Lynx 2016 -mallistosta löytyy osoitteesta www.brplynx.com.

KALASTUSLAKIUUDISTUS TÖKKII

Jo vuosia vireillä ollut kalastuslain kokonaisuudistus näyttää jälleen kerran siirtyvän seuraavalle hallituskaudelle. Nyt asiassa hiertää perustuslakivaliokunnan lausunto, jonka mukaan lain omistusoikeutta koskevat uudistusesitykset ovat perustuslain vastaisia. Myös muiden kuin ammattikalastajien verkkomäärän rajoittaminen kahdeksaan hiertää joidenkin kengässä, vaikka määrää voi pitää kotitarvekäyttöön hyvinkin kohtuullisena. Niinpä lakitekstiin tarvitaan vielä tarkennuksia jotka vievät tunnetusti aikaan. Pahimmassa tapauksessa niin paljon, että sen voimaantulo viivästyy suunnitellusta vuoden 2016 alusta.

Lakiuudistuksen tärkeimmät tavoitteet ovat elinvoimaiset kalakannat ja sekavahkon lupajärjestelmän selkiyttäminen. Näistä ensimmäinen edellyttää kalastus- ja osakaskuntien voimakkaampaa panostusta kalakantojen hoitoon, jota ikävä kyllä ei ole näköpiirissä. Tämä johtuu ensisijaisesti vesialueiden omistajien ikääntymisestä ja toisaalta omistuksen lipumisesta kaupunkiväestölle, joita asia ei juuri kiinnosta etenkin siinä tapauksessa, että sen eteen pitäisi vielä jotain tehdäkin.

Lupajärjestelmän selkiyttämisessä on onnistuttu hieman paremmin, ja sitä voidaan pitää jo nykyiselläänkin alle 18 ja yli 64 –vuotiaiden vapaa-ajan viehekalastajien osalta jopa hyvänä, koska mahdollinen vesialueen omistajan luvan tarvit-

sevat vain kiinteitä pyydyksiä käyttävät. Uudistus parantaisi myös työikäisen väestön tilannetta, sillä tavoitteena on kalastuksenhoitomaksun ja viehekalastuslupan yhdistäminen koko maan kattavaksi 39 euron arvoiseksi lupamaksuksi. Näiden ulkopuolelle jäävät erityiskalastusalueet, kuten lohijoet ja urheilukalastusalueet, joissa ovat edelleen voimassa omat säännöksensä.

Pienestä edistymisestä huolimatta kalastusasioissa ollaan vielä kaukana Ruotsista, jossa kalakantojen ohella myös lupa-asiat on hoidettu tyylikkäästi – ja asiakasystävälliseen hintaan.

Kalastuksenhoito- ja viehekalastusmaksua koskevat muutokset ovat tulleet jo tämän vuoden alussa voimaan. Niiden keräys ja osin myyntikin on siirretty Metsähallitukselle osoitteessa www.eraluvat.fi

Kalastuksenhoitomaksun voi maksaa suoraan pankkitilille FI47 5000 0121 5028 42, saajaksi merkitään maa- ja metsätalousministeriö. Hinta kalenterivuoden loppuun 24,00 euroa ja 7 vrk lupa 7,00 euroa maksupäivästä tai merkitystä päivästä eteenpäin.

Läänikohtainen viehekortti maksaa 31,00 euroa kalenterivuodelta ja 7,00 euroa viikolta, saajana maa- ja metsätalousministeriö. Tilinumerot:

- Etelä-Suomen lääni FI69 5000 0121 5028 34,
- Länsi-Suomen lääni FI81 5000 0121 5028 09,
- Itä-Suomen lääni FI82 5000 0121 5028 91,
- Oulun lääni FI07 5000 0121 83 ja
- Lapin lääni FI73 5000 0121 59

Lupia myyvät myös kaikki R –kioskit ja useat nettimyymälät.

ERÄTEKNIIKAN HITIT

Aikaisempi mielikuva äijämäisestä eränkävinnistä on kokenut viime vuosina kovan kolauksen. Tekniikka on tullut mukaan kuvioihin niin, ettei enää voi pitää itseään kunnon erähenkilönä ellei omista teknisen vaatetuksen ohella muutakin kuin älykännykän ja koiratutkan.

Tämän hetken ehdoton ykköshitti on riistakamera, joka soveltuu riistan liikkeiden ja ruokintapaikkojen seurannan ohella myös ajoneuvojen, kiinteistöjen ja muun omaisuuden valvontaan. Eikä pimeyskään ole enää este, sillä niihin integroidut ihmissilmälle näkymättömät infrapunasalamat mahdollistavat onnistuneet kuvat myös öiseen aikaan. Kun tähän liitetään hälytystoiminto, omistaja tietää heti mikä ja missä on hälytyksen aiheuttaja. Hälytystoiminto voidaan ohjata myös poliisille tai vartiointiliikelle.

Toinen nopeasti myyntiään kasvattava vimpain on pilkkijän kaikuluotain, jolla saa heti selon onko jään alla kaloja ja minkä kokoisia ne ovat. Parhaimmillaan suurilla ja ennestään tuntemattomilla vesillä, joista kalojen etsiminen perinteisin menetelmin voi olla sekä työlästä että turhauttavaa.

Viime aikoina mukaan ovat tulleet myös optiset etäisyysmittarit, joista osa on itsenäisiä laitteita ja osa kiikareihin tai kiikaritähäimiin integroituja. Suomalaisessa metsästyksessä melko marginaalinen väline, mutta jossakin kaukomailla ja ehkä hylkijäilläkin täyttää asiaa.

Älykännyköistä vielä sen verran, että nykyiset isolla kosketusnäytöllä ja asianmukaisella karttaohjelmalla varustetut mallit ovat erittäin käyttökelpoisia, koska niistä näkee tarkasti oman sijaintinsa esimerkiksi hätätilanteessa. Toisaalta niillä on myös eräkäyttöä koskevia heikkouksia, joista esimerkkinä mainittakoon, että kosketusnäyttö ei välttämättä tottele kosteilla käsillä tai hanskat kädessä annettuja komentoja tai se hyyyty pakkasessa. Toinen suuri ongelma on niiden runsas virrantarve, joten laite voi hyyytyä etenkin kylmällä säällä vain muutaman tunnin käytön

10400 mAh akkutehon omaava Biltema Powerpack on tehokas USB -taskulaturi, jolla voi ladata kahta laitetta samanaikaisesti. Teho riittää jopa useampaan tablet-laitteenkin lataamiseen puhelimesta puhumattakaan. Tehoonsa näiden edellisen laitteen omistajaksi pääsee 29,90 eurolla.



jälkeen. Tämän voi kiertää käyttämällä autolaturia tai ostamalla taskuun mahtuvan varavirtalähteen, jolla kännykän voi ladata vaikka passipaikalla.

KEVENNETYT TASAPAINOT

Pilkkiäjän kalupakkiin on pitkstä aikaa tulossa jotakin todella uutta. Kyseessä on uutena viehelajina markkinoitava uusi pilkkimalli, jota kutsutaan kevennetyksi tasapainopilkeksi. Se on tavallista tasapainoa kevytrakenteisempi ja muutenkin sirompi, jolla saavutetaan herkemmin uinnin myötä myös parempi kalastavuus. Erityisen hyvin kevennetty tasapaino soveltuu ahvenen ja kuhan pilkkikalastukseen, mutta toki sillä voi saada muitakin kaloja..

Vasta joitakin vuosia sitten kehitetty malli kuuluu vain joidenkin pienvalmistajien ohjelmiin, joten sen saatavuus alan liikkeistä on hyvin sattumanvaraista. Samasta syystä se on myös tavanomaista hintavampi, yksittäisen pilkin hinnan vaihdellessa 15 ja 30 euron välillä. Sen löytää tällä hetkellä parhaiten alan nettikaupoista kirjoittamalla selaimen hakukenttään sanat kevennetty tasapainopilkki.

Tasapainopilkeille tyypilliseen tapaan myös kevennetty tasapaino antaa saaliiksi pääsääntöisesti pystypilkkejä suurempia kaloja. Suoritetuissa vertailukokeissa se on päihittänyt selvästi tavallisen tasapainon, joten puheet sen paremmasta kalastavuudesta on syytä ottaa todesta. Onnistuinki hankkimaan kolme väriä Jekku -kevyttasapainosta kokeiltavaksi, joten perästä kuuluu.

ERÄILIJÄN KEVÄTKAUSI

Erähenkilön kevätkauteen kuuluu telkän ja muiden kolopesijöiden pönttöjen kunnostaminen, joilla alkaa olla jo melkoinen kiire. Toinen huomioitava seikka ovat poikkeuksellisen heikot – ja merialueilla tätä luettaessa jopa olemattomat – jäät, jotka voivat aiheuttaa ikäviä yllätyksiä maan pohjoisinta osaa myöten. Muita muistettavia asioita ovat:

- riekon ja kiirunan metsästys ja ansapyynti päättyy Enontekiön, Inarin ja Utsjoen riistanhoitoyhdistyksen alueella maaliskuun loppuun,
- näädän ja kärpän metsästysaika koko maassa sekä ML 41 a §:n momentissa mainittu poikkeuslupa suden pyydystämiseksi tai tappamiseksi päättyy maaliskuun loppuun,
- kanadanmajavaa saa metsästää koko maassa ja euroopanmajavaa Suomen riistakeskuksen myöntämällä ML 10 §:n mukaisella pyyntiluvalla



Kauden puhutuin pilkkiuutuus on kevennetty tasapainopilkki. Kuvassa Jekku –nimellä myytävä tuote, jonka löytää monen muun tavoin parhaiten verkkokaupasta.

huhtikuun loppuun1),

- norppaa saa metsästää Suomen riistakeskuksen myöntämällä ML 10 §:n mukaisella pyyntiluvalla 16.4. - 31.5. ja hallia 16.4. - 31.12. välisenä aikana,

- piisamin pyyntiaika päättyy toukokuun 19. päivän loppuun, mutta sen asuttua pesää ei saa tätä ennenkaan rikkoa,

- metsäkaurisurosta saa metsästää koko maassa 16.5. - 15.6. välisen ajan,

- koko vuoden saa metsästää kettua, tarha-naalia, supikoira, minkkiä, hilleriä ja mäyrää, ei kuitenkaan naarasta, jolla on pennut 1.5. - 31.7. välisenä aikana. Sama koskee poikkeusluvalla tapahtuvaa haittaa aiheuttavien suurpetojen pyydystämistä.

- rauhoittamattomat linnut ovat rauhoitettuja: 1) varis, harmaalokki, merilokki, kesykyhky ja räkättirastas Oulun, Kainuun ja Lapin riistanhoitopiireissä 1.5.- 31.7., Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan riistanhoitopiireissä 1.4.-31.7. ja muualla maassa 10.3.- 31.7. 2) harakka Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Oulun, Kainuun ja Lapin riistanhoitopiireissä 10.4.-31.7. ja muualla maassa 1.4.-31.7., 3) korppi poronhoitoalueella 10.4.-31.7. ja 4) harmaalokki-koloniat koko vuoden,

- harjus on rauhoitettu 1.4. - 31.5. välisen ajan lukuun ottamatta vapa- ja uistinpyyntiä. Harjuksen alamitta on 67 leveysasteen eteläpuolella 35 cm ja sen pohjoispuolelle 30 cm, ja

- nahkiainen on rauhoitettu huhtikuun alusta elokuun 15. päivän loppuun.

1) Suomen Riistakeskus on myöntänyt kannanhoidollisen pyyntiluvan 24 sudelle 23.2. – 15.3.2015 väliseksi ajaksi.

Luettelossa on uutta suden kannanhoidollisen metsästyksen salliminen kahdeksan vuoden tauon jälkeen. Paikalliset metsästyks- ja kalastus-seurat voivat asettaa omia rajoituksiaan, joista on oltava selvillä ennen metsästyksen tai pyynnin aloittamista. Luettelo ei koske Ahvenanmaata, jossa on voimassa omat säädöksensä.

Jousimies

ARMOTON HYÖKKÄYS

HUOLTOKESKUKSEEN

Viikon mittaiset harjoituspäivät olivat jo puolivälissä. Joukoissa alkoi kiertää huhu jostakin erityisharjoituksesta, jonka henki ja luonne pysyivät salassa. Johto piti tiedotuslinjan niukkana. Mitä sitä nyt turhia lavertelemaan. Ehtiväthän nuo tietää kun on sen aika, esimiehet päättivät. Ja ehtivätpä hyvinkin. Kun porukat torstaina heti aamusta komennettiin käskynjakoon, vallitsi joukossa kutkuttava ilmapiiri.

Rajakomppanian päälliköksi äskettäin määrätty kapteeni Kyyrönen asteli luokkaan. Ennen varsinaista asiaa hän moitiskeli nimeltä mainiten joidenkin käytöstä edellisenä iltana. Korvesta maalikylään saapuneiden liha oli käynyt heikoksi ravintolan houkutuksille. Paluumatkalla mielten vapautuminen oli innostanut veljiä voimainmitte-
löö, josta kiiri sana päällikön korville.

Ilman pitempiä aasinsiltoja hän meni asiaan. Päällikkö valotti alueellisen maanpuolustuksen strategiaa. Useimmille luento oli kovin teoreettista. Mitäpä tuota kantamaan kenraalien murheita, ajateltiin laajasti. Sitten tuli uutta kuultavaa:

- Olemme nyt kahden päivän aikana harjoitelleet niitä tai-toja, joita vihollisen selustassa toimittaessa tarvitaan. Mielestäni koulutus on vastannut asettuja tavoitteita. Nyt siirrymme kokonaan uuteen vaiheeseen. Harjoituksen aiheena on maahan tunkeutuneen vihollisen huoltokeskuksen tuhoaminen rajalla hyökkäyksellä. Joukot jaetaan kuuden miehen ryhmiin, jotka jalkautetaan kilometrin tai parin välein Junkasalmen ja Kuumoniemen väliselle tielle. Partiot etenevät hiihtäen vuorokauden aikana kohteen lähelle, jossa annetaan tarkemmat toimintaohjeet.

Päällikkö korosti harjoituksen salaista

luonnetta. Kontaktit ulkopuolisiin kiellettiin. Asutukset ja metsätyömaat piti kierrettämän kaukaa. Mikäli partio törmäisi vahingossa siviileihin, suut pitäisi sulkea visusti. Kulkureitit tuli valita vihollisen vilkas lentotiedustelu huomioiden. Avotulen teko kiellettiin jyrkästi. Lopuksi hän muodollisesti kysäisi olisiko jollakin kysyttävää. Kukaan ei esittänyt kysymyksiä.

Päällikön poistuttua suhtautuminen operaatioon tuli välittömästi julki.

- Tämän ne perkeleet vielä keksi.

Hyökkäysjoukot jaettiin ryhmiin vartioitain. Ne varustettiin ahkion, sissitelton ja kuvitelluin räjähtein. Muona-annos riittäisi vuorokaudeksi. Puolustusvoimat lainasi kuljetukseen kaksi kopillista kuorma-autoa,

nostatti röhönaurun keventäen hetkeksi mielialaa. Syvällisistä pohdinnoista huolimatta harjoitukselle ei löydetty järkeviä perusteita. Herrojen kiusantekoa todettiin yksimielisesti. Pottuilla käyttääksemme ilmaisen lievempää muotoa. Hyvähän esimiesten oli ajella päivärahoilla pitkin teitä. Tuomitsevat lausumat sinkoilivat varmoina ja vuolaina.

Vajaan puolen tunnin kuluttua auto pysähtyi ja ensimmäiset sissit käskettiin alas. Ryhmän johtaja sai kartan, johon oli merkitty lähtöpiste ja kokoontumisalue. Tielle jätettiin vielä kaksi muuta ryhmää ennen kuin tuli ryhmä Hanneksen vuoro. Taisteluryhmät oli nimetty partion vanhimman nimen mukaan.

Auto jatkoi matkaansa. Tielle lasketut ihmettelivät oloaan keskellä korpea. Varsinainen iskuryhmä.

Hannes lähenteli eläkeikää. Arki-rutiineistaan hän suoriutui kohtalaisesti mutta ei enää innostunut ylimääräisistä touhuista. Suunnistus ei ollut hänen vankimpia puoliaan. Pohtimatta arvovaltansa menetystä hän antoi suosiolla kartan ryhmän nuorimmalle, jonka arveli varmimmin pysyvän kartalla. Yrjö suunnisteli kesäisin minkä lisäksi oli melkoinen suksimies.



mikä oli vähäinen etumaksu rajajoukkojen liittämisestä sotaväkeen tosipaikan tullen. Parin tunnin varustelun jälkeen joukot lähtivät matkaan.

Kuljetuksen aikana ei hoilattu marssilauluja. Matkalla puntaroitiin operaation mielekkyyttä. Vallitsi tympääntymisen ilmapiiri: Typerehtiä nyt rauhan aikana joutavia! Aikuiset miehet! Minkähän varalta tässä pitäisi? Olihan Suomella veljellinen YYA-sopimus. Ruotsiko uhkasi! Länsinaapurin armeija oli hiljattain myöntänyt sotilailleen oikeuden käyttää hiusverkkoja, mikä seikka

Partio muodosti muutenkin läpileikkauksen vartioston joukoista. Myös Yrjöä pari vuotta vanhempi Väinö menestyi kohtalaisesti kilpaladuilla. Alpo ja Kosti olivat sivuuttaneet kolmenkymmenen ikäpaalun jo aikoja sitten. Ryhmän toinen ikämies Urho tähysteli jo eläkevuosiin.

Vähitellen partiolaisille kirkastui retken luonne. Matkaa kokoontumispaikkaan kertyisi yli kaksikymmentä kilometriä. Tiettoäimä korpia ja avaria soita ei ylitettäisi heilahtamalla. Varhainen kevättalvi oli pehmentänyt hangen upottavaksi.

Rajamiehet olivat tottuneita kulkijoita. Pisteestä toiseen pääsi kulkemalla niiden väli. Näin päätti myös ryhmä Hannes. Nuoremmat hiihtivät etummaisina polkien uraa. Ahkioita oli alettu valmistaa lasikuidusta, mikä teki sen vetämisen helpommaksi kuin isille aikoinaan puisten kaudella. Ryhmä pysähteli taajaan tupakka- tai levähdystauoille. Nuoremmat olisivat harpanneet kerralla pitemmälle, mutta nyt edettiin heikoimman lenkin mukaan. Välillä osalle kulkijoista tuli epätoivo. Ponnisteluista huolimatta määränpää lähenei tuskallisen hitaasti. Retken kiroaminen antoi kummasti lisäpontta. Esimiesten manailu oli ollut suomalaisen sotilaan salainen voimanlähde, jolta oli ponnisteltu urotekoihin. Hanneksen miehet olivat rajapartioissa tottuneet kaikenlaisiin olosuhteisiin, mutta tällainen leikkiminen ”vanhoilla miehillä” korvensi mieltä. Rajamiehillä neljän vuosikymmenen ylittäminen laukaisi puheisiin jatkuvan vanhuuden korostamisen, mikä saikin heidät näyttämään ikäisiään vanhemmilta. Siviilimaailmassa alle viisikymppisiä pidettiin vielä nuorina.

Matka jatkui verkalleen. Joihinkin suo-ojiin kohonnut vesi pakotti kiertämään kuiveman kautta. Aivan arvaamatta, kuin kohtalo olisi tarjonnut auttavan kätensä veljekset tulivat talvitielle, jonka kulkusuunta oli kulkijoille mieleinen. Tie jatkui kuin heitä varten korpeen tehtynä. Matkanteko kävi vaivattomasti. Taisteluosasto eteni vihollista kohti pelottavalla vauhdilla. Ahkio töytäisi muutaman kerran hevosen lantakasaan mutta muuten se kulki vetäjänsä perässä melkein huomaamatta.

Tarinat kertovat aavikolla janoonsa nääntyville kangastuvan keitaita. Suomen erämaissa sellaisia ei ilmestyisi olipa kulkuvainen miten uupunut tahansa. Joskus rajasisaret järjestivät maastoon kahvitteluja mutta nyt sellaisesta kukaan ei edes uneksinnut. Oli pärjättävä omillaan.

Sitten tapahtui jotakin odottamatonta. Rajajääkäri Toivo Seppänen huomasi sen ensimmäisenä. Peltoaukean keskellä oli kaksi taloa, joiden väliselle tielle pysähtyi myymäläauto. Voiko tuo olla edes totta! Näky antoi lisäpuhtia ponnisteluun. Yrjö lähti viivytättämään autoa. Ryhmä empi tuokion salassa pysyttäytymistään, mutta houkutus

voitti. Myymäläauton kuski mutisi jotakin aikataulun pettämisestä, mutta kauppaa oli tehtävä silloin kun oli asiakkaita. Autossa tehtiin hyvät täydennykset; makkaraa, keksejä, tupakkaa, suklaata ja mitä kaikkea lienevät hamstranneet. Yksi tuote kohosi ylitse muiden. Neljä vuotta aiemmin kansa oli vapautettu janon kurimuksesta ja nyt tuotetta oli saatavana maan syrjäisimpiä perukoita myöten. Koska valtiovalta oli tehnyt suuren työn oluen vapauttamiseksi ja kauppias näki vaivaa juoman rahtaamiseksi tänne asti, olisi vääryys katsoa ylen sellaiset ponnistelut. Kamppailtuaan hetken asian kanssa Urho päätti ettei hän ainakaan mene lähteen ohi kuivin suin. Kaukopartiomiehilläkin oli ollut pervitiininsä pahan päivän varalta niin miksi sitä ei suotaisi hänellekin. Ja kun vielä näin kivasti kohdalle sattui, tuumi Urho mielessään.

Hannes ei ilahtunut Urhon ostoksista. Kokemusperäisesti hän tiesi hyvin ohrapiristeiden vaikutukset seinänaapuriinsa. Hanneksen luonnostaan totisille kasvoille ilmestyi synkkä sävy.

- Jos meille tulee vaikeuksia tuon Urhon vuoksi niin sitä pannaan joukolla turpaan!

Vaikeuksia ei näyttänyt tulevan. Urho lipitti juomaansa hiljalleen pullon kerrallaan. Tarkkana miehenä hän pani tyhjät pullot repuun, jossa ne kilahtelivat hilpeästi. Hänen poskilihastensa hieman veltompaa retkotusta lukuun ottamatta kukaan ei äkkiseltään olisi huomannut miehessä muutosta.

Vaan vaikuttipa sittenkin. Taivalluksen jatkuessa Urho alkoi yhä tiheämmin vaikeuttaa majoittumisen tarpeesta. Kirkastuva sää lupasi pakkasta yöksi mikä helpottaisi kulkua tulevana aamuna, hän perusteli. Kuin kiusalla kaidalta poikennutta kohtaan muut jatkoivat matkaa. Sään pakastuminen helpotti jonkin verran vaellusta. Hankiainen kanto jo kevyempää miestä. Kelin paraneminen ei auttanut Urhoa. Mitä raskaammaksi juomien vaikutukset kävivät, sitä anovammaksi muutui miehen ilme. Hiki virtasi noroina hänen kulmikkaille kasvoille. Etäisyys muihin venyi vähä vähältä huolestuttavan pitkäksi. Näytti kuin veli jäisi oman onnensa nojaan.

Matkue pysähtyi harvan metsän laitaan. Syysmyrskyn kaataman kuusen juuristo muodosti viiman puolelle parimetrisen

suojan. Tulentekokieltua uhmaten viritettiin kunnan roihu. Pian sotajoukko tunsikin olonsa mukavaksi. Pakissa kahvivesi kuumeni nopeasti ja myymäläautosta ostetut makkarat maistuivat hyvältä. Elämä kaikessa yksinkertaisuudessaan tuntui hyvältä. Yrjö mittaili kartalta kuljettua matkaa todeten jäljellä olevan enää kolmannes. Tieto piristi kummasti. Lentotoimintaa ei näkynyt taivaalla, joten nuotion annettiin loimottaa rauhassa. Kuivia keloja oli lähellä riittävästi, eikä salolla ennenkään kysely metsänomistajan lupia. Sellainen oli laki sielläpäin.

Joukko yöpyi makuupusseissaan telkkareiden alla. Jo varhain aamulla jatkettiin matkantekoa. Yöpakkasen kovettamalla hankisella se olikin leikintekoa eiliseen verrattuna. Muutenkin maasto suosi etenemistä. Partio ohitti pientilan, jonka pihassa päivystänyt pystykorva aloitti vimmatun metelin. Talon emäntä ilmestyi portaille ihmettelemään outoa näkyä. Tuollaista ei oltu nähtykään sitten viime sotien.

Kokoontumispaikka lähenei nopeasti ja joukon piti hidastella menoaan. Hyökkäyksen käynnistyisi kolmen aikaan iltapäivällä, johon mennessä partioiden piti ehtiä kaskettyyn maastoon. Oikeassa sodassa ranttaliksi pistettäisiin vasta pimeään tultua, mutta nyt aikataulun sanelivat käytännön syyt.

Ryhmä Hannes hiipi kohti kokoontumispaikkaa hyvissä ajoin. Tai ainakin luulivat niin. Taivalta olisi jäljellä enää puolisen kilometriä. Äkkiä lännen suunnasta pärähti kuuluville kiivasta sarjatulta. Pauketta säästivät muutamat järeämmät räjähdykset. Tulitusta kesti ehkä minuutin ajan ja sitten aseet vaikenivat.

Tuimaan taistoon virittäytyneiden ilmeet kertoivat hämmästyksestä. Tämäkö oli lopputulos! Jäisivätkö he kaiken vaivannäön jälkeen osattomiksi voiton kunniasta! Oliko heille annettu väärä aikataulu? Ryhtyivätkö varhemmin saapuneet hyökkäykseen kaskettyä aikaisemmin? Yllätettiinkö tuholaisjoukot vihollisen taholta? Kysymyksiä sateli, mutta kukaan ei niihin vastannut.

Ehkä asioiden todellinen laita kirkastuisi heille joskus myöhemmin. Vaan mitäpä he sillä tiedolla enää sitten tekisivät.

Sellaisia ovat sotatouhut!

JUHA JULKUNEN NOUSI RAJULLA HIIHDOLLA YKSILÖSARJAN VOITTOON

PUDASJÄRVEN SYÖTTEEN MAISEMISSA ON JÄRJESTETTY UMPIHANKIHIHDON MAAILMANMESTARUUSKISOJA JO 18 KERTAA, ELI VUODESTA 1998 ALKAEN. PERINTEISESTI KISAT OVAT OLLEET HELMIKUUN ENSIMMÄISEN VIIKON LOPPUNA, NÄIN MYÖS TÄLLE VUODELLE.

TEKSTI **ARI KOMULAINEN**
KUVAT **JUHA NYMAN**

Innokkaita erämiehiä ja – naisia, joita umpihankiihto komeissa vaaramaisemissa innostaa, kokoontui kilpailukeskuksena toimineeseen Syötekeskukseen tällekin vuodelle lähes kolme sataa. Mukana oli runsaasti kisakonkareita, mutta umpihankea oli uskaltanut aukomaan myös ensikertalaisia.

Lumen puutteesta Syötteen maisemissa ei ole kärsitty aiemmissakaan kisoissa ja tämä päti myös tämän vuoden koitoksessa. Vaaramaisemissa oli mitattu ennen kilpailuja lumen paksuudeksi lähemmäs kaksi metriä. Kilpailijoille onneksi se kantoi, ja mahdollisti pitkillä eräsuksilla kohtuullisen vaivattoman ladun avaamisen niin lauontain tehtävärastiosuudella kuin sunnuntain pikataipaleella.

Lähemmäs kolmimetrisen metsäsuksi upposi metsämaastossa lumeen keskimäärin noin 10–20 senttiä ja tuulen kovettamilla suoavojen hangilla vain muutaman sentin.

Kilpailu koostuu kahdesta osuudesta, jossa ensimmäisen päivän tehtävärastiosuus määrittää joukkueen (= kolmesta viitteen osallistujaa) tai yksilösarjan kilpailijan lähtöpaikan seuraavan päivän pikataipaleelle. Maaliin tulojärjestys umpipikataipaleelta ratkaisee siten mitalisijat ja järjestyksen.

Tehtäväradan peruslenkki oli tälle vuodelle noin 28 kilometrin pituinen, pitäen sisällään neljä rastitehtävää. Tämän osuuden sai hiihdellä latuja ja mahdollisia kellokauria. Vain moottorikelkkareitin ja aurattujen teiden hiihto on säännöissä kielletty. Tehtävärastien lisäksi oli määritelty viisi lisärastia, joiden kiertäminen toi aikahyvitystä yhteensä 28 minuuttia ja näiden kierto venytti lauontain hiihto-osuuden 50 kilometriin. Menestyminen kisassa vaati lisärastien kiertämisen, koska niiltä saatu aikahyvitys oli huomattava. Aikaa rastiratojen kiertoon annettiin 10 tuntia ilman sakkominuutteja.



Armoitettu umpihankiihtijä ja Kellošelän rajavartija Juha Julkunen ohittaa Tuomo Aholan ja ratkaisee yksilösarjan voiton. Vihreäliiviset miehet ovat "perässähiihtäjiä", eli valvojia, jotta pikataipaleen sääntöjä noudatetaan ja hiihdetään umpea.

Innokkaimmat retkeilijät pääsivät lähtemään Hanhilammen maastoon tehtäväraستی ykkösen läheisyyteen järjestettyyn leiripaikkaan jo perjantai-iltana, jolloin lauontain hiihto-osuutta pystyi supistamaan vajaan kymmenen kilometriä.

Tehtävärastit koostuivat perinteisesti arviointista (kahden merkin välinen etäisyys), ensiavusta (ensiavun kiireellisyysjärjestys), luonnontunte-muksesta (marjojen tunnistus) ja turvallisuudesta (polttonesteiden tunnistus hajun ja näön perusteella).

Oman mausteensa lauontain hiihtoon antoi sää, joka aamulla oli lauhtunut nollan kieppeille ja aamupäivällä satoi lisäksi kerroksen märkää jalkarättiä. Tämä tiesi voiteluvaikeuksia monelle osallistujalle, koska alla oli kuiva pakkaslumi. Onneksi iltopäivällä hieman pakasti ja navakka tuuli kuivatti kostuneen pintalumen. Luistamattomilla ja heikkopitoisilla suksikalustolla liikkeellä olleet eivät pystyneet kiertämään perustehtävärataa-kaan alle 10 tunnin. Pisimpään retillä samonnut joukkue viipyi tuolla 28 kilometrin hiihtotai- paleella yli 14 tuntia, kun kaikki lisärastitkin nopeinten

kiertänyt joukkue selvisi 50 kilometristä 8 tunnissa ja 22 minuutissa.

Yöpymisalue oli valittu Palo-Ruovaaralle, jonne järjestäjät olivat toimittaneet leiriytymiseen vaadittavat polttopuut ja laavusalot. Muut yöpymiseen ja huoltoon tarvittavat varusteet kilpailijat kantavat mukanaan. Illalla tähtitaivas ja revontulet loimottivat kilpaa kymmenien nuotioiden kanssa, mutta aamuyöllä iski navakka tuuli ja lumisade. Onneksi Lainaksi nimetty myrskytuuli ei lopultakaan ollut Pudasjärven korkeudella kovin voimakas, vaikka leirialueella laavukankaat lepattivat ja paukkuivat ja nuotionpohjista põlisi tuhkaa silmille niitä aamulla uudelleen sytyteltäessä.

Mitalisijat ratkaistiin aamu yhdeksältä startanneella umpipikataipaleella. Mainittakoon, että kilpailijan repun paino pitää olla vähintään kahdeksan kiloa ja joukkueen reppujen yhteispaino jaettuna joukkueen yksilömäärällä tuo mainittu kahdeksan kiloa.

Yksilösarjan kärjessä umpea lähti aukomaan Ville Pätynen, josta viiden ja kuuden minuutin

päässä vaanivat suurimmat voittajasuosit ja moninkertaiset mestarit Tuomo Ahola ja Juha Julkunen.

Kellošelän rajavartija Juha Julkunen kiristi puolimatkan jälkeen selvästi hiihtovauhtia ja ohitti Aholan ja Pätynen. Ero Aholaan kasvoi lopulta maalissa lähes kolmeen minuuttiin. Pätynen hävisi Juhalle jo 13 minuuttia 44 sekuntia. Näin Julkunen palasi voittajaksi neljän vuoden kuivemman kauden jälkeen, edellinen mestaruus on vuodelta 2010. Mitaleilla mies on ollut kaikissa aiemmissa koitoksissa, johon on osallistunut, eli 17 kertaa. Näistä yhdessä, eli vuoden 1999 kisassa, hän hiihti joukkueen jäsenenä. Vielä ei ole täysin kadonnut hiihtotaito ja -kunto rajamies-tenkään keskuudesta!

Joukkuekilpailu oli jonkin verran tasaisempi. Kärjessä pikataipaleelle minuutin erolla säntäsi Finngríp Kuusamon joukkue ja piti asemansa maaliin asti. EkoRipe Metsä- ja luontopalvelut joukkue ei tavoittanut karkulaista ja maalissa eroa oli kertynyt lisää, yhteensä 3 minuuttia 24 sekuntia. Kolmanneksi nousi seitsemänneltä sijalta ja kahdeksan minuutin takaa startannut Kiinteistöneliön joukkue.



Joukkuekilpailun voittanut Finngríp Kuusamon joukkue etenee lauantain tehtäväraastiosuudella komeassa tykkymaisemassa. Letkassa toiseksi viimeisenä hiihtää yksilökilpailussa kolmanneksi yltänyt Ville Pätynen.

Tulokset

Yksilösarja: 1. Juha Julkunen, 2. Tuomo Ahola, 3. Ville Pätynen, 4. Mikko Keränen ja 5. Jukka Liuha. Sarjassa 28 osallistujaa.

Joukkuekilpailu: 1. Finngríp Kuusamo (Markus Helander, Jorma Kainulainen, Jaakko Pitkänen, Pekka Teivaanmäki, Janne Kortelainen), 2. EkoRipe Metsä- ja luontopalvelut (Antti Tolonen, Ari Komulainen, Jaakko Leppänen, Sauli Tuomisto,

Jani Ikonen), 3. Kiinteistöneliö (Hannu Ihme, Taneli Mäntylä, Esko Vesala, Antti Ihme), 4. Metsäläiset (Kari Jylhänlehto, Kalevi Särkelä, Juha Viuhkola, Jukka Särkelä), 5. Valon nopeudella, TeknisetJapo/Mertalainnovations (Hannu Backman, Valle Teho, Kimmo Koivisto, Asko Toropainen, Tomi Paavola). Sarjassa 58 joukkuetta.

Tulokset ja lisäinfo kilpailusta nettiosoitteesta: <http://www.umpihankiihito.pudasjarvi.fi/index.php>



CONGRESS T2
@ HELSINKI AIRPORT

Kokous kaikilla palveluilla

Congress T2 @ Helsinki Airport – toimivaa tehokkuutta ja käytännön mukavuutta kaikkiin kokouksiin. Käytössäsi esim. yksityinen passi- ja turvatarkastus sekä matkatavaroiden lähtöselvitys VIP koordinaattorimme tekemänä. Tai miltä kuullostaisi oma kuljetus kokoustilasta suoraan lentokoneelle?

Ota yhteyttä:

puh. 020 7629 732, sales@sspfinland.fi
www.sspfinland.fi



MERIVAIHTEET



Maahantuoja:



Ruukintie 7-9, 02330 Espoo, www.atoy.fi
Puh. (09) 6827 1, Faksi (09) 6827 305

Kone-Virta Ky

98800 Savukoski
Puh. (016) 841 241
kone-virta@co.inet.fi

Kuljetusliike Kahelin Oy

Hoilolantie 176, 82770 Kaustajärvi
Puh. 050 3538 766

VÄHEMMÄN ON ENEMMÄN JA ENEMMÄN ON ENEMMÄN

Vuodenvaihteen jälkeen on laajasti uutisoitu pienen Kuusamon rajanylityspaikan ”räjähdysmäisestä” rajanylityskululiikenteen kasvusta. Noin kahdenkymmenen prosentin kasvu ei liene muutoin olisi ylittänyt uutiskynnystä, mutta näin kävi, koska muut kansainväliset rajanylityspaikat kirjassivat reippaan negatiivisen tuloksen rajanylitysmäärien laskettua.

Muulla maassa onkin ymmärrettävästi ihmetelty mistä tämä kuusamolaisen kasvanut rajanylityksaktiivisuus johtuu?

VÄHEMMÄN ON ENEMMÄN

Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolioksen tutkijan Eero ”Euro” Moilasen toissa vuonna tehdyn raportin, eri hyödykkeiden myynnin ja oston vaikutuksesta paikalliseen talouteen, mielenkiintoisimmaksi kohdaksi osoittautui paikallisen ja rajantakaisen polttoaineen myynnin vaikutus kuusamolaiseen hyvinvointiin.

Tutkimuksen laskelmat ovat seuraavanlaiset: normaali ajoneuvo kuluttaa 7 litraa polttoainetta sataa kilometriä kohden. Polttoaineen litrahinta oli vuonna 2013 lopulla Suomessa noin 1,50 euroa ja kuten tiedämme Venäjällä tästä noin puolet, eli 0,75 euroa. Normaali ajoneuvon omistaja ajaa autollaan noin 20 000 kilometriä vuodessa, josta päästään 1 400 litran vuotuisen kulutukseen. Kun ajoneuvoja on noin 16 000 asukkaan Kuusamossa arviolta joka toisella eli noin 8 000, päästään 11 200 000 litran kuusamolaiseen vuosikulutukseen.

Koska verottaja vie Suomessa tankatuista litroista noin 60 prosenttia veroina omaan kukkaroonsa ja koska polttoainemyynnillä ei Suomessa saa palkattua edes yhtä työntekijää, niin Naturpolioksen laskelmissa päädyttiin siihen, että Kuusamon viiden polttoainemylän polttoaineesta saatu tulo oli 11 200 000 litraa x 1,50 euroa/litra = 16 800 000 euroa, josta paikallisille yrittäjille jää yhteensä vain noin 100 000 euroa esim. henkilökunnan palkkaamiseen.

Vastaavasti mikäli kaikki kuusamolaiset kävisivät tankkaamassa Venäjällä päästäisiin Naturpolioksen tutkimuksen mukaan seuraavanlaisiin tuloksiin: Venäjälle vietäisiin polttoaineen hintana 11 200 000 litraa x 0,75 euroa/litra = 8 400 000 euroa. Tällöin rahaa säästyisi käytettäväksi mm. paikallisiin kauppoihin 16 800 000 - 8 400 000 = 8 400 000 euroa. Ero olisi siis Naturpolioksen laskelmien mukaan käsitämättömästi 84-kertainen verrattuna 100 000 euroon! Riippuen siis siitä kävisikö tankilla Kuusamossa tai Venäjällä!

ENEMMÄN ON ENEMMÄN

Kuusamolainen Martti ”Markka” Määttä on saanut paikallisesti paljon julkisuutta kääntein tekeillä ajatuksillaan. Markka on kuuluisa Peninvenyttäjän säästövinkeistään, joissa hän neuvoa lukijoita, tarkoilla matemaattisilla laskelmillaan perustellen, säästämisen ihmeelliseen maailmaan, käyttäen omakohtaisia konkreettisia esimerkkejään.

Paikallisesti merkittävin ja laajimmalle levinnyt säästövinkki Markalta tuli noin vuosi sitten, heti Naturpolioksen tutkimuksen jälkeen. Tuolloin Markka hankki uuden auton - 26 vuotta palvellut (vm. 1987) ja yli puoli miljoonaa ajettu Toyota Corolla sai väistyä.

Bensa-Corolla kulutti 7 litraa sadalla kilometrillä ja ajokilometrejä tuli jo tuo edellä mainittu 20 000 vuodessa. Markka laski samalla kaavalla kuin Naturpolis, että kulut olivat Kuusamossa tankatulla 1,50 euron litrahinnalla 2 100 euroa vuodessa. Venäjällä tankattuna (0,75 €/l) kulut olisivat tuosta puolet eli 1 050 euroa. Säästöä kertyisi siis $2\,100 - 1\,050 = 1\,050$ euroa vuodessa.

Koska Markka oli tunnetusti saita, hän keksi kuinka pystyi kolminkertaistamaan tankkaamalla saatavat säästöt. Avain tuohon olisi Corollan vaihtaminen Fordin avolava-autoon. Markalle ei kelvannut muu kuin 7,3-litraisella koneella varustettu F350 malli. F350 Fordin kulutus oli helppo saada kolminkertaiseksi Corollaan verrattuna, eli 21 litraan satasella. Tuolloin tankkauskulut Kuusamossa olisivat $3 \times 2\,100 = 6\,300$ euroa ja Venäjällä siitä puolet, eli 3 150 euroa. Säästöä kertyisi siis $6\,300 - 3\,150 = 3\,150$ euroa. Huikeaa!

Seuraavaksi Markka laski kuinka paljon koko Kuusamo säästäisi, mikäli kaikki kulkisivat Venäjällä tankilla ja kaikki vaihtaisivat samantyyppiseen tai vastaavaan isomoottoriseen autoon kuin hän: $8\,000 \times 3\,150 = 25\,200\,000$ euroa!

Siis: mitä enemmän ajoneuvo kuluttaa, sitä enemmän säästää!

LOPUKSI

Edellä mainittujen esimerkkien valossa ei siis liene vaikea ymmärtää miksi tankkausliikenne Kuusamosta Venäjälle on viimeisen vuoden aikana lisääntynyt reilusti.

Kuusamon kaupungin virkamiehet tekivät Euron ja Markan laskelmien perusteella yksinkertaisella pluslaskulla yhteenvedon Venäjällä suoritettujen tankkaamisten tuomasta vuotuisesta säästöstä Kuusamolalle ja kuusamolaisille: 8,4 milj. € + 25,2 milj. € = 33,6 milj. €. Yksinkertaista!

Valtion polttoainemyynnistä saamatta jääneet verotulot eivät hetkauta kuusamolaisia pätjän vertaa suuntaan eikä toiseen. Tämän vuoksi niitä ei laskelmissa ole otettu huomioon...

JOPEN JUTTUJA RAJALTA:

Kenraalimajuri Olavi Kaakinen oli Rajavartiolaistoksen apulaispäälikönä tarkastusmatkalla Närssäkkälän vartioasemalla. Tällöin eversti Eero Naapuri oli rajavartioston komentajana ja rajaylivääpeli Olavi Lautamäki vartiopäälikönä. Tarkastusmatkaan kuului huhtikuisenä päivänä

piikkiretki Pyhäjärvelle.

Kaakisen ja Naapurin pilkkiessä ja auringon paistaessa riisuttiin myös lämpöpuvun takit pois, jotka heitettiin jään pinnalle. Kalamiesten liikuntavälineinä olivat sukset, jotka oli voideltu liisterillä. Kuinka ollakkaan Eero Naapurille sattui vahinko kun hän kiireissään vaihtoi avantoa, sillä hän hiihti liisteröidyillä suksillaan Kaakisen lämpöpuvun

takin päälle, joka tietenkin tahruntui.

- Voi harmi, kuinkas tässä nyt näin kävi pahoittelilla Naapuri vahinkoaan.

- No eihän tuo nyt mitään, sattuuhan sitä vahinkoja. Oishan tässä voinut käydä pahemminkin lohdutteli Kaakinen.

- Niin oiskin. Olis voinut olla oma takki, sanoi Eero Naapuri.

”NYT KUTSUU MUA RUKA JA KUUSAMO!”

RTU:N SALMILAMMEN PARITALON MAHDOLLISUUDET ON JÄSENISTÖN TOIMESTA LÖYDETTY HIENOSTI SEKÄ TALVELLA ETTÄ KEVÄÄLLÄ. HYVÄ NIIN. KUITENKIN KUUSAMON JA RUKAN MAHDOLLISUUDET PAITSI KESÄLLÄ NIIN MYÖS SYKSYLLÄ OVAT JÄÄNEET MONELTA HUOMAAMATTA.

Sulan maan aikaan Salmilammen ympäristöstä löytyy muun muassa loistavat vaellusreitit (esim. Karhunkierros ja Riisitunturi), kalastusmahdollisuudet (Kitka, Oulanka ja

Kuusinki) sekä useat melontareitit ja koskenlaskumahdollisuudet.

Maastopyöräilyyn löytyy hienot reitit ja pyöriä voi Rukalta myös vuokrata. Kuusamossa on mahdollista myös laskea maan kuulua kesäkelkkarataa Rukan huipulta! Golfia voi vastaavasti pelata Kuusamon uuden uutukaisella radalla ja frisbeegolfia Rukan huikeilla näkyillä varustetulla radalla!

Kuusamossa voit kesäisin ajella vaikkapa mönkijällä vaihtelevissa maastoissa tai käydä moikkaamassa karhuja tai muita suurpetoja Suurpetokeskuksessa!

Syksyllä metsästysmaastot (yhteismetsä ja valtio) kannattaa hyödyntää.

Ensi kesänä Salmilammelta löytyy myös vene, joten lasten kanssa kannattaa käydä vaikkapa ongella!

Muistathan, että kesä-syksyhinta (touko-marraskuu) on vuorokaudelta vain 30 euroa!

1.5.2015 lähtien varausaika on maanantaista maanantaihin, jottei monet Rukan perjantaista lauantaihin tapahtumat jää vuokraajilta puoliksi kokematta!

VARAUKSET

Varausaika on yleensä viikko, joka alkaa lauantaina klo 15.00 ja päättyy seuraavana lauantaina klo 12.00, kuitenkin 1.5.2015 alkaen aina maanantaista maanantaihin.

Varausjärjestelmä löytyy RTU:n internetsivujen

jäsenalueelta. Lisätietoja varauksista toimistolta: (09) 148 5824, toimisto(at)rtu.fi

HINNAT

Viikkohinta sesonkiaikana (joulukuuhuhtikuuhu) on 300€ ja sesongin ulkopuolella (touko-marraskuu) 200€. Jos varaus alkaa sesongin vaihtuessa, hinta lasketaan varauksen ensimmäisen päivän mukaan.

Varaukset vahvistetaan helmikuussa (touko-marraskuu) ja elokuussa (joulukuuhuhtikuuhu).

Jos ennen arvontaa tulee päällekkäisvarauksia, niin kokonaiset viikot (ma-ma) ovat etusijalla yksittäisten päivien suhteen. Arvonnan jälkeen



nopein varaaja voittaa ja lyhyemmätkin vuokraajat ovat mahdollisia, tällöin vuorokausihinta on 50€ (joulukuuhuhtikuuhu) ja 30€ (touko-marraskuu).



Varaaminen on lopullisesti vahvistettu, kun vuokra on maksettu eräpäivään mennessä varausjärjestelmän lähettämän laskun mukaisesti. Rajaturvallisuusunionilla on oikeus perua varaus, mikäli suoritusta ei ole eräpäivään mennessä maksettu. Varauksen maksamatta jättäminen ei

ole peruutus!

PERUUTUKSET

Peruutus on tehtävä sähköpostilla Rajaturvallisuusunionin toimistolle: toimisto@rtu.fi. Mikäli vuokraaja peruuttaa varauksensa 14 vuorokautta ennen vuokra-ajan alkamista, palautetaan koko mahdollisesti maksettu vuokra vähennettynä mahdollisilla peruutuskuluilla. Mikäli peruutus tapahtuu alle 14 vuorokautta ennen vuokra-ajan alkamista, veloitetaan puolet vuokrasta.

Mikäli peruutus tapahtuu varaajan tai hänen läheisensä sairaus- tai kuolemantapauksen johdosta ennen majoituksen alkua, palautetaan koko majoitusvuokra vähennettynä mahdollisilla toimitusmaksuilla. Tällöin on toimitettavana luotettava todistus peruutuksen syystä.

LEMMIKKIELÄIMET

Huoneistoihin lemmikkieläimiä ei saa viedä, koska ne saattavat aiheuttaa muille majoittujille allergiaoireita.

Koiranhäkkejä on pihalla 1 kpl/huoneisto.

HUONEISTON VARUSTETASO

Molemmissa huoneistoissa on alhaalla kaksi kahden hengen makuuhuonetta ja parvella on lisäksi neljä sänkyä ja lasten matkasänky (max 15 kg).

Huoneistossa on sauna ja takka. Takkapuut kuuluvat vuokraan. Muista itse varata mukaan liinavaatteet (lakanat ja pyyhkeet) sekä henkilökohtaiset hygieniatuotteet.

PIHALLA

Pihalla on grillikota joka on molempien huoneistojen käytössä. Kodassa on varusteena loimutuslaudat, nuotiokahvipannu, paistinpannu ja makkarapaistoon makkaratikut ja rutilät

Varastossa on suksenvoitelupaikka. Rukan kattaville laduille pääsee suoraan lammen jäältä.

Autonlämmityspaikkoja on molemmille asunnoille 1 kpl pihassa ja 1 kpl autokatoksessa.

Mökeissä on yksi kappale hissiliippuja/mökki!

Puutteista ja rikkoontumisista yms. asioista viesti sähköpostiin tero.turkia@pp.inet.fi tai kiireellisissä tapauksissa puh 040 723 9829. Ja muutenkin saaduina palautteen perusteella toimintaa pyritään aktiivisesti kehittämään.



LUVAT KUNNOSSA, KAIKKIA NAURAT'TAA!

Valtion kalastusmaksut ja -luvat:
Eräluvut.fi ja 020 692424

Eräluvut.fi  METSÄHALLITUS



IMATRAN KAUPUNKI

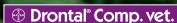
Tarjoamme monipuolisia tontteja oman
kodin rakentajille.

Tutustu tarkemmin www.imatra.fi tai
soita 020 617 4449 ja 020 617 4450



Eroon madoista kertaheitolla

Koirille sisäloisten häätöön • Kerta-annos riittää



2/2014

Drontal® comp. vet. tabl. Febanteeli 150 mg, Pyranteliembonaatti 144 mg, Pratsikvanteli 50 mg. **Pakkauskoot:** 2 ja 24 tabl. **Käyttö:** Koirien pyörö- ja heisimatojen häätö. Ei saa käyttää tiineyden kahden ensimmäisen kolmanneksen aikana. **Annostus:** 1 tabl./10 kg. **Drontal® comp. Forte vet. tabl.** Febanteeli 525 mg, Pyranteliembonaatti 504 mg, Pratsikvanteli 175 mg. **Pakkauskoot:** 2 ja 8 tabl. **Käyttö:** Koirien pyörö- ja heisimatojen häätö. Ei saa käyttää tiineyden kahden ensimmäisen kolmanneksen aikana. **Annostus:** 1 tabl./35 kg. **Droncit® vet. tabl.** Pratsikvanteli 50 mg. **Pakkauskoot:** 2 ja 20 tabl. **Käyttö:** Koirien ja kissojen heisimatojen häätö. **Annostus:** Heisimadot: 5 mg/kg = 1/2 tabl./5 kg, 1 tabl./10 kg. Leveä heisimato eli lapamato: 40 mg/kg = 4 tabl./5 kg, 8 tabl./10 kg. **Welpan® vet. oraalisuspensio** Febanteeli 15 mg, Pyranteeeli 5 mg. **Pakkausko:** 50 ml oraalisuspensio. **Käyttö:** Koiranpentujen ja enintään vuoden ikäisten koirien pyörömatojen häätöön. **Annostus:** 1 ml/kg.

Lue käyttöohjeet huolellisesti ennen lääkintää. Myyntiluvan haltija: Bayer HealthCare AG, Leverkusen, Saksa